କବି ସମ୍ରାଟ ୬ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜଙ୍କ କୃତ

ଚିତ୍ରକାବ୍ୟ ବନ୍ଧୋଦୟ

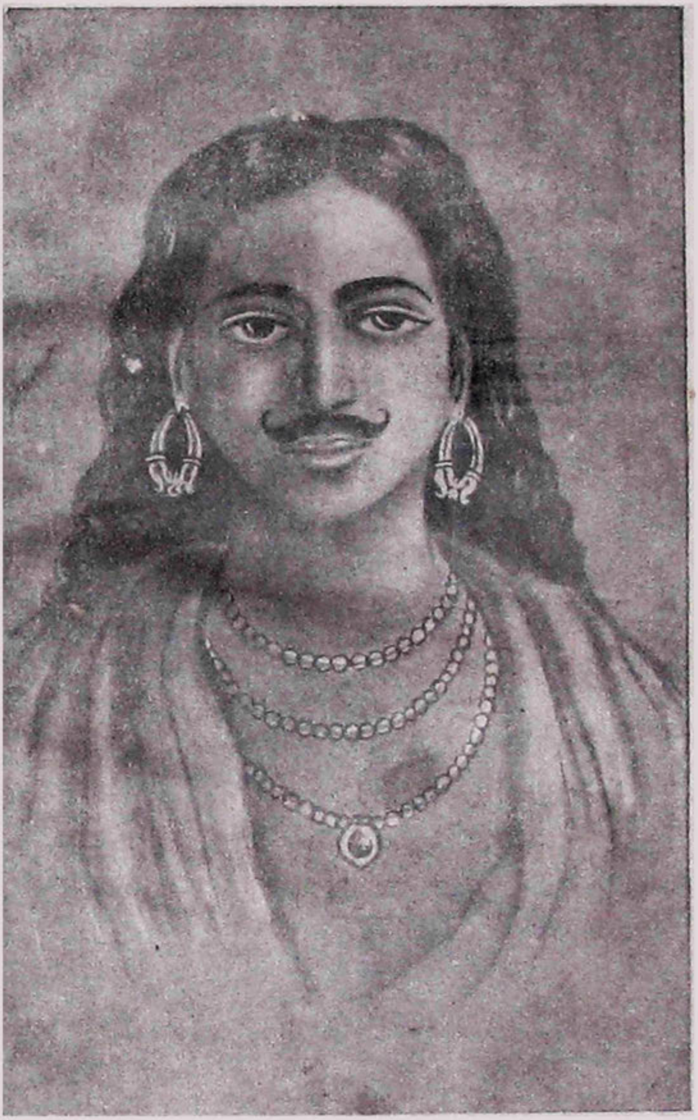

ପ୍ରକାଶକ—ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ

'ତୀୟ ସଂସ୍କରଣ

ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇଟଙ୍କା ଅଠଅଣା

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚିତ୍ରକାବ୍ୟ ବନ୍ଧୋଦୟ

ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ

ରାଗ—ଅହାରୀ, ଚୋଖାବାଣୀ

ଚନ୍ଦ୍ରବତ କୀରତ୍ତ ରାମଚନ୍ଦ୍ର । ଇନ୍ଦ୍ର ବିପଦହାରି ରଘୁଇନ୍ଦ୍ର । ୧ ।
ଶୀତାଂଶୁ ଶିତାମ୍ବୁଜମୁଖୀ ସୀତା । ନିତାନ୍ତ ଯାହାର ପ୍ରିୟବନିତା । ୨ ।
ରଥୀମାନଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦାଶରଥି । ପଥିକ ବନେ ଦୈତ୍ୟପଦ୍ଧତୀ । ୩ ।
ଦରନାଶନ ହାସଜିତଦର । ଧରଣୀକରତା କୋଦଣ୍ଡଧର । ୪ ।
ହରିକିତଠାଣି ସାକ୍ଷାତ ହର । କରିକି ଗଣ୍ଡକି ସମାନ କର । ୫ ।
କଞ୍ଜନୟନ ଚରଣ ପଙ୍କଜ । ଭଞ୍ଜି ଉପେନ୍ଦ୍ରର ଦୁଃଖ ଭଞ୍ଜ । ୬ ।
ଏ ସ୍ତୁତି ବୁଝେ ବୁଧଙ୍କୁ ପଚାର । ଗୁପ୍ତ ଅଦ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତେ ବେନି ଅକ୍ଷର ।୭।
ପଦଗୁପ୍ତ ଲକ୍ଷଣେ ଏ ଲକ୍ଷିତ । ପୂର୍ବ କବିଙ୍କରେ ଯେଣୁ ବିଦିତ ।୮।
ଏଣୁ ଏ କବି ବିଚାରଇ ଚିତ୍ତେ । କଲି ମୁଁ ଅନେକ ପ୍ରକାଶ ଗୀତେ ।୯।
ଅଶେଷ ଚଉତିଶା ଚଉପଦୀ । ତାହା କେତେ ଯେ କହିବି ସମ୍ବାଦ ।୧୦।
ଗାହା ଦୋହା ଷୋଡ଼ଶେନ୍ଦ୍ର ଛପୋଇ । ଇତ୍ୟାଦି କବିତ୍ୱ ଗଣନା ନାହିଁ ॥
ରସ କୃତି ବିଷୟ ଯେତେ ଗ୍ରନ୍ଥ । ଚିହ୍ନେଇ ତହିଁ କିଛି ଲେଖେ ଏଥ ।୧୨।
ପୁରାଣ ଛାଇ କଳ୍ପନା ମାଧୁରୀ । ଚିତ୍ରୁ ଶବଲେଖା ହେମମଞ୍ଜରୀ ।୧୩।
ରସଲେଖା କାମକଳା ରଚିତ । ମନୋରମା ପ୍ରେମଲତା ସୁଗୀତ । ୧୪ ।
ଲବବତୀ ମୁକ୍ତାବତୀ ପ୍ରମାଣ । ବରଙ୍ଗଲୀଳା ଯେ ଛାନ୍ଦ ଭୂଷଣ । ୧୫ ।
ଷଡ଼ଋତୁ କଳା କଉତୁକର । କନ୍ୟ୍ସମ ସାଦୀ ଶୁଭଦା ସାର ।୧୬।
ବୈଦେହୀଶ ବିଳାସ ସେହୁ ବାଦ୍ୟ । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଅବନା ଦ୍ୱାଦଶ ଛାନ୍ଦ ।୧୭।
ରାମଲୀଳାମୃତ ଶେଷଚରିତ । ପ୍ରେମସୁଧାନିଧି ଯମକେ ସ୍ଥିତ ।୧୮।
ରସିକହାରାବଳୀ ନାମେ ଗୀତ । କୃଷ୍ଣବିହାରାଦି ଶ୍ୟାମଚରିତ ।୧୯।
ଅଲଙ୍କାର ସ୍ୱିତ ରସପଞ୍ଚକ । ଲବଣ୍ୟବତୀ ରସିକ ତୋଷକ । ୨୦ ।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମାହାତ୍ମ୍ୟ ରଚନ । ନାନାକୋଷଶବ୍ଦେ ଗୀତାଭିଧାନ ।୨୧।
ଛାନ୍ଦ କୋଟି ତାର ଚନ୍ଦ୍ରମା ଯେବ । ଯା ନାମ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସୁନ୍ଦରୀ ।୨୨।

Digitized by srujanika@gmail.com

ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟ ମୋହିନୀ ଅଧ ଯେ ଗୀତ । ନିର୍ମିତ ଛନ୍ଦପୋଥି ପାଞ୍ଚ ସାତ ॥
ସେ ଅର୍ଥ ଟୀକିବ ମାର୍ତ୍ତଣ୍ଡ ପୁଣ । ହୋଇଛନ୍ତି ଯେଣୁ କବି ବିଚରଣ । ୨୪ ।
ବାଲ୍ମୀକି ମହାନାଟକ ପ୍ରକାରେ । ଦତ୍ତ ହେଲା ପ୍ରାୟ ହନୁମନ୍ତରେ ।୨୫।
ସେ ଏଣୁ ଲେଖା ନୋହିଲା ଲେଖାରେ । ନଗ୍ରହିଁ ନାଦ ଘନ ଭୂଲେଖାରେ ॥
ଏତେ ପ୍ରକାରେ କବି ଛନ୍ଦଗୀତ । ଚିତ୍ର କବିତ୍ୱେ ବଳାଇଲି ଚିତ୍ତ ।୨୬।
ଚିତ୍ର ବୋଲି କହୁ ଏତେ କଥାକୁ । ଏବେ କେ ମୋହୁ ପାରନ୍ତି ମନକୁ ॥
ଛନ୍ଦ ବନ୍ଧ ହୋଇ ବେନି ପ୍ରକାର । କେ କେତେ ଛନ୍ଦ କେତେ ବନ୍ଧସାର ॥
ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ବିକ୍ରୀଡ଼ିତ.ମଣ୍ଡୂକ ପ୍ଳୁତ । ଲୋମ ବିଲୋମ ତୁରଙ୍ଗମ ଗତି ।୩୦।
ବହିର୍ଲାପିକା ଜାଣ ଜାତିପାଞ୍ଚ । ଷଟ ପ୍ରକାରେ ଅନ୍ତର୍ଲାପି ସଞ୍ଚ । ୩୧ ।
ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର ଅଙ୍କ ମେଷ ଯୁକ୍ତି । ଯମକ ଚ୍ୟୁତ ପଦଚ୍ଛେଦ ସିଦ୍ଧି ।୩୨।
ସିଂହାବଲୋକନ ଶୃଙ୍ଖଳା ଦୁଇ । ଗୋମୂତ୍ର ପଦ୍ମ ମତ୍ସ୍ୟ ଛନ୍ଦ ହୋଇ ।୩୩।
ଜଳାନ୍ତ ଶକଟ ପଦ୍ମ ଯେହୁଁ । ବ୍ୟୂହକ ଛନ୍ଦ ଗଣନାରେ କେହୁ ।୩୪।
ବର୍ଣ୍ଣ ବହୁତ କୋଷ୍ଠିରେ ସଂକ୍ଷେପ । ପ୍ରାସାଦ କଠିନ ଅର୍ଥ ସ୍ୱରୂପ ।୩୫।
ଅବୃତ ଶ୍ଳେଷ ଦ୍ୱିବିଧ ଚିତ୍ତ । ନାନା ଦେଶର ଭାଷାମାନ ସ୍ଥିତି ।୩୬।
ଲେଖି ରଖି ଅର୍ଥ କେଉଁ ପ୍ରକାଶ । ଦେଖି ଜାଣି ମୂର୍ଖ ପଣ୍ଡିତ ତୋଷ ।୩୭।
ବନ୍ଧ ବୋଲନ୍ତି ଏମାନଙ୍କୁ କହୁ । ଏତେ ଲକ୍ଷଣମାନ ଥାଇ ଯହୁଁ ।୩୮।
ଅମ୍ବୁଜ ଚନ୍ଦ୍ରବନ୍ଧ ବହୁବିଧି । କମ୍ବୁ ମେରୁ ଗଦା ଶୂଳ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ।୩୯।
ରଥବନ୍ଧ ଅଷ୍ଟ ଦଳବିଧାନ । ଛତ୍ର ତୂଣୀ ଚତୁଷ୍ଟକ ସ୍ୟନ୍ଦନ । ୪୦।
ପରଶୁ ଖଡ୍ଗ ହାର କବାଟ । ସର୍ବତୋଭଦ୍ର ସୁକଙ୍କଣ ପାଟ ।୪୧।
କଚ୍ଛପ ପ୍ରାସାଦ ନାଗ ଗବାକ୍ଷ । ମୁରଜ ଲତା ବେନି ମତ୍ସ୍ୟ ପକ୍ଷ ।୪୨।
ବୀଣା କୁଳିଶ ବିହଙ୍ଗ ଶକଟ । ଗୁଚ୍ଛ ଶର ଫଡ଼ ଧନୁ କୁକ୍କୁଟ ।୪୩।
ଛୁରିକା କୁଟିଳ ଅପି ଜଗତ । ସର୍ପ ଯୁଗଳହିଁ ପୁଣି ଲେଖ ।୪୪।
ଭେଦମାନ ପୁଣି ଅପାର ଅଛି । ଯେଉଁ କବି ଯେତେ ଭେଦ ପାରନ୍ତି ।୪୫।
କବି କଳ୍ପଲତା ମତେ ଏ ଭାବେ । ସାହିତ୍ୟ ରତ୍ନାକର ମାଘ କାବ୍ୟେ ।୪୬।
ବ୍ୟସ୍ତଦତ୍ତ ଦତ୍ତଚ୍ୟୁତ ଅକ୍ଷର । ସର୍ବୌଷ୍ଠ୍ୟ ନିରୌଷ୍ଠ୍ୟ ଶ୍ଳେଷ ବିସ୍ତର ।୪୭।
ଏକାକ୍ଷର ଦ୍ୱିଅକ୍ଷର ରଚନ । ସକଳ ପ୍ରକାରେ ମୋହର ମନ । ୩୮ ।
ଏମାନେ ହେଁ ମଧ୍ୟ ପୁସ୍ତକାନ୍ତରେ । ଗଣନା ହୁଅନ୍ତି ଚିତ୍ର-କାବ୍ୟରେ । ୪୯।
ଆଉ ବନ୍ଧମାନେ ଅଛନ୍ତି ଯେହୁ । ଗ୍ରନ୍ଥ ବାହୁଲ୍ୟକୁ ମେଲିଲି ନାହିଁ ।୫୦।
ବିଶେଷ କରି କହିବି ତା କେତେ । ବନ୍ଧ ବିନ୍ୟାସେ ଜାଣିମା ପଣ୍ଡିତେ ।୫୧
ଯାହା ବାଲ୍ମୀକି କାଳିଦାସେ ଖ୍ୟାତ । କହିଛନ୍ତି ତାହା ରଚନେ ଚିତ୍ର ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

କହୁଅଛି ଶୁଣ ସୁଜନ ଜନ । ଦ୍ୱାରବତୀ ନାମେ ବସ୍ତ୍ର ଭୁବନ ।୫୩।
ସାକ୍ଷାତ ଯହିଁ ମଦନ ନୃପତି । ବିହାର କରନ୍ତି ଯୁବା ଦମ୍ପତି । ୫୪।
ସଂଯୋଗୀ ବିଯୋଗୀ ମାନାରେ ଘେନ । ବହୁତଅଛନ୍ତି ଯୋଗୀନ୍ଦ୍ର ମାନ ।୫୫।
କେ ବନ୍ଧବିଧାନେ ପ୍ରିୟାବନତି । କେ ସଖାରେ କହେ ଦେବତା ସ୍ତୁତି ।୫୬
କେ ଦୂତ ଅଗେ ବିନୟ ଭାଷଇ । ତାହାକୁ ଦୂତ ବଚନେ ତୋଷଇ ।୫୭।
ଏ ବିଧି ବହୁ ଦମ୍ପତି ଚରିତ । ବନ୍ଧବିଧାନ ରସିକ ପଣ୍ଡିତ । ୫୮ ।
ଶୁଣିମା ପର ଛାନ୍ଦରେ ବିସ୍ତାର । କବି କହୁବା ଯେ ଯେଉଁ ପ୍ରକାର ।୫୯।
ରୂପବୋଧକ ବନ୍ଧୋଦୟ ଗୀତ । ପ୍ରଥମ ଛାନ୍ଦ ହେଲା ସମାପତ ।୬୦।
ଲୁବ୍ଧାନାଗସ୍ତ୍ରୀ ସଙ୍ଗ କଲେ ଯେହୁ । ପାଣିରେ ମହୀଭୃତ୍ୟକୁ ରଖାଇ । ୬୧ ।
ଯା'ଧନୁ ଧରଣେ ଅସୁରେ ଶଙ୍କି । ଜୀବନଦାତା ଯା କୃପାରୁ ବଙ୍କା ।୬୨।
ସେ ରାମ ଶ୍ୟାମ ଚରଣପଙ୍କଜ । ସ୍ମରି ଶରଣ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ । ୬୩ ।

—o—

ଦ୍ୱିତୀୟ ଛାନ୍ଦ

ରାଗ-କେଦାର । ଚକ୍ରକେଳି ବାଣୀ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତେ ମେଧାବୀ ସୁବୁଦ୍ଧି । ବୁଝଂ ଶବ୍ଦବନ୍ଧ ବନ୍ଧବିଧି । ୧ ।
ଛନ୍ଦମଞ୍ଜରୀ ଛନ୍ଦରତ୍ନାକର । ଯେତେ ବିଦଗ୍ଧ ମଣ୍ଡନ-ବିସ୍ତୁର । ୨ ।
ଶିକ୍ଷା ଥିଲା ଜନ ଦେଖ ଏ ପୋଥି । ହେବ ନୋହୁଲେ ସିନା ଏଥି ମନ୍ତି ।୩।
ବିଜ୍ଞାନ ଜନ ଯଥା ଅଜ୍ଞ । ପୂଗ ଚର୍ବଣେ ମୂର୍ଖ ହୁଏ ଭଗ୍ନ । ୪ ।
ଏହା ଜାଣି ଜାଣି ପଣି ବିସ୍ତୁର । ନ କହୁବଟି ଗୀତ ଆଗ କର । ୫ ।
ଏବେ ଶୁଣ ସିନ୍ଧୁ ମଧ୍ୟ ନଗର । ସ୍ଥିତ ଯେତେ ରସିକ ରାମବର । ୬ ।
ଉପପତି ବନ୍ଧକୀଶ୍ରେଣୀ ସ୍ଥିତ । କେତେ ସାମାନ୍ୟ ଭୁଜଙ୍ଗ ଯୁବତୀ । ୭ ।
ଏମାନଙ୍କେ ପ୍ରୌଢ଼ା ମଧ୍ୟା ନବୀନା । ଶଠେ ଯେ କରେ ଯେତେ ସମ୍ଭାବନା ।୮
ଅବନାରେ କେଉଁ ରସିକ ଭାଷି । ଦୂତୀ ଅଗରେ ବାଳା ଶୋଭାରାଶି । ୯ ।

ଅବନା

କୁଟେୟ ନବଘନଉଜ୍ଜ୍ୱଳ । ଲପନ ତର ଅମଳକମଳ । ୧୦ ।
ଶଶଧର ଦରପଣ ଗଞ୍ଜନ । ଅକ୍ଷ ଖଞ୍ଜନ ଚଞ୍ଜନ ରଞ୍ଜନ । ୧୧ ।
କନକ ଚମ୍ପକ ବରବରନ । ହରଷପଦଳ ଘନଜଘନ । ୧୨ ।
ରକ୍ତକମଳ ଚରଣ କର । ଉରଜ କଲଶ ଅମ୍ବରଧର । ୧୩ ।
ମଦକଳ କଳକଣ୍ଠ ବଚନ । ଗଜର ସମ ମନ୍ଥର ଗମନ । ୧୪ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ବନା

ବଦ୍ଦେଶେ ରହୁ କେବଣ ନାଗର । ବନାରେ ଭ୍ରମଇ ଧନ୍ଦୀଙ୍କ ତାର । ୧୫ ।
ଖୋଜରେ ମୋହୁପାଠେର ସେ ଶୂଳଙ୍କ । ନାହିଁ ନାହିଁ ଲେକେ ଛୁଳା ବାଳୀଙ୍କ
ସାଧୁ ବଧୂମୁଖୀ କେଳନିଧାମା । ଲୀଲବଲ୍ଲସିନୀ ଚନ୍ଦ୍ରାନାଶିନୀ । ୧୭ ।
ଷଗ୍ରୀଷାଙ୍ଗୀ ନାଗ୍ରୀ ସାଦ୍ଧା ମୋହର । ମୋହ୍ରୁମା ମୋତହାସ ବଦ୍ୟୁଗୋଗ୍ରୀ ।୧୮
ମୋ ପ୍ରାଣାଧିକା ସିନା ସେ ଭୁବନା । ସ୍ନେହାଧୀନା ବୀଣାବାଣୀ କାମିନୀ ।୧୯।
ଦ୍ୱି ଅକ୍ଷରେ କେବଣ ପୁଂସବର । ଯୋଷା ପ୍ରଶଂସୀ କରୁଛନ୍ତି ବଗ୍ଗୁର । ୨୦ ।

ଦ୍ୱିଅକ୍ଷର

ରସାରେ ସାର ସୁରସ ସରସୀ । ସଂସାରଶିଗ୍ରୀ ସୁରସ ସରସୀ ।୨୧ ।
ଏକାକ୍ଷରେ କେ ବନ୍ତୁ ସମନ୍ଦୟରେ । ପ୍ରିୟା ରତ ଗ୍ରୀତ ଭାବନା କରେ । ୨୨ ।

ଏକାକ୍ଷର

ହାହାହାହାହା ହୁଁ ହୁଁ ହୁଁ ହୁଁ ହୁଁ ହୁଁ । ହିଁହିଁହିଁହିଁ ହୁଁ ହୁଁ ହୁ ହୁଁ ହୁଁ ହୁଁ । ୨୩ ।
ଯେମନ୍ତ କହେ ସୁରତେ ତରୁଣୀ । ତାଙ୍କ ପ୍ରିୟମୁଖୁଁ ନ ଥିବେ ଶୁଣି । ୨୪ ।
ଦନ୍ତ୍ୟ ମୂର୍ଦ୍ଧନ୍ୟ ତାଲବେ କେ ପୁଂସ । ହୁବଇ ସୁନ୍ଦରୀ ଶୋଭନ ହାସ । ୨୫ ।

ଏ ସକାର ନ୍ୟୂ

ସାଂଶ ଶଶୀ ଶିଶୁ ଶ୍ରୀଶେଷା ଶେଷ । ସୁଂସ ଶଶୀ ଶିଷ୍ଟ ଶୀର୍ଷେଶ ଶ୍ରୀଶ । ୨୬ ।
ମୋହୁ ପାରେ ଈଷିତେ ମୋ ତରୁଣୀ କରୁଅଛନ୍ତି ମୋତେ ସୁରତେ ରଣୀ ।୨୭
ସଖୀ ଅଗେ ସଖୀ ଓଷ୍ଠେ କେ କହୁ । ପ୍ରାଣସଖୀ ଅଭ ଜାଇବ ନାହିଁ । ୨୮ ।

ସ ଓଷ୍ଠ୍ୟ

ଭ୍ରମ ପ୍ରାଭବ ଭୁମିପ ପ୍ରାଭବେ । ବାଷ୍ପ ପ୍ରଭବ ଭବ ଭବ ଭ୍ରବେ । ୨୯ ।
ପୁଷ୍ପବଭବ ବପୁ ପ୍ରାପ୍ୟେ ପବ । ବପ୍ରଭ୍ର ପ୍ରଭୁଭାବ ଭାବ ଭାବ । ୩୦ ।
କେଉଁ ରସିକଙ୍କୁ କହଇ ଦୂତୀ । ନିରୋଷ୍ଠ୍ୟ ରସିକା ବରହ ଗ୍ରୀତ । ୩୧ ।

ନିରୋଷ୍ଠ୍ୟ

ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦନ ଅଙ୍ଗେ ଦେଲେ ନେଇ । ଅନଳ ସର ନାଗରୀ ଶେନଇ ।୩୨।
ନଳିନନାଳ ଦେଖିଲେ ଡରଇ । ଗରୁଡ଼ ଗରୁଡ଼ ସେ ଡ଼ାକରଇ । ୩୩ ।
ଖଣ୍ଡଶଯ୍ୟନ ଜାଣ ନିରନ୍ତର । ନୟନୁ ନ ରହେ ଲୋତକ ଧାର । ୩୪ ।
କାକରେଟି କହେ ଏସନ ଜଣା । କଣ୍ଠରେ ଲାଗଇ ଅଛୁ ସଜଣା । ୩୫ ।
ନିଶି ପ୍ରଥମ ଯାମରେ ଅବେଶେ । କେଉଁ ଦମ୍ପତି ସୁରତି ଲାଳସେ । ୩୬ ।
କମଳ ହୋଇ କୋଳେ ଗତ ଦେଲକୁ । ଗୃହୁଁ ଅଣିଲ ଏମନ୍ତ ମନକୁ ।୩୭।

Digitized by srujanika@gmail.com

ତୋ ବିନା ଆନ ନାହିଁ ବୋଲି ମୋତେ । କହୁଥାନ୍ତି ଏ କଥବେ କୈମନ୍ତ୍ରେ
ପ୍ରଥମା ଦ୍ୱିତୀୟା ଅଭିନ୍ନା କରି । ଅଚ୍ଛନ୍ତି ମୁହିଁ ତ ଅପର ନାରୀ । ୩୯ ।
ରଖିଦେଲି ଲପନକୁ ଉରଜେ । ଲେଖି ବସିଲି ମସ୍ୱିଙ୍କ କରଜେ । ୪୦ ।
କମ୍ପାଇଲି ଅଧର ସଙ୍ଗେ ସ୍ତନ । ଚଳଦଳ ଲଗି ଯଥା ପବନ । ୪୧ ।
ସ୍ୱକ୍ତ କଲି ପାଣି ଗଣ୍ଡ ନୟନେ । ଈଷ କାତର ହୋଇଲି ଲୋଚନେ । ୪୨ ।
ଗୁନ୍ଥି ଆରମ୍ଭିଲି ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତରେ । ଅନୁଷ୍ଟୁପ ଶ୍ଳୋକ ଛନ୍ଦ ଗୀତରେ । ୪୩ ।

ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର

ତୋର ପ୍ରତିପଦ କେଉଁ ସଂସ୍କୃତେ ।	ତବ
ତୋର ଅସ୍ତ୍ର କେ ମାରଇ ଜଗତେ ।	ରୂପ
ଦୀର୍ଘହୀନ ଅଙ୍ଗରେ କି ବସତି ।	ପ୍ରତି
ରବିଜାୟା କେ ଖେ ଭ କି ବୁଝନ୍ତି । ୪୫ ।	ଛାୟା-ଷଙ୍କତେ
ଅପଣାର କି ବାଣୀ ଦବ୍ୟଗ୍ରସେ ।	ମମ
ନେକଦ୍ୱୟେ ଷଷ୍ଠୀରେ କି ଅଗ୍ରସେ । ୪୬ ।	ନେତ୍ରୟୋଃ ।
ପ୍ରଜାପତି ବର୍ଣ୍ଣେ ଦଅ ଇକାର ।	କିଂ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲେଖି କର ତା ସାନୁସ୍ୱାର । ୪୭ ।	ମାଂ
ଖେଦ ଦେବାରେ କି ବୋଲନ୍ତି ଦବ୍ୟେ ।	ଖେଦୟସେ
ସମ୍ବୋଧନେ ନାରୀରେ କି ସମ୍ଭବେ । ୪୮ ।	ମୁଗ୍‌ଧେ !
ବ୍ୟର୍ଥଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗେ କି ଉତ୍ତର ।	ମୁଧା
ଷଷ୍ଠୀ ଏକୋକ୍ତିରେ କି ହରପର । ୪୯ ।	କାମସ୍ୟ
ମାରଣର ତୃତୀୟା ବିଭକ୍ତିରେ ।	ମାର୍ଗଣୈଃ ।

ପାଦପ୍ରାନ୍ତ ଙ୍କସର୍ଗ ବିସର୍ଗଟିର । ୫୦ ।
ଶ୍ଳୋକ ଅର୍ଥ ବୁଝ ସମା ହରଣ ।
ଶିହରିଇଲି ଗୁହିଁ ବା ଅଦରସ । ୫୧ ।
କେଉଁ ଧନା ନାଗର କୁଟିଣୀରେ ।
କହେ ଏମନ୍ତ ମଣ୍ଡୁକ ପ୍ଲୁତରେ । ୫୨ ।
'ଦେ'ଖ ର'ଙ୍ଗ' ଅସ୍ତ୍ର 'ସ୍ମ' ଖଦା ଣି' ରେ ।
'ଅ'ସୁ ତୋ' ଅ'ଳୀ ପ୍ରା'ଣ 'ରଖ' 'ମୋ'ରେ । ୫୩ ।
'ପା'ଶେ ଅ'ସ' ଗୋ ତା'କୁ' ବୋଲିକରି ।
ବିଚ୍ଛେକର ଭବିକ୍ଷି ନେଙ୍ଗ ଭେଦି । ୫୪ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦୁଇ ଦୁଇ ବର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥଙ୍କ ଶମ୍ଭୋଳୀ ।
କହିବାରୁ ତା ମନ ଗଲା ବଳି । ୫୫ ।
ଜାଣିଲା ନାଗର ଏହୁ ଭାଷକୁ ।
ଦେବ ସୁଜାଅଁ ଅଣ ମୋ ପାଶକୁ । ୫୬ ।
କେଉଁ ଦମ୍ପତ୍ତ ଖେଳୁଥିଲ ପଶା ।
ମାନସ କରଣ ଅତ ଉଲ୍ଲସା । ୫୭ ।
ଖେଳ ଲଗିଥିଲ ପାଞ୍ଚ ପଞ୍ଚରେ ।
ନାୟକ ଦାନ ପକାଇଲ ଖରେ । ୫୮ ।
ହଉଛେ ଦ୍ଵିତୀୟା ହେଲା ବୋଇଲ ।
ହରସ୍ତ୍ରନା ମନେ ଅନ ଭେଜିଲ । ୫୯ ।
ସ୍ଥାଙ୍କ ସେ ରସ ହୋଇଲ ବରସ ।
ମୁଖେନ୍ଦୁ କଲା ନବ ଦବସେଶ । ୬୦ ।
ପରକର ପରସ୍ମୟଙ୍କି କହୁ ।
ଚନ୍ଦ୍ରାଚିତ୍ର ନ କର ଯାଅ ସହୁ । ୬୧ ।
ଲକ୍ଷଣ ଉପମା ଥିଲା ବାଳଙ୍କ ।
ସେ କ୍ଷଣରେ ତାକୁ କଲା ବାଳକ । ୬୨ ।
ଜାଣିଲ ନାୟକ ଇବସା ମାନ ।
ଧନ୍ୟ ଭେଳ ହେଲ ହେଠବଦନ । ୬୩ ।
କହେ ଚିତ୍ରକ ଧରକର କରେ ।
ସ୍ପୃଷ୍ଟକୁ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ବନ୍ଦୀକୃତରେ । ୬୪ ।
କ ବ ର ଶୋ ହେ ରେ ତୋ ମାନସରେ ।
ର ସ ସା ଭି ଳା ସି ରତ୍ତ ରୁପରେ । ୬୫ ।
ବର ବସ ରସାଶୋଭି ହେଲାରେ ।
ତୋଷି ମାର ନତ ସବୁ ରେ ପରେ । ୬୬ ।
ହୋଇବାରୁ ସୁବେଶ ଯାର ଜାର ।
ହୋଇଥିଲେ ସେ ପଥରେ ପଥର । ୬୭ ।
କରୁ ତହୁଁରେ ଅସ ଅସପଦ ।
ଗଲା ଶାପର ଅପବାଦ ବାଦ । ୬୮ ।
ଚିନ୍ତ ସେହୁ ଚରଣ-କଞ୍ଜ କଞ୍ଜ ।
ଦୁଃଖ ଦୁଃଖ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଭଞ୍ଜ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ତୃତୀୟ ଛାନ୍ଦ

ରାଗ—ମାଳବ

ଏ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଜନେ କଳାନିଧିମୁଖୀ ।
ସ୍ଥିତ ଯେତେକ ରସିକ ନାଗର ନାଗରୀ ।୧।
ଅନ୍ତର୍ଲପି ବହିର୍ଲପି ରହସ୍ୟଯୁକ୍ତ ଗୀତେ ।
କଥା ହେଉଛନ୍ତି ଯେଉଁ ରୁଚେ ପରସ୍ପରେ । ୨ ।
ଅନ୍ତର୍ଲପିରେ କେ ପୁଂସ ପରବାସେ ଥାଇ ।
ବେଣୀକର୍ଣ୍ଣେ ଗୋପ୍ୟ ଭାଷା ଶଠାଙ୍କୁ ଲେଖଇ । ୩ ।
କମଳନୟନା ! ଅନାୟତ୍ତେ ମୁହିଁ ଅଛି ।
ଅନେକ ଦୁଃଖ ପାଇଲି ହୋଇଣ ବିଦେଶୀ । ୪ ।
କୁମୁଦଚନ୍ଦ୍ର ପୀରତି ତୋର ମୋର ଥିଲା ।
ଏ ପଣ ନ ଯାଇଣ କମ୍ପାଇ ରହିଲା । ୫ ।
ଲଙ୍ଘୁ ଲକ୍ଷେ ଦେବ ଗଣେଶଙ୍କୁ ହେଲେ ଭେଟ ।
ମନ୍ଦିରେ କି ବାମବାମ ଏ ଘୋରସଙ୍କଟ । ୬ ।
ଅବିରତେ ନୟନ ମନରେ ଅଛୁ ତୁହି ।
ସୃଷ୍ଟିକି ଖଣ୍ଡେବରଷ ସମ ହୋଏ ସହି । ୭ ।
ମୋର ! ତୋ ଦାହାରେ କାହିଁ ଅଛି ଆନ ଗତି ।
ଭଜନ କରଇ ତୋର ନାମ ସିନା ନିତି । ୮ ।
ଅନିଦ୍ର ହୋଇଣ ମୁଁ ବଞ୍ଚଇ ଯାମିନୀରେ ।
ହୃଦ ସ୍ଥିତ କରିଅଛି ତୋତେ କାମିନୀରେ । ୯ ।
ଭବମାନ ଭାବ ଭାବି ହୁଅଇ ଆତୁର ।
ଅଶନ ବିଷ ସମାନ ବନପ୍ରାୟ ପୁର । ୧୦ ।
ଗୀତେ ଯାହା ଅଛି ଏହା ବିଚାର କରିବୁ ।
ତାହା ସ୍ନେହାଧୀନା ତୁ କେବେ ନ ଅଚରବୁ ।। ୧୧ ।
ପାଦାଦ୍ୟ ଦ୍ୱିବର୍ଣ୍ଣରୁ ଜାଣିବା ନାମଗଣ ।
ମନେ ମୁଁ ପଢ଼ୁଥିବଟି ରଜନୀ ଦିବସ । ୧୨ ।
ବନ୍ଦଣୀ ଶୋଭିତ କରି ବକ୍ଷସ୍ଥଳୀ କୋଳେ ।
ଯେଣୁ କେଉଁ ପୁରୁଷ ଅଗ୍ରରେ ଭାବ ଭୋଳେ । ୧୩ ।
କେ ଦହର କୁ-ମାର କେ ହୃଦମନୋହାରୀ ।
କେ ନାଗରୀ-ବାନ୍ଧବ ଖଣ୍ଡିକୁ କି କର । ୧୪ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

କି ବୋଲି ଯା ପ୍ରୀତି ବଶ କାହା ନେଇ ଦନ୍ତ ।
ବସନ୍ତେ କେ ଶୋଭା-ବନ ବକ୍ଷଃ ସାର କେହ ।
କି ବୃଦ୍ଧି କରେ ଘ-ନ ଧ୍ବସ ନାମ କସ ।
କାହା ସାର ରଦ୍ଧ-ବୀର କେ ରମେ ସାରସ ।୧୯।
କେ ଉରସ୍ଥଳ ବ-ହାର ପଥ କି ପଶ୍ଚିମେ ।
କେ କରେ ମନ ହ-ରଣ କେ ଖ୍ୟାତ ସଂଗ୍ରାମେ ।
କେ ବଲ୍ଲଭ ରସିକ ମନତୋଷ କର ।
ବାମବର୍ଣ୍ଣେ ପ୍ରକାଶ ଏ ଅନ୍ତର୍ଲପିକାର ।
ରମଣୀ ବୋଇଲା ଏହୁ ଭଲ ମନବୋଧେ ।
ଲେମ ବିଲେମରେ ଗୋପ୍ୟ ବେନିବର୍ଣ୍ଣ ମଧ୍ୟେ ।
ଏ ଅନ୍ତର୍ଲପି ହୋଇଛି ଅତି ସୁରୁଚିର ।
ଅନ୍ତ୍ୟାକ୍ଷରେ ଖ୍ୟାତ 'ମାଧବ ବନବିହାର' ।୨୦।

କହ ଏ ଅନ୍ତର୍ଲପିକା ରସଧାମାବଶ ।
କୌଶ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଣ ଧାତୁଏ ଅଛି କସ ।୨୧। ରସ
କେଉଁ ଜୀବ ଚନ୍ଦ୍ରମାରେ ହୃଦୟ ଭୂଷଣ । ଶଶ
ଗଙ୍ଗାରେ କି କାମନା କରନ୍ତି ଅର୍ଚ୍ଚିଗଣ ।୨୨। ଧାସ
ବଳକର କେଉଁ ଶସ୍ୟ ବୀଜ ଭକ୍ଷ ସତ । ମାସ
କି କରନ୍ତି ସୁନ୍ଦରୀକାମିନୀ ପୁଂସଶତ୍ରୁ ।୨୩। ବଶ
କେହୁ କମଳବନର ସର୍ବଦା ନିବାସ । ସର
କଣ୍ଠାରେ କିସ ପ୍ରକାଶଇ ଦେଶ-ଭୂଷ ।୨୪। ଦର
ମହାଦେବ ଭସ୍ମ ଲଭିଛି କେହୁ ଥିଲା ଯାଇ । ମାର
ବରଷା କାଳରେ ଜଳଧର କି ମୁଞ୍ଚଇ ।୨୫। ଧାର
ବାଳକ କିସ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଯାଇ ଶ୍ରମ । ଶର
ରମଣୀ ବୋଇଲା ଷଡ଼ବର୍ଣ୍ଣେ ମନୋରମ ।୨୬।
ରସବନ୍ତି ସମ୍ବୋଧନେ 'ରସଧାମାବଶ' ।
ଏ ତତ୍ତ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣେ ବର୍ଣ୍ଣନା ଅଶେଷ ରହସ୍ୟ । ୨୭ ।

—o—

ପ୍ରବାସକୁ ଗମନ କରିବାବେଳେ ପତି ।
ଅନ୍ତର୍ଲପିରେ କହୁଛି କେଉଁ ରସବନ୍ତୀ ।୨୮।

Digitized by srujanika@gmail.com

ମୀନମାନଙ୍କର କେହୁ ସଦନ ଅଟଇ । ବନ
କପଟରେ କେହୁ ପ୍ରତିପାଳିତ ହୁଅଇ । ୨୯ । ପିକ
ରଜନୀ ପ୍ରକାଶେ କି କରନ୍ତି ପକ୍ଷିକୁଳ । ଋତ
ଶିବ ନୟନଅନଳେ କେହୁ ଗଲ ଜଳି ।୩୦। ମାର
ସର୍ବକାଳେ କେହୁ ବନ୍ଧୁ ବୋଲେ ମନୋହର । ରମା
ସଂସାରେ କେ କରୁଅଛି ପରଉପକାର ।୩୧। ତରୁ
ଲଙ୍କାପୁରୀ ଧ୍ୱଂସ କଲା କେହୁ କୋପଚିତ୍ତେ । କପି
ଗ୍ରହମାନଙ୍କ ଗଣନା ସଂଖ୍ୟା ପୁଣ କେତେ ।୩୨। ନବ
ସ୍ୱୟମ୍ବରେ ସଖୀ କି କହେ କନ୍ୟାକୁ ଗୃହୁଁ । ବର
ଛପନକୋଟି ଜୀବରେ ସାରସ୍ୱତ କେହୁ ।୩୩। ନର
ଇଷ୍ଟଦେବତାଙ୍କୁ କିସ କହନ୍ତି ଯବନ । ପିର
କି ଘେନନ୍ତି ପ୍ରଜାଗଣଠାବରୁ ରାଜନ ।୩୪। କର
କା ମନ କାହାର ପୂଜ ହୋଇଣ ପ୍ରକାଶ । ଚର
ଶିଷ୍ୟକୁ କି ବୋଲି ଗୁରୁ କରନ୍ତି ଆଶିଷ ।୩୫। ତର
ଯୁଦ୍ଧକାଳେ କେଉଁ ବାଣୀ ହୁଅଇ ପ୍ରଖ୍ୟାତ । ମାର
କୋକିଳ କରଇ କିସ ହୋଇଲେ ବସନ୍ତ ।୩୬। ରୁତ
ବିପ୍ରଲବ୍ଧା ପ୍ରାପ୍ତେ କରଇ କିସ କାନ୍ତେ । ମାନ
ଜୀବନମୁକ୍ତ କେ ପୁଣ କହ ଏ ଜଗତେ ।୩୭। ତପୀ
ସାମ ଯଜୁ ଅଥର୍ବ କେ ଆଉ ବେଦ ସାର । ଋକ
ଏ ବସନ୍ତଋତୁରେ କେ ଶବ୍ଦ କାମିଙ୍କର ।୩୮। ପିକ
ନାୟକ କହନ୍ତି ବନ ପିକ ରୁତ ମାର ।
ହା ପଣ୍ଡିତା କଲ ଅଷ୍ଟ ଅକ୍ଷରେ ଚତୁର ।୩୯।

ରହୁ ବିଦେଶ ନ ଯାଇ କୋଳରେ ବସାଇ ।
କହକର ଏମନ୍ତ ପ୍ରିୟାକୁ ପଚାରଇ ।୪୦।
ସୁରଗଣ ଅଦ୍ୟେ ଖ୍ୟାତ ନୁହଇ ଅସୁର । ସୁ
ବସୁଧା ପ୍ରାନ୍ତରେ ଅଛି ନୋହେ ଦାଣ୍ଡିକାର ।୪୧। ଧା
ହାରର ମଧ୍ୟସ୍ଥ ସେହୁ ନୁହଇ ତରଳ । ର
ବାସ ଅନ୍ତେ ବସନ୍ତ ନୁହଇ ଚଞ୍ଚଳ ।୪୨। ସ
ପୂର୍ବଦଗ ଅଦ୍ୟେ ଅଛି ଜଦସ୍ୱାଦ ନୋହେ । ଧୁ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଅର୍ଣ୍ଣବ ମଧ୍ୟରେ ମଇନାକ ନୋହୁ ରହେ । ୪୩ । ର୍ଣ୍ଣ
କଶୋଭ୍ର ମଧ୍ୟ ମଣ୍ଡନା ନୁହଇ ରସନା । ଶୋ
ଭ୍ରବ ଅଦ୍ୟରେ ସମ୍ଭବ ନୁହଇ ଅଞ୍ଜନା ।୪୪। ଭ୍ର
କଳପ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଖ୍ୟାତ ପ୍ରଳୟ ସେ ନୋହୁ । ପ
ପୟୋଦ ମଧ୍ୟରେ ବିଦ୍ୟୁ ନୋହୁ ଝଟକଇ । ୪୫ । ୟୋ
ଅଧର ମଧ୍ୟରେ ଅଛୁ ନୁହଇ ଅମୃତ । ଧ
ଶର୍ବର ଶେଷେ ଲୁଚିବ ଚରଣ ନୋହୁତ । ୪୬ । ର
ଗୀତେ ଯାହା ଅଛୁ ତାହା ପ୍ରକାଶ ହୋଇବ ।
ଭୃଙ୍ଗ ଏ ଅର୍ଲିପିକା ମାନସ ମୋହିବ । ୪୭ ।
ସଖୀ ବୋଇଲା ଏ ହେଲା ବଡ଼ ଚମତ୍କାର ।
ଖ୍ୟାତ ସୁଧାରସ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୋଭ୍ର ପୟୋଧର । ୪୮ ।

କେ ରସିକ ଅଗେ ବସି ନିଜ ବନିତାକୁ ।
ସ୍ନେହେ କହେ ହୃଗ୍ରହଣ ଅନ୍ତର୍ଲିପିକାକୁ । ୪୯ ।
ମୋହିତଦଶନାକୁ ମଣି ମୋର ମୁକୁଟର ।
ତୋ ପରି ପ୍ରୀତିଅ ଲେଖିବାକୁ ନାହିଁ ଗାର । ୫୦ ।
ବଳସି ରତିରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ମୋ କାମନା ।
ଅନ ଯୁଦ୍ଧ ଏ ଯୌବନ ତୋର ମୁଁ ଚନ୍ଦ୍ରାନନା । ୫୧ ।
କାହିଁକି ମାଗିଲେ ବିପରୀତ କରୁ ନାହିଁ ।
ମତେ ପର ପରି କରୁ କି ରେ ପ୍ରାଣସଖି । ୫୨ ।
ପଡ଼ୁଛୁ ମୋ ଶପଥ ପକାଇଣ ତୋତେ ।
ଅଦ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ କର କହ ବୁଝି ହରଷରେ । ୫୩ ।
ନାଗରୀ ବୋଇଲା ହସି ଏ ଅଛୁ ଏଥିରେ ।
ମୋର ତୋର ବିନା ଅନା କାହିଁ ମହୀପରେ । ୫୪ ।

କୁକ୍କୁଟରଟକୁ ଶୁଣି କେଉଁ ବରାଙ୍ଗନା ।
ଭୁଜଙ୍ଗପାର୍ଶ୍ୱ ଯିବାକୁ ହେଲା ଡନମନା । ୫୫ ।
ଭର ଧର ଯେନାସେନ ବାଣୀ ପୁଂସ କରେ ।
ଜଡ଼ିତୁକେ ସ୍ଫୁଟ ହେବ ଅନ୍ତର୍ଲିପିକାରେ । ୫୬ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଜହ୍ନ ସମା ରସିକ-ପୁରୁଷ ଯାହାଙ୍କ ବଶ । ରସେ
ସ୍ତ୍ରୀତି ପୁଂସ ଗୁହ୍ନଁ ନାଶି କ କରେ ପ୍ରକାଶ । ୫୭ । ହସେ
ଯେଣୁ ସମ କଲେ ଗିରି ବୁହାଇ କାହ୍ନୁଁରେ । କାଶେ
ନଷ୍ଟ ଗୁଣୀ ଦେଶର ମଣ୍ଡିତ ଯେଉଁଠାରେ । ୫୮ । ନାସେ
ମିତ୍ରଜନଙ୍କୁ ବସାଇ ଯେଉଁ ସୁଦେଶରେ । ପାଶେ
ସମସ୍ତ ପଢ଼ିଲେ ଜହ୍ନ ଏଥୁଁ କ ବାହାରେ । ୫୯ ।
ସୁନ୍ଦରୀ ବୋଇଲା ରସ ଅଷ୍ଟରେ ପୂରିଛି ।
ରହ୍ନ ଜନା ପାଶେ ଏଥୁଁ ଏତେ ବାହାରୁଛି । ୬୦ ।

କହଇ ଏକ ପୁରୁଷ ଶୁଣ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ।
ବୁଝ ଏ ଅନ୍ତର୍ଲିପିକା ଏ ଅକ୍ଷର ଲେଖି । ୬୧ ।
ଖାଦ୍ୟଯୋଗ୍ୟ ହୁଏ କିସ ଜାଣିଲେଟି ନର । ଖର୍ଜୁର
ଯାଗଦ୍ରବ୍ୟକୁ କ ବୋଲି ବୋଲନ୍ତି ସଂସାର । ୬୨ । କଣ୍ଠୁକ
ବନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ କରୁପ ତୃତୀୟ ଅବସ୍ଥାରେ । ଶୂକର
ଯେତୁ ପୁଣି କହ କୋମଳତା ଉପମାରେ । ୬୩ । ବାଲୁକ
ବରଷା ପ୍ରବେଶେ କ କରନ୍ତି ଖଗବଂଶ । ନିବାସ
କୁଟେ କୁରୁକୁଳକୁ ଯେ କରାଇଲା ନାଶ । ୬୪ । ଶକୁନି
ସୁବର୍ଣ୍ଣକୁ ତୁଳ କଷ କରେ ଯେଉଁ ଜାତି । ସୁନାର
ଦୁର୍ଗାରୂପ ଯେଉଁ ଦୈତ୍ୟ ନିମିତ୍ତେ ପାର୍ବତୀ । ୬୫ । ମହିଷ
ଶରୀର ମଧ୍ୟରେ ନିଶ୍ଚେ ଯେ ଅଟଇ ସାର । ପବନ
ପକ୍ଷମାନ ଯାହାର କାଟିଲେ ବଜ୍ରଧର । ୬୬ । ଅଚଳ
ଅଦ୍ଭୁତ୍ୟଙ୍କୁ ଦେଖି ଯେହ୍ନ ହୁଏ ଚକିତ । ବନଜ
ଯାହାକୁ ପ୍ରଶଂସା ପଢ଼ଛି କରନ୍ତି ଜଗତ । ୬୭ । ସଜ୍ଜନ
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଯାହାଠାରେ ପକ୍ଷପାତ । ଭକତ
କ ବୋଲନ୍ତି ଶିବ ଥାଇ ପ୍ରେତଙ୍କ ସଙ୍ଗତ । ୬୮ । ପ୍ରେତେଶ
ମଧ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ ବାହାର ହୋଇବା ଇଚ୍ଛା ଜାଣି ।
ସେ ନେହ ଅଲିଙ୍ଗନ କଲା କୁରଙ୍ଗ ଈକ୍ଷଣୀ । ୬୯ ।
ବୋଇଲା ମନକୁ ଅସେ ବାହାରୁଛି ଏତେ ।
ସୃଷ୍ଟି ଜଡ଼ବାକୁ ନାହିଁ ବଚନ ଜଗତେ । ୭୦ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

କେବଣ ପୁଂସ ବଦେଶୁଁ ରମଣୀ ପାଶରେ ।
ଲେଖେ ବହୁଲିପି ସ୍ଥିତ ଅନ୍ତର୍ଲିପିକାରେ ।୭୧ ।
ବାସବ ବବାଡେ କି ଧଇଲେ ଗିରିଧର ।
ଆସ୍ୱଶେ ତୃପ୍ତି ନ କରେ କହ କେ ମନର ।୭୨ ।
ମାରଣର କାତରେ କି ହୁଅନ୍ତି କାମୁକ ।
କାମୁକ କି କରେ ଶୁଣି ଘନ ଲି ଦମକ ।୭୩ ।
କ୍ଷତ୍ରେ୍ୟ ଦେଇ ପ୍ରଭୁ ବୋଲେ କି ତୋଷ ମନରେ ।
କି ଗତି କରନ୍ତି ଯୁବା ଯୁବତୀ ବୀଥିରେ ।୭୪ ।
ରଣ ଅଭିମୁଖହତେ ବସେ କେ ଦବରେ ।
କାହୁଁ ନଦୀ ପାରି ହୋଇ ସକଳ କିନାରେ ।୭୫ ।
ନାଗରୀ ପଢି ନାଗର ଚିଠାଜ୍ଞ ବିଧାନ ।
ପୂରିଲ ନୟନେ ଲୁହ ବଲ ଥନ ଥନ ।୭୬ ।
ପ୍ରାନ୍ତ ବେନି ବର୍ଣ୍ଣ ଆଦ୍ୟ ଅଷ୍ଟାକ୍ଷରେ ଚିନ୍ତ ।
ଧନ ମୁଁ ମନେ ଥିବ ନା ବୋଲି ଲେଖିଛନ୍ତି ।୭୭ ।

ପଲଙ୍କ ଅଙ୍କେ କେ ପୁଂସ ବସାଇ ପ୍ରିୟାକୁ ।
ପଞ୍ଚାକ୍ଷରେ ପୁଚ୍ଛେ ଅନ୍ତେ ବହୁଲିପିକାକୁ ।୭୮ ।
କହ ବନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ରକୀର ବାଣୀ କି ବୋଲଇ । କେକା
କ୍ଷୀରବାହ କି ଯବନଭାଷାରେ କୁହାଇ ।୭୯ । ଶିକା
କେଉଁ ଖାଟି ଚିରଇଲା କୃଷ୍ଣେ ଦ୍ୱେଷୀ ହୋଇ । ବକା
ବୁଢି ନଦୀରେ ଯିବକା ଦାସଙ୍କର କେଉଁ ।୮୦ । ନୌକା
ସମସ୍ତ ପଢିଲେ କେଶ କେଶବ ସମ୍ବାଦ ।
ହେବ ଦୁଇ ଦଶେ ଥାଇ ସମ୍ବେ ଧନ ପଦ ।୮୧ ।
କଚ କୃଷ୍ଣ ପୁଚ୍ଛେ ଭୂରେ କହ କେ ଚଞ୍ଚଳ ।
କୃଷ୍ଣ କେଶେ ପୁଚ୍ଛେ ପଙ୍କ ଜଳେ କେ ଚପଳ ।୮୨ ।
ଉକ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟୁକ୍ତିରେ ଜାଣି ରମଣୀ ହସିଲା ।
କେଶବ ନୌ ଡାରେ ଏତେ କଉତୁକ ହେଲା ।୮୩ ।

ଏକାନ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ବସି ବେନି ସଖା କାହୁଁ ।
ଏକ ମୁଖ ରୁହୁଁ ଏକ ବଚନ କହଇ ।୮୪ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

କାଣ ଦୁଇବର୍ଣ୍ଣେ ସ୍ୱନ ନାମକୁ ଉଚିତ । ନିଶା
ସୁନ୍ଦରଇ ପ୍ରଭୁ ବେନି ଅକ୍ଷରୁ ବଦତ । ୮୫ । ପତି
ପ୍ରକାଶିତ ଦ୍ୱିଅକ୍ଷରେ ସ୍ୱଜା ଯନ୍ତ୍ରଁ ରତ । ନାଥ
ଭକ୍ତି କ୍ରୋଧ ବାଣୀ ବେନି ବର୍ଣ୍ଣେ ହେବ ଖ୍ୟାତ । ୮୬ । ଶାପ
ଖେଳ ଗୋଟିଏ ହୋଇବ ବଲେମେ ବାହାର । ପଣା
ବାର୍ଷିକ ପୁଷ୍ପ ଦ୍ୱିବର୍ଣ୍ଣେ ଯେ ଗୋବିନ୍ଦ ହାର । ୮୭ । ନାଗ
ମୁଷୁଲ୍ବର କଣ୍ଟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଦ୍ୱିବର୍ଣ୍ଣରୁ ହେବ । ତନ
ପରଫଖ୍ୟା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଦ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତେ ବାହାରବ । ୮୮ ।
ସ୍ୱନ କି ଶ୍ଳେଷ ଭାବିଲେ ହବଦ୍ରା ପ୍ରଶସ୍ତ ।
ଚନ୍ଦ୍ରମା ହେବ ମିଶାଇ ପଢିଲେ ସମସ୍ତ । ୮୯ ।
ଏ ବହୁଲିପିକା ବେଦ ଅକ୍ଷରେ ବିଗୁର ।
ଶବ୍ଦ ରୁଚି ତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପଣ୍ଡିତବୃନ୍ଦର । ୯୦ ।
ଶୁଣି ଅର ମିନ ହସି କହନ୍ତି ଏ ଗୀର ।
ନିଶାପତିରୁ ହୋଇଛି ଏତେକ ବାହାର । ୯୧ ।

କେହୁ ନାଗ୍ରୀ ସଙ୍ଗରେ ରଙ୍ଗପତ ଉପସ୍ଥିତ ।
ବସି ଭାଷି ରହେ କହେ ଏମନ୍ତ ଭାରତୀ । ୯୨ ।
କର୍ଣ୍ଣ ସୁଖଦାୟିନୀ କେ ଅଦିତ୍ୟ ନନ୍ଦନ ।
ରତିଲାଳସୀ କେ ସୁଖ କରଇ ବର୍ଦ୍ଧନ । ୯୩ ।
ହରିଣନୟନା କେତୁ ସଂସାର ସର୍ଜ୍ଜଇ ।
ରହସ୍ୟବର୍ଦ୍ଧିନୀ କାହୁଁ ରସ ପ୍ରବର୍ତ୍ତଇ ।୯୪।
ସଖି କେତୁ ଅଣ୍ଟଇ ନାଗ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରିୟତର ।
ମାନିନୀର କସ ଛଡ଼ାଏ ନାଗରବର ।୯୫।
ନରଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କା ବିଷ୍ଣୁର କେତୁ ଅବତାର ।
ଶଶୀହାସି କେ ଭୂଷଣ ମହାଦେବଙ୍କର ।୯୬।
ଅନ୍ତ୍ୟଲିପି ଅଦ୍ୟେ ବହୁଲିପି ପ୍ରାନ୍ତେଲେଖା ।
ତୁଙ୍ଗିଣ ସୁଦୟା କର ସରସିଜ ଦୃଶା ।୯୭।
ବସୁବର୍ଣ୍ଣେ ଖ୍ୟାତ ବୋଲି ରମଣୀ ଭାଷିଲା ।
ସ୍ନେହେ ମୃଦୁ ମୃଦୁ ହସି ଅଳଙ୍କନ କଲା । ୯୮।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଷାଦ୍ୟାଦ୍ୟ ଦ୍ୱିବର୍ଣ୍ଣ ବାମ ଭାଗରେ ପ୍ରକାଶ ।
ଏଥୁଁ ବାହାରୁଛନ୍ତି କର ହରଷ ମାନସ ।୯୯।

କେ ମିଶ ମିଶକୁ କହେ ହସି ହସି କରୁ ।
କହ ଏ କୌତୁକକୁ ତୁ ସଖୀ ହେ ବରୁଦ୍ଧି ।୧୦୦।
ତାସ୍ କାମ ରତ ଇନ୍ଦ୍ର ସୁରରଷ ଅଟେ ।
ଧାଉଁ ରୁପେ ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରଭ କଣ୍ଠି ଶୋକ ଦହେ ।୧୦୧।
ପଦେ ହେବ ଦେବସୁତ ଏ ଭାଷା ଚଳଦେ ।
ଅନ୍ତେ ହେବ ଦେବ କାମ କବ ନାମ ଉଦେ ।୧୦୨।
ଏ ଅନ୍ତର୍ଲାପିକା ସାର ବୁଝିବ ବିଗୁଢ଼ ।
କୋବଦଙ୍କୁ କହୁଛନ୍ତି ବିନୟ ଭାବ କର ।୧୦୩।
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରଷ ହେ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ କହେ ।
କୋଲନ୍ତେ ହରଷ ହେଲେ ସେହୁ ମିଶ ଦୁହେଁ ।୧୦୪।

୪ର୍ଥ ଛାନ୍ଦ

ରାଗ ପଞ୍ଚମବରାଡ଼ି । ସଙ୍ଗମଭଙ୍ଗର ବାଣୀ ।

ଏବେ ସାଧୁଜନେ ଶୁଣ ମନ ଏକ କରି । ଶବ୍ଦ କବିତ୍ୱ ରଚିତ ହେତୁ ମାଧୁରୀ ।୧। କହେ କେଉଁ ପୁରୁଷ ବସନ୍ତ ଋତୁ ଦେଖି । ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତି ସିଂହାବଲୋକନେ ଶୁଣ ସଖି ।୨। କଇଁକଦନ୍ତୀ ପ୍ରବେଶ ଏ କୁସୁମାକର । କରତ ପ୍ରାପ୍ତ ରୁଚିର କେତକୀ ନିକର । ୩ । କରଇ କି କେଶରର କି ଚଞ୍ଚୁ ସୁକର । କର ଲୋଚନ ପ୍ରକାଶ ପଲାଶ ପ୍ରକର । ୪ । କରନ୍ତି ମଧୁର ମଧୁପାନ ମଧୁକର । କରଭୋରୁ ଦେଖ ଚୁତେ ବିଳାସ ପିକର । ୫ । କରତ ତୁ ରସର ନିଶାରେ ନିଶାକର । କହ ଆଲୋକେ ରଚିବା ରସ କୃପାକର । ୬ ।

କେଉଁ ପୁରୁଷ କହୁଛି ଶୃଙ୍ଖଳାଛନ୍ଦରେ । ପ୍ରିୟବତୀ ଗର୍ମ୍ମରେ ବସିଣ ଆନନ୍ଦରେ । ୭ । ତୁ ରସ ସରଦା ସଦା ଦାସର ଶରଣ । ରଣରଣେ ମୋହ୍ନ ମୋ ହୃତ ତୁ ପ୍ରାଣ-ପ୍ରାଣ । ୮ । ପ୍ରାଣସହୁ ସହୃତ ହୃତ ରତର ତର । ତରତର କୋଳେ କୋଳେ ବସ କର କର । ୯ । କେଉଁ ସ୍ୱାମୀ ଧୀସ୍ୱ ହୋଇ କାନ୍ତାରେ ରୁଚିଲ । ଭଞ୍ଜନା ଶବ୍ଦେ ଅଦ୍ଭୁତ ମାନ ପ୍ରକାଶିଲ ।୧୦। ଶିଖିପିଚ୍ଛ ଚୂଡ଼ ପ୍ରେମ ଶରୀରେ ବିକାଶି । ଅପରୂପ କଳି

Digitized by srujanika@gmail.com

ଶଶାଙ୍କ ନିଃଶଙ୍କରେ ରସି ।୧୧। ପିକ ମଙ୍କ ହୋଇଣ ଅନନ ବର୍ଣ୍ଣେ ଅନ । କୁମୁଦ ମୁଦରେ ମୁଦ ହୋଇଲ ନାଶନ ।୧୨। ଦେଖି ପତି ଏ ସ୍ଥିତି ବିଷମ ମାନସରେ । ଅରମ୍ଭିଲ ଗୁଣ୍ଠୁ କୁ ବିଷମ ସମସ୍ୟାରେ ।୧୩। ପରବତ ସ୍ତନା ପରବତ କର ମୋତେ । କି ଦୋଷରେ ଶରେ ମସ୍ୱଅଛୁ ମାର ହାତେ ।୧୪। ଏତିକି କେତକୀଗୋତ୍ରୀ ଅଛି ମୋର ଦୋଷ । ଚନ୍ଦ୍ରରେ କରଇ ଚନ୍ଦ ଯୁଗର ହରଷ ।୧୫। କଇରବ ବିକାଶ କରଇ ଜ୍ୟୋତାରେ । ଗନ୍ଧଫଳୀ ଅଳିମେଳ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ନେହରେ ।୧୬। ଦନ୍ଦକର ସରେ ବେନି ଛନ୍ଦକୁ ଧସଇ । କାମଶର ନିଅଳୀରେ ଶମ୍ଭୁକୁ ଶସଇ ।୧୭। ଏହୁରୁପେ ଯେବେ ବେଣୀବୃଷ୍ଟି ସମାପଣି । ବୁଝି ବସିଲେ ମୋ ଦୋଷ ହେବ ନାହିଁ ଗଣି ।୧୮। ପତିର ଭାରତୀ ହୋଇ ବସନ୍ତ ସଦୃଶ । କୁହାଇଲ ରହିଲ କେବଳ ମୃଦୁଭାଷ ।୧୯।

ଦ୍ୟୂତାକ୍ଷରେ କେଉଁ ଛଟ କହଇ ଦୂତୀରେ । ନ ଅଣିବୁ ଧନକୁ ଅନାଟି ମୋ ପାଶରେ । ଦତ୍ତାକ୍ଷରେ ଦୂତୀ କହୁଅଛି ଏହାଶ୍ରବ । କିତିବସିଥିଲେ ପତି ଅବଶ୍ୟ ଆଣିବ ।୨୧। ରସିକ ପାଶରୁ ଆସି କେବଣ ସଖୀ । ରସିକାକୁ କହେ ଦ୍ୟୁତ ଦତ୍ତାକ୍ଷରେ କଥି ।୨୨। ସଖି ଏକ ନାଗରେ ହୋଇଛି ତୋତେ ମୋହ । ରସାଇ କହୁଲେ ଶୁଣ ଯାହା ଅଛି କହ ॥ ଧବଳେ ଶତ୍ରୁ ବୋଲି ଯେ କହୁଛୁ ତାହାର । ଧସରେ ଧନ ବୋଲିଣ କହ ଯାଇ ମୋର । ୨୪ । ଧରସାଇବ କି ମନ ତେବେ ମୋହଠାରେ । ଧରମ କରିଣ ଯାଇ କହୁ କିନା ଥରେ ॥ ଗୁଣି ପାଦେ କାଣି ସମା ଧନର ବିଗ୍ରହ । ବନ୍ଧରେ କହେ କହୁବୁ କଲି ଅଙ୍ଗୀକାର ॥ ପୁଣି ସମା ଏକାନ୍ତରେ ବସି ବିଗ୍ରହଇ । କି କହିଲ ଦୂତୀ କେତେ ଭାବ ଅଛି ତହିଁ ॥ ନ ବଲେ ଶତ୍ରୁ ବୋଲି ଯେ କହୁଛୁ ତାହାର । ନ ସରେ ଧନ ଯାଇଣ କହ ଯାଇ ମୋର । ନ ରସାଇବ କି ମନ ତେବେ ମୋହଠାରେ । ନରମ କରିଣ ଯାଇ କହୁ କିବା ଥରେ ॥ ହାହା କି ଭଙ୍ଗୀରେ କହୁଥିଲେ ସେ ନାଗର । ଧନରେ ନ ବୁଝିଲେତ ନୁହନ୍ତା ଗୋଚର ॥ ପୁଣି ଦୂତୀ ପୁଂସେ କହେ କହିଲ ମୁଁ ଗୁପ୍ତେ । ଯାହା କହୁଛି ହେଉଛି ଶୁଣ ବର୍ଣ୍ଣଗୁପ୍ତେ ॥ କି କରମ ହେଲଶୁଣି ତୁମ୍ଭ ଗୁଣ ମନେ । ନ ମନ୍ଥାଇ ପୁରେ ଶତ୍ରୁ ଭାବନା-ଗମନେ । ୩୨ । ମନ ରଖି ବୁଝି ଅହେ ବିଦଗ୍ଧ ଅଧରେ । କଳହଂସେ ଅଦ୍ୟ ପାଦ ଅଦ୍ୟ ଅନୁସ୍ୱାରେ ॥ ଜାଣି ପୁରୁଷ ବୋଇଲ ହାସେ କି ନାଗରୀ । କେତେ ସନ୍ଦର୍ଭେ କହିଲ କି ଚାତୁରୀ କର ।୩୪।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏ ଗୁରୁ ପାଦର ଯଗ— କଳହଂସ କେଦାର
କଂକଣ୍ଟ ହେଲ ଶୁଣି ଛନ୍ଦ ଯୁଣରେ ।
ନ ଯାଇ ପରେ ଶତ୍ରୁ ଭାବ ନାଗରେ ଯେ ।୩୫।
ଭାବ ଏ ପଦକୁ ପୁଂସ ହୋଇଲ ତୃତୀର୍ଯ ।
ମନ ଦେଇ ନ ବୁଝିଲେ ନୁହନ୍ତା ଏ ଅର୍ଥ ।୩୬।

ଯେଉଁ ପୁଂସ ଯାହୁଂକାଲେ କାବ୍ୟ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ । ବସୁଁ ଦ୍ୱାର କଳୁଁ ସ୍ପର୍ଶ
ଭୁଞ୍ଜିବୁ ଅଚରେ ॥ ଅନେକ ବାଟରେ ଛୁଇ ହୋଇଲଣି ଚେଟୀ । ବାହାରେ
ଓହ୍ଲାଲ ତାହା ରସରେ ରୂପାଟି ॥ ଭିତରେ ସେ ସଖିଙ୍କ ବ୍ୟାଜେ କହୁ ।
ଅଙ୍କ ଖୋଚି କୁଞ୍ଚିତ କେଶ କେଳକୁ ଗୁହୁଁ ।୩୯। ନ ଜାଣିଲେ ସଖୀ ସିନା
ବୋଲନ୍ତୁ ଗୁପ୍ତ ସ୍ତ୍ରୀ । ନାଗର ଶୋଭିଲା ଏତ ପରମ ଚତୁରୀ ।୪୦। କେହୁ ହଟେ
ପ୍ରସବ ବ୍ୟପ୍ରସବ ଗୃହୁଁ । ସଖୀକୁ ରୁପକେ କହେ ମନ୍ଦହାସ କହୁ ॥ ହେ ମିତ୍ର
ଏକ ତରୁଣୀ ପସ ଏ ଦଣ୍ଡୁ କ୍ଷୁ । କେଶ ମୁଖ ଓଷ୍ଠ ହାସ ଦନ୍ତେ ବସ୍ତୁକୁନ୍ତୁ ॥
ଉରଜ କରଜ ବର୍ଣ୍ଣ ମଣ୍ଡନାଦ ଭର । କେ କେଉ ରୁପେ ମଣ୍ଡନ କହ କି
ବଚୁର ॥ ସେ କହୁନ୍ତୁ ଅବୟବମାନ ଅନୁସର । ଯହୁଁରେ ଯେଉଁ ଉପମା-
ମାନତ ମାଧୁରୀ ॥ ଗୁମର ବମ୍ବୁ ହିନ୍ଦୁର କର୍ପୂର ମୁକୁତା । ସମ୍ପୁଟକ ଜାତ
ଦଳ କୁଙ୍କୁମ ରଞ୍ଜିତା ॥ ଚଳକ୍ରକେ ଶୋହୁ ଅଚ୍ଛାଦନ୍ତୁ ଦବ୍ୟବାସ । ନାଗର
ଏ ଶୋଭିନ ସିନା ନ ଘୁଡ଼ଇ ପାଶ ॥ କେଉଁ ବଦନ୍ଧେ ବୃଞ୍ଜାକ କହେ ନେୟୁ-
ର୍ଥରେ । ଶନ୍ଧାଇଦେ ଏକେ ବୋଲି ଠାରେ ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ॥ ଗୋଜ ସୁତା ଯତ
ସୁଜ ପଜପୁଚ୍ଛ କେଶୀ । ହର ହାର ଅହାର ମାର୍ଗରେ ଅଛୁ ବସି ॥ ସେ ଶୁଣି
ଜାଣି ଏମନ୍ତ କହୁଲ ନାଗରେ । ବକ୍ରୋକ୍ତି କର ଶ୍ଳେଷରେ ବସୋଧାସ୍ତରେ
ଏ ଲକ୍ଷଣିସ୍ଥିତ ମୁଖ ଦେଖିଲେ ନ ଜାଣ । ଶୋଭ୍ର ଚନ୍ଦନେ ସୁଗ୍ରୀବ
ଅଙ୍ଗଦେ ଭୂଷଣ ।୫୦। ମଙ୍ଗା ସ୍ୱମରେ ଦର୍ଶନ କରବାକୁ ନିତ୍ୟେ । ଭ
ଭକ୍ତକ ନ ଜାଣ କହୁଥାଅ ମୋତେ ॥ ସେ ଗଉସ୍ତ୍ରୀ ଈଶ ପ୍ରାସକରେ
ହୋଇ ତୋଷ । କୁମାର ଗଣପତରେ ବହୁଣ ବରସ ॥ ପୃଚ୍ଛପ ପ୍ରଶ୍ନ ବୁଝାର
ପ୍ରତ୍ୟୁକ୍ତି ମାଧୁରୀ । କୋବଦେ ହେ ଏହା ନ ବୁଝିବ ହେଲା କର ॥ ଗଣକ
ଜଣକୁ ଏକ ଅଧିକୃତ ପୁଂସ । ପୁଚ୍ଛିଲ ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର ଉଚାର ଏ ଭାଷ । ୫୪।
କହ ମାନବଙ୍କର ଅଯୁଷ ସଂଖ୍ୟା କେତେ । ସେ ବୋଇଲ ଇଷ୍ଟ ଅଙ୍କ ସ୍ଥାପ
ମନ୍ତ୍ରୀଗତେ ।୫୫। ସୂର୍ଯ୍ୟରେ ଗୁଣ ଲୋଚନ ତହୁଁ ଫେଡ଼ୁ ଦଅ । ଶରକୁ ପଣ
ତାହାର ସଙ୍ଗତେ ମିଳାଅ ।୫୬। ବେଦରେ ହର ଯେ ଶେଷପଟଳିଂଶେ ଗୁଣ
ଅମ୍ଭ ଶାସ୍ତ୍ର ମତେ କରୁଁ ଏତକ ପ୍ରମାଣ ॥ ସେ ଜାଣି ଅଷ୍ଟଉତ୍ତର ଶତ

Digitized by srujanika@gmail.com

ସ୍ମସ୍ତ୍ବର । ହୋଷ କାହିଁକ ଧନ୍ୟାର୍ଥେ ବୋଲେ ଏ ଉତ୍ତର ॥ ସୁମନସ ଗୁଣ ଶିବ ଚୂଡ଼କୁ ଅଣି । ସ୍ବର୍ଣ ଶିଖ କରରେ କରତ ମେଲଣି ॥ ବାସ ଦଶ ବଂଶ ସୁମନଅକୁ ପାଇକରି । ଜ୍ୟୋତିଷ ତୋଷ ମନରେ ଗଲି ନିଜ ପୁରୀ ॥ କେଉଁ ବିଚକ୍ଷଣୀ କାନ୍ତା ସୁବର୍ଣମିତଣୀ । କର ଦେଖାଇ ପୁଚ୍ଛଇ ଶବ୍ଦସ୍ତ୍ରବେ ବାଣୀ ।୭୧। ସେ କହେ ଦ୍ବ'ଙ୍ଗେ ଏ ସେଗ ସ୍ବଗ ଜାତ ମାରେ । ହୋଇଛି ଅଙ୍ଗ ତପତ ପର ବିରହରେ ॥ ଦୂହିଁବ ଏ ସେଗ ଅଦ୍ୟରସ ପ୍ରୟୋଗରେ । ଶୁଣି ସଜନୀ କହିଲ ଯେ ମୋହର ଶରେ ।୭୨। ମାଳାକାରଠାରେ ଦେଖି ସୁମନ ସମ୍ଭାର । କେ ସଖୀ ସଖୀକୁ ଛଳେ କହେ ଏ ଉତ୍ତର ॥ ଦେଖି ଚଣିକାର କେତେ ମୂଲ କର କିନା । ସେ କହିଲ ତେବେ ଜାତ ଘୁଣ୍ଡିଲଇଁ ସିନା ॥ କେ ରହିବ ବସିବାକୁ ନିଧୁବନ ଶେଷେ । ବନସ୍ଥ କରଇ ପୁନରୁକ୍ତି ବଦାଭ୍ୟାସେ ।୭୩। ବଧୂ ଚନ୍ଦ୍ର ହାସିରେ ଧରୁଛି ତୋର କର । ବିପରୀତ ଚୂର୍ଣ୍ଣକାର ଭଞ୍ଜକ କର କର ।୭୪। ସଂକେତୁ ଅସି କେ ବିପ୍ରଲବ୍ଧା ବିମୁଖରେ । କହେ ରହେ ସଖୀକି ଏମନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରେ ।୭୫। ଯାମ୍ୟେଗଲ ବିନ୍ଧ୍ୟବନ୍ଧୁ ଅଗସ୍ତି ପ୍ରାତ୍ୟୁକ । ବଲ ସେ ମୋହର ହରତାଳ ହବଣାଙ୍କ ।୭୬। କେହୁ ବଇହାସିକେ କହୁଛି ଗାନ୍ଧିକରେ । ଭଙ୍ଗିରେ କହୁଛ ଅନ ସ୍ବଗରେ ଗୁପ୍ତରେ ।୭୭। ସେ ବୋଇଲେ ବସନ୍ତ ହେ କହନ୍ତାଇ ଧୀରେ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲଉଁ ମାନସ ହେଉ ଗଜସ୍ବରେ ॥ ଖେଳୁଥିଲେ ନ୍ୟାସ୍ତବଳ କେଉଁ ଜାମ୍ବାପତି । ସେଠାରେ ଠାରେ ପଟ୍ଟରେ ପୁଂସେ କହେ ଦୂତୀ ॥ ଜାରସଶବରେ ସ୍ବଜାମୁଖ ପ୍ରଶଂସିତ । ଏ ହେତୁ ରଙ୍ଗରୁ ଅଜ କି କାର୍ଯ୍ୟ ଘ୍ରବତ ।୭୮। ସାବଧାନ ହୁଅଟି ବାରଣ-ଗତଠାରେ । ତହିଁ ରସ ହେବ ନିଷ୍ଟେ ତରଣି ଅସ୍ତରେ ॥ ସ୍ବାମୀ ବୋଲେ ତୋତେ କେ ବିଗୁର ପଗୁରୁଛି । ପଦାତ ପ୍ରହାରକୁ କହୁଛ ସିନା ଇଚ୍ଛି ॥ କେଉଁ ମଦ୍ୟପ ସଦାମତକ ଅସି କହୁ । ମତ୍ତେ ସିତେ ଏମନ୍ତ ବଚନ ପଗୁରଇ ॥ ଗୋସାଇଁ ଗୋସାଇଁ ସାଇଁ ମୁଣ୍ଡେ ମୂଳାସାଇଁ । ରୁହୁଁ ଦେଲେ ସେବା ଛଏ କହିବ କି ନାହିଁ ॥ ସଉପର ନାମଧରୁଁ ଘୁଣ୍ଡି ପଳାଇଲ । କେ ହସିଲ କେ ଗ୍ରସିଲ ଉତ୍ତମ ହୋଇଲ ॥ ଯେ ଭବବନ୍ଧନିଧିରେ ବାନ୍ଧିଲେ ଏକ ବନ୍ଧ । ଛେଦ କବନ୍ଧ ନଗୁଇ ରଣରେ କବନ୍ଧ ॥ ଭବବନ୍ଧ ନାଶେ ଯେହୁ ନାଗପାଶେ ବନ୍ଧ । ତାଙ୍କ କୃପାରୁ ଉପେନ୍ଦ୍ର ରଚେ ଗୀତବନ୍ଧ ।୮୦।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଅଟାଳୀ ବନ୍ଧ (୧)

ପଞ୍ଚମ ଛାନ୍ଦ

ରାଗ—ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ

ଏଥୁଅନ୍ତେ ଶୁଣ ସଂଖ୍ୟାବାନଗଣ ହୋଇକରି ସାବଧାନ ।
ଦ୍ୱାରକାପୁରେ ଚତୁର ଚତୁରେ କହୁବା ବନ୍ଧ ବିଧାନ ।୧।

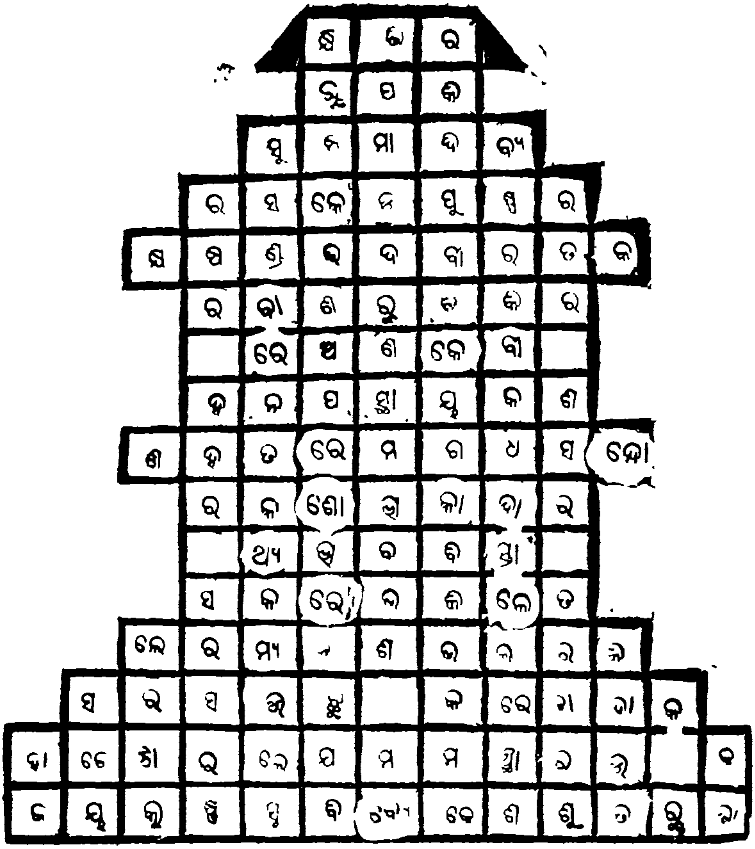

ପ୍ରଭାତେ (୧)ଅଟ୍ଟାଳୀପରେ ନିଦ୍ରା ତେଜି ଭେ ପ୍ରିୟ ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନକୁ ବୋଲେ ।
ବସାଇ ମାନସ ରସାଇ ଏ ଗୀତ ଶରତ ଗାଇଲା ଭ୍ରୋଲେ ।୨।
ଜୟ କୃଷ୍ଣ ସୁରବୈରୀଙ୍କେ ଶିଶୁବୃନ୍ଦକୁ ତାହା ଭେଟାଇଲେ ଯମ ।
ପଞ୍ଚାରୁ ଉଠି କଂସର ସଭକୁ ତ୍ରିଭେ କରେ କାହା କଲେ ରମ୍ୟ ।୩।
ନାଶ ଭକ୍ତର କସ କରେ ଭଜିଲେ ତଥ୍ୟଭାବ ବସ୍ତାରକ ।
ଶୋଭା କାହା ରଣ ହତରେ ସଦେ।ହ ନୃପତ୍ତ୍ୱାପ୍ତକ ।୪।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଝରେ ଅଗୁଣେ ବୀରବାଣ ରୁଚିର ରକ୍ଷ ଷଣ୍ଡ ଭଦ୍ର ବୀର ।
ଭର୍କରସ କେଉଁ ପୁଷ୍ପର ସୁଷମା ଦବ୍ୟାନୁସ କ୍ଷି ଷୈଭର ।୫।
ଏ ଅଷ୍ଟବନ୍ଧ ହର ଯଶ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଲିପି ଶିବ ନାମେ ।
ମଧ୍ୟରେ ବେକନପାରଣ୍ଟ ମେଷପୃଷ୍ଠେ ହୋଇଛି ଲେମ ଶଲେମେ ।୬।

ସୂର୍ଯ୍ୟରଥ ବନ୍ଧ (୨)

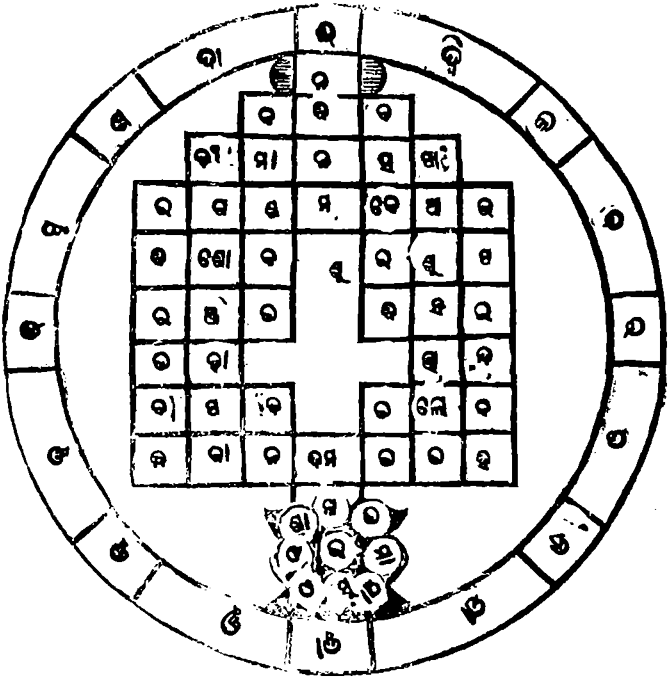

ଭବ ସେ ଭାବନୀ ଭାନ ଶମ୍ଭୁ ସ୍ତୁତ କାବ୍ୟକବିନାମ ପାଶେ ।
(୨)ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳ ରଥେ କହେ ଚକ୍ରରେ ଚକ୍ରବନ୍ଧ ରଖି ତୋଷେ ।୭।
ଇନ ଭବବନ୍ଧ୍ୟ ମାନସ ପାରଗ ସମ ଦେ ଅଙ୍କ ବିଶୋକ ।
ସୁର ସୁପ୍ରବର ଇନ୍ଦ୍ର ଭ୍ରାତ ଲୋକ ଦ୍ରୁବ ତମ ନିଶାଦକ ।୮।
ସୁଷମ ରଚ ଦବ ବାନ୍ଧବ ପଦହାତ ରଞ୍ଜିତ ସୁମନ ।
ବନସ୍ଥୀ ଦ୍ୱିଜବର ଚନ୍ଦ ଯାହାଙ୍କୁ ଦେ ହର ସୁଖ ଦାଇନ ।୯।
ବସନ୍ତ ହେଲା ନାଦେ କହେ କୋକିଳ ନବପଲ୍ଲବିତ ବନ ।
ଚମ୍ପା ମାଧବୀ ପୁଷ୍ପିଲେ କି ଲଲେ ବନଜ କାନନ ଘନ ।୧୦।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦୀପ୍ତ କନ୍ଦର୍ପ ଶୋଭ ବଧ ସୁନବେ ବରଣ ମଞ୍ଜୀ ସୌଗନ୍ଧ ।
ଲାବଣ୍ୟ-ବାରରେ ମୋହେ ଚେଳ ଅଞ୍ଚି ମଧର ଖର ସମ୍ପଦ ।୧୧।
ଝଲକତ ସିତ ଚାରୁବର ସନ୍ତ୍ର ସୁଧାପୂର ଚନ୍ଦ ରମ୍ୟ ।
ଦମ୍ଭରୁ ସୁଖୀ ନାହିଁ ଯେଉଁ ସେତ, ଏକାଳେ ସ୍ଥିତ ଅଗ୍ରମ ।୧୨।
ପ୍ରାସାଦେ ନବୀନା କହୁଁ କୁଟୀ ଅଗେ ନିଜହୃଦ ତାପ ରଖି ।
ବୋଲେ କାଳିଲ ବେଳାପାଶୁଁ ମଧ୍ୟରେ ସବେଦ ସ୍ଥାନେ ସୁରୁଣ ।୧୩।
ବଲ୍ଲବକାନ୍ତୀ ନାରୀ ପିତା ସୁଖକାରୀ ସନ୍ନାଭୂତ ବାମାପ୍ରିୟ ।
ଛନ୍ଦ ଏତେ ନାମ ବସ୍ତୁ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ ବାଞ୍ଛାଫଳ ଦେବ ଧ୍ୟାୟ ।୧୪।

ପ୍ରାସାଦ ବନ୍ଧ (୩)

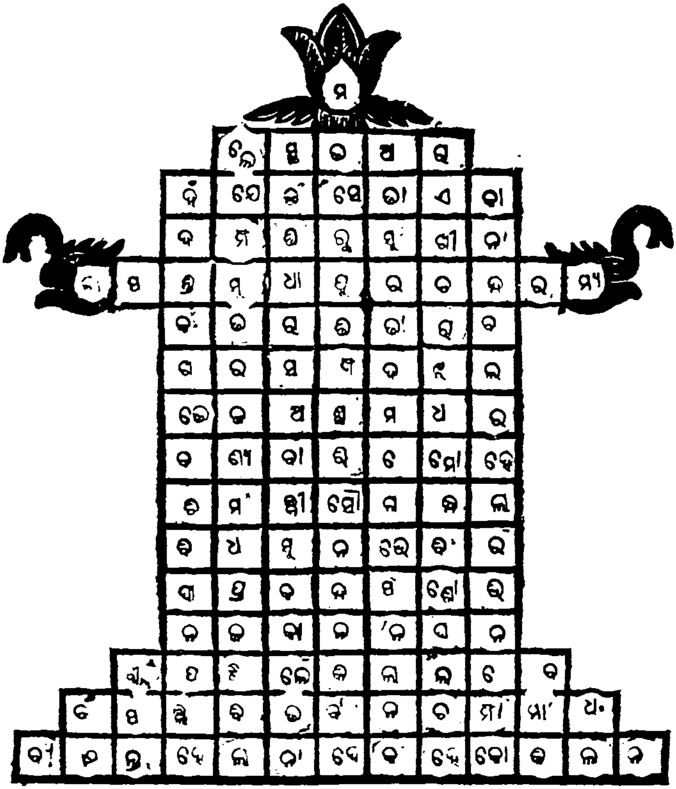

ଏ ବାମାନାଯୁକ (୩)ପ୍ରାସାଦବନ୍ଧେ ଭେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ଭୂର୍ତ୍ତି ବସ୍ତୁର ।
ପ୍ରବାସେ ଧ୍ୟାଇ ପୁରକୁ ପିବାପାଇଁ କପେ ମଧ୍ୟ ଅକ୍ଷର ।୧୫।

Digitized by srujanika@gmail.com

ପୀଢ଼ ପ୍ରାସାଦ ବନ୍ଧ (୪)

ଧୀସର ଦରଦର ଥିର ସୁରଥୀ ମନ୍ତ୍ରୀ ମଥୁରଜ ଲୋକ ।
ରସର ରସ ମାରସର ଷରମାଣଙ୍କ-ଣ୍ଙ୍କ ସମାରଜ ।୧୬।
ନଯୂନ ଜର ସାରସା ରସା ରଖ ଅଘ ବିନାଶ ପ୍ରମୋଦେ ।
ଧର ଦର ଅଵ ଅଵ ଅମରଙ୍କୁ ଅଙ୍କୁର ମଘବା ବାଦେ । ୧୭।

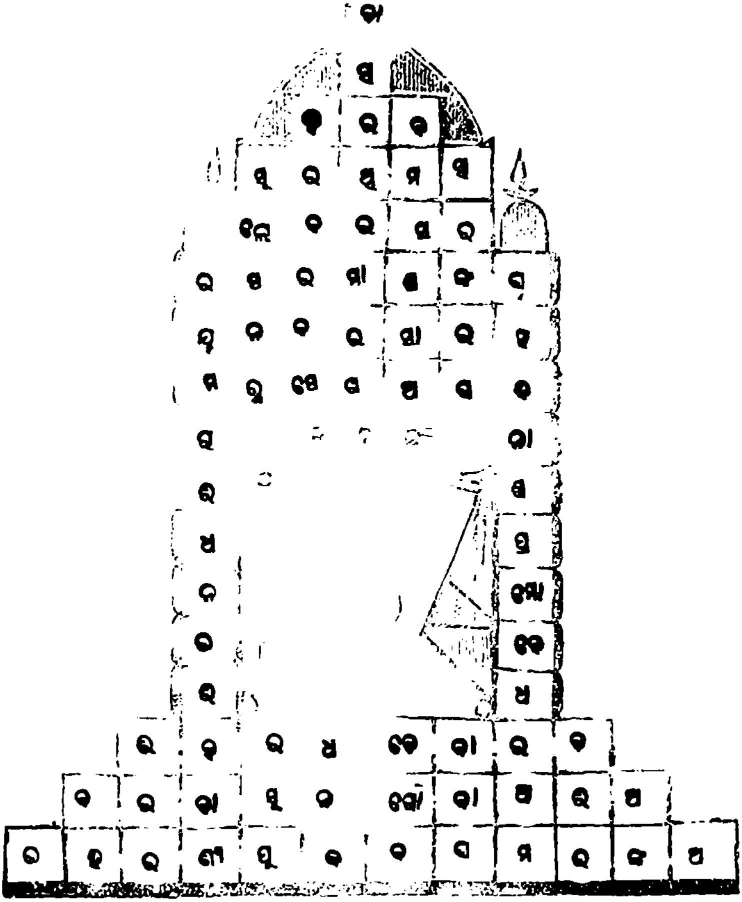

ଗୋବର୍ଦ୍ଧନଧର ସ୍ତୁପୂର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ରଦ୍ଧତ ଦ୍ରୁରଣ୍ୟଦାର ବରଦା ।
ଦର ଦରତନୁ ଧର ସମରୁଷେ ଖରମାର ଥିର ସଦା ।୧୮।

—o—

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚତୁଦ୍ଦଶୀ ବେଢ଼ା ଶିବ ଦରଶନେ କେତେ ଜନ ଥିଲେ ଅସି ।
ସ୍ତୂତି ସଙ୍ଗତ ଶୋଭାବତୀ ଦେଖି (୫)ବିମାନେ ପୂଜୁଥି କ୍ଷିତି ।୧୯।
ଜର ରହୁ ଜହୁ ବାଣୀ ସ୍ଥିରମତେ ପ୍ରେମବଖ ଷସ ଭୃହୁ ।
ତୋ ଶରଣ ମନେ ଭଜଙ୍କ ନନ୍ଦିଅ ରେ ଅତ ବିନୟ ମୁହିଁ ।୨୦।
ସହୁ ମୂଢ଼ ମୁଖ ଉରସା ଖମାର ମୁଁ ଟେକ ତପ କରବ ।
ସ୍ତ୍ରୋକ ସ୍ତ୍ରୋକ ହସ ରଖିବା ସେବାରେ ଅଳୀ ରମଣୀସ୍ତ୍ରୀରଜ ।୨୧।

ବିମାନବନ୍ଧ (୫)

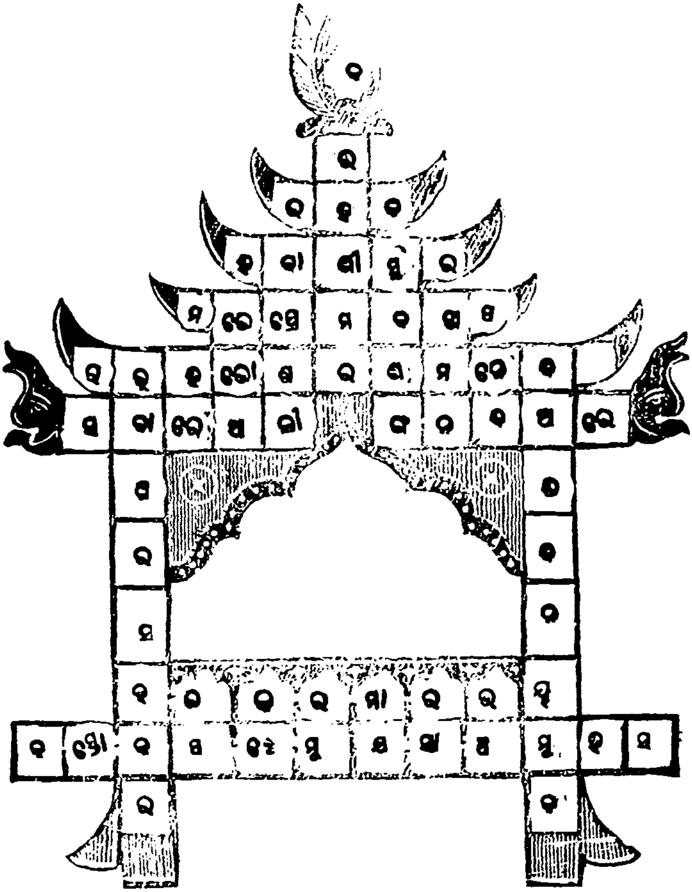

Digitized by srujanika@gmail.com

ବନ୍ଧୁ ଜାଣିଲ ସେ ବନ୍ଧୁ କଅଧଣ୍ଟା ରସିକ ମାଟିଲ କଥା ।
(୬)ମଣ୍ଡପବନ୍ଧେ ଛନ୍ଦେ ପୁଚ୍ଛେ ସଖୀକି ଏମନ୍ତ ଲୁଅଇଁ ମଥା ।୨୨।
ଉପତ କନକ ସ୍ମ କରେ ଧରେ ବେ ଲେଖେ ଶବ ଶବ୍ଦେ ସତେ ।
ଷଢ଼ମାସ ସେ ସଗ ବେଗ ସ୍ୱଚସବନ୍ଧେ ବଣ ଦସ୍ତେ ସୂତେ ।୨୩।
ସୁତରସର କ୍ଷୀରସଙ୍ଗତ ସୁର ତନ୍ତ୍ର ଗୁପ୍ତତର ସତ ।
ରତ ସରଧୂତ ସ୍ୱିତ ଧୀର ସାର ଧୃଅନ ଅନ ଅନତ ।୨୪।

ମଣ୍ଡପ ବନ୍ଧ (୬)

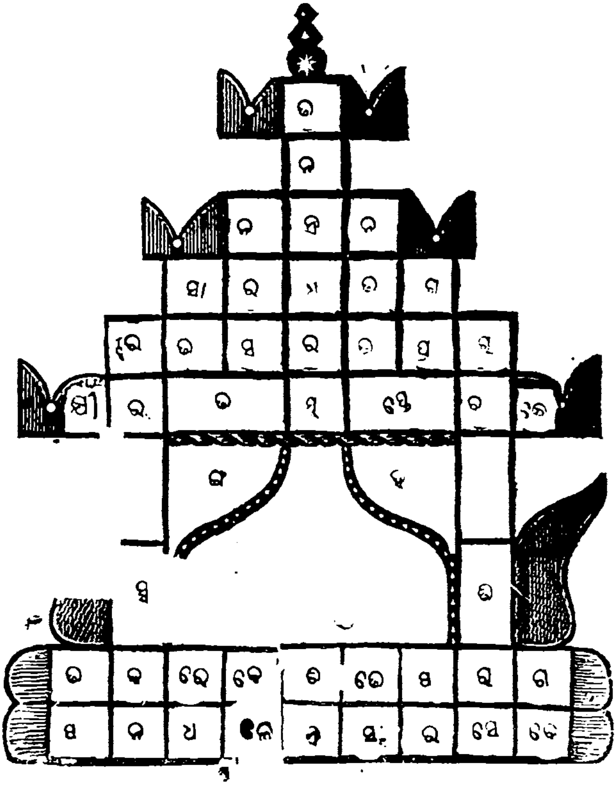

ଭେଉଁ ମୁଗ୍ଧା ବିପ୍ରଲବ୍ଧା ଦୋଷ ଜାନ୍ତେ କରିଥିଲ ଗୁରୁ ମାନ ।
ସୁରତେ ରସିକ ମହା ରଥବନ୍ଧେ କରଇ ଗ୍ରନ୍ଥ କଅନ । ୨୫ ।
ଶିବ ବକ୍ଷକାସ୍ତ୍ରୀ ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀତଳାଙ୍ଗୀ ରମ୍ୟ ଙ୍ଗତ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରେ ।
ଦାସ୍ୟା ଭବ କର ସୁପ୍ରେମପ୍ରଦା ବେ ରତ ଦେ ଉତ୍ତମା ଥରେ ।୨୬।

—o—

Digitized by srujanika@gmail.com

ମୋ ପ୍ରାଣ ଶତନାଥଙ୍କୁ ଯେ ଜିଣିବ ଖଞ୍ଜନ ସାର ନୟନା ।
ଚନ୍ଦ୍ରମା ଚନ୍ଦ୍ରୋଦକମଳାନନକୁ ଯୋଡ଼ୁଁ କ୍ଷଣେ ହେଲ୍ଲ ନା ।
ରତି ରସାଳସୀ ଗୃହୁଁ ନାହୁଁ କାହୁଁ ପ୍ରିୟେ ଧନି ତୋ ସଙ୍ଗାତେ ।
ବେଗ ତେଜ ମହାବେଶ ମନ୍ଦ୍ର ଦନ୍ତ ସନ୍ତୋଷେ ରଖ ତୁ ମୋତେ ।୨୮।

ମହାରଥ ବନ୍ଧ (୮)

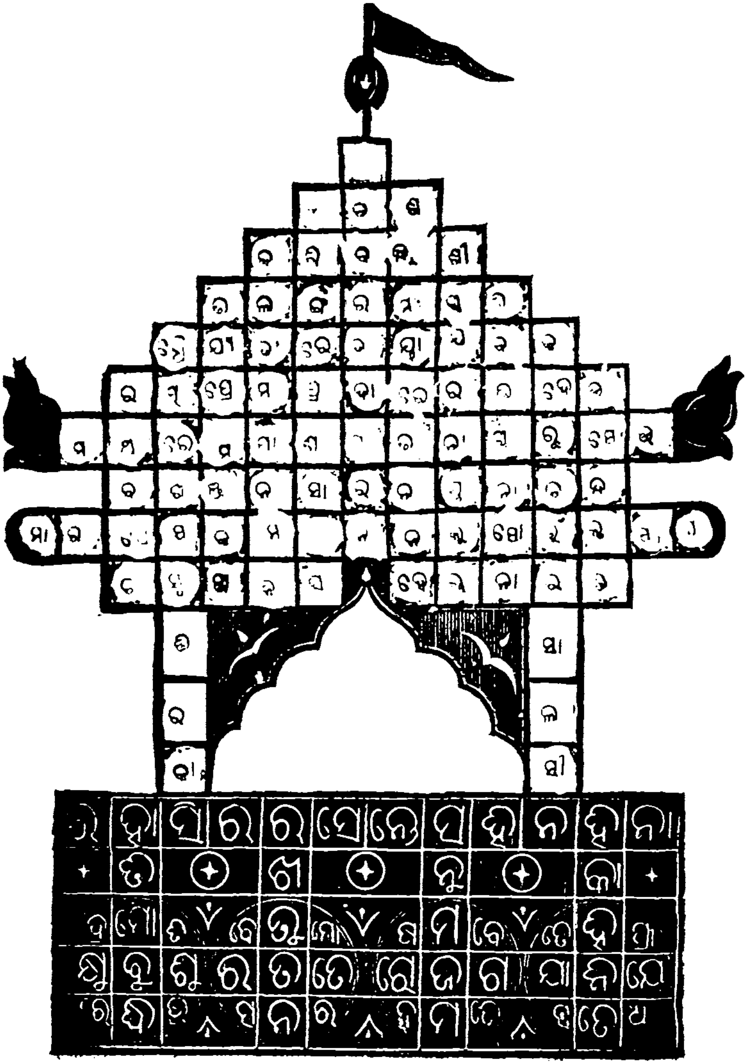

ରତନ-ସାର ବେଣୀ ଶୁଭ୍ର ବୁଦ୍ଧିରେ ଝୁଦ୍ର ମୋତହାର ହାସୀ ।
ରସିକା ରଭ ସରସ୍ୱତୀ ନିଘନ ରସଦା ଦିବର ବସି ।୨୯।
ଶୁଣି ମାନଭଙ୍ଗେ ରଙ୍ଗେ ଅନାଇଲ ମନ୍ଦେ ହସି କୁନ୍ଦଦନ୍ତୀ ।
ଜାଣିଲ ଏ ବନ୍ଧେ ସଂସ୍କୃତ ବଙ୍ଗଳା ତେଲିଙ୍ଗ ଖୋଇଠା ଯନ୍ତ ।୩୦।

ପୁଷ୍ପକରଥ ବନ୍ଧ (୯)

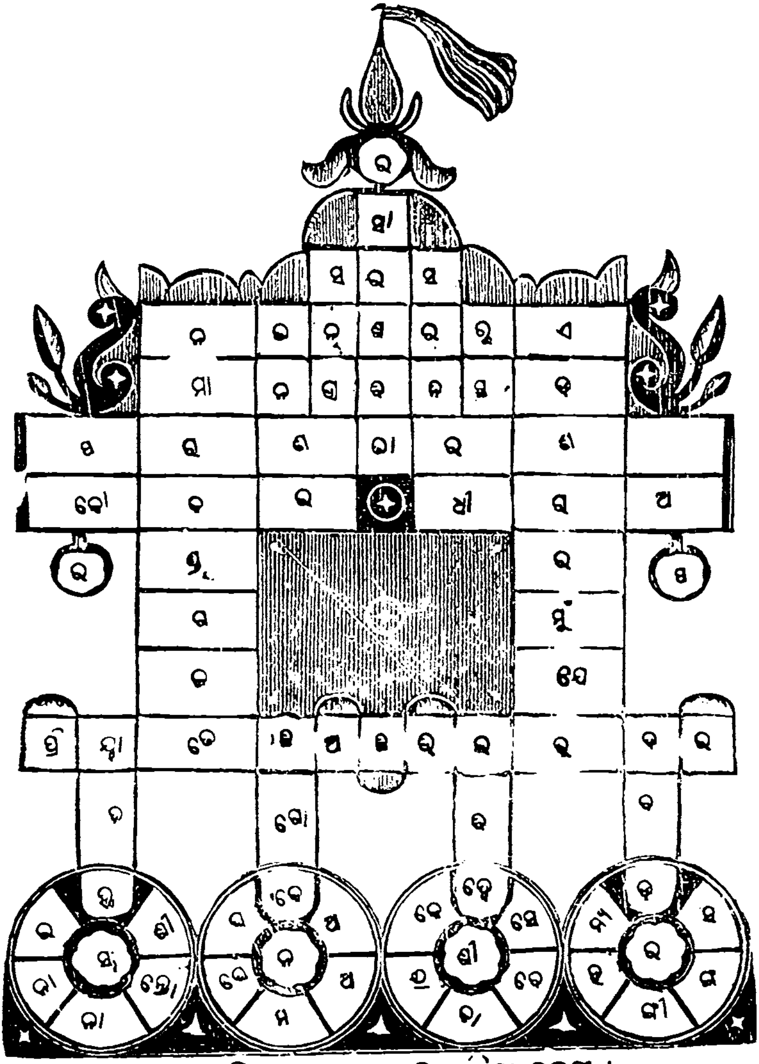

ଧ୍ୱଜଭ ଅଂଙ୍କ ଅଙ୍କିତ ନକ୍ଷତ୍ର ଦେଖି ଖଣ୍ଡିତା ଯୁବତୀ ।
ସେ ଶଟନାୟକ ପଠନ (୯)ପୁଷ୍ପକ ରଥବନ୍ଧରେ ବନତ ।୩୧।

ରସାରସ ରସ ନତନୁ ଶରଚ୍ଛ ଏମାନ ଭୁବନ ଗ୍ଲଢ଼ ।
ସସଣ ତାରଣ ରେ ଧୀସ୍ୱ ଅପର ମୁଁ ଯେ ତ୍ରୁ ଦଂଦ ବଡ ।୩୨।
ରସରଙ୍ଗ ରଙ୍ଗୀ ରତ୍ନ ରମ୍ୟବେଣୀ ଭାଣୀବାଣୀ ଭେଣୀ ଦ୍ୱେଷୀ ।
ସେବ ଲଭନ୍ତୁ ଅଚ୍ଛ ଗୋ ଅନ ଅନ ମନ ଘେନ ଧନଭେଣୀ ।୩୩।
ସନ୍ତୋଷ ନାଶ ନା ସବସହୃଦୟା ପ୍ରିୟା ତେଜ ଗଣ୍ଡୁଭର ।
ଭଵ ଭୋସମାନ ସରସ ଏ ଡରେ ଅପସ୍ୱଧୀତା ବସର ।୩୪।

ରଥ ବନ୍ଧ (୧୦)

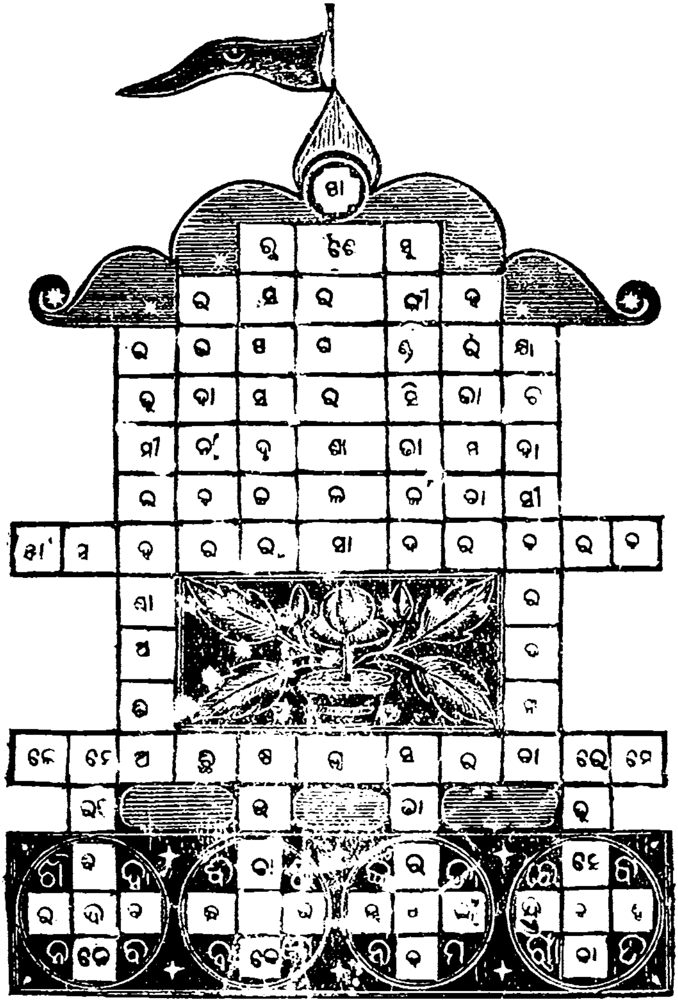

Digitized by srujanika@gmail.com

କଳହାନ୍ତରିତାକୁ (୧୦)ରଥବନ୍ଧରେ ରସିକ ଗୁନ୍ଥୁ କରଇ ।
ବନ୍ଧ ଯେଉଁ ଗୀତ ପ୍ରକାଶ ହୋଇବ ତାହା କରବୁ ସୁମୁହୁଁ ।୩୫।
ପାଦୁକେ ସୁରସରଙ୍ଗୀ ହରତପଖଣ୍ଡି ରକ୍ଷା ତୁ ଦାସର ।
ଶୀତାଚ ମାନବୃଶା ତାପହାରକ କଳକଭାଷୀ ସାଦର ।୩୬।

ପ୍ରାଚୀନ ରଥବନ୍ଧ (୧୧)

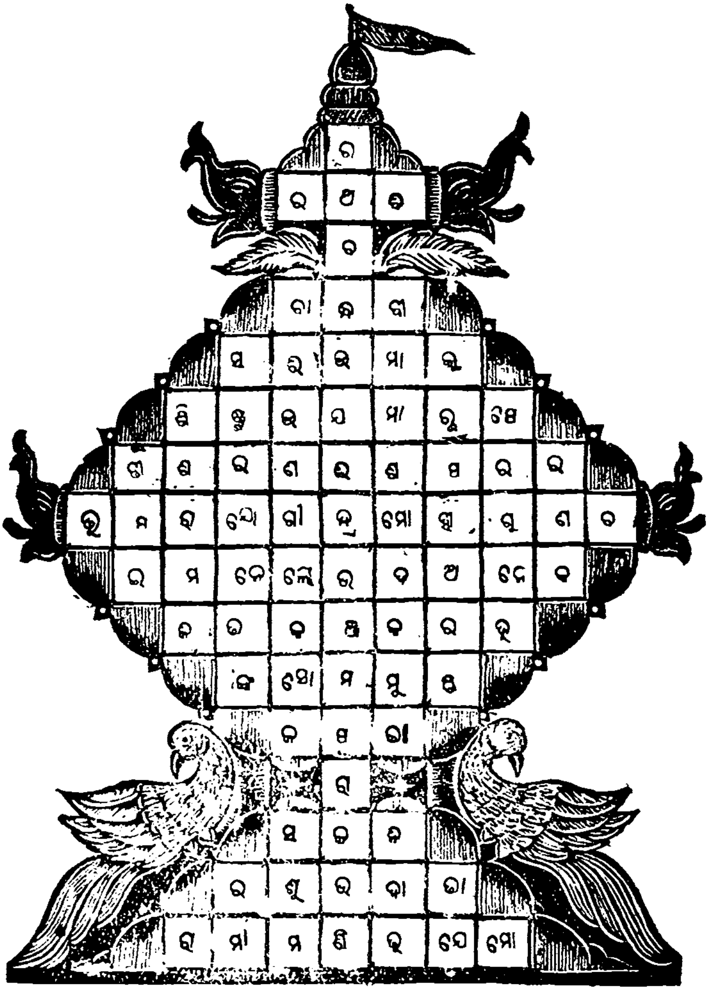

ଛଳକରୁଙ୍କରଦନୀ ବାରେ ମୋରେ ତୁ ସେବକ ହୁତଭୋଗୀ ।
ଦ୍ରବେ ଟାପର ମଦନ ଝିଙ୍କୁ ରେଡା ସରୁସ ହାସ କଟାହ ।୩୭।

Digitized by srujanika@gmail.com

ସାର ଲୋକେ ବାନ୍ଧବ ହାତ ବଦନେ ନ ରଖି ବିରସେ ଲେଖେ ।
ଅଙ୍କୁ ପଡ ଅଣା ହରକାସ୍ପ ହର ଉସାଲସା ରଖ ରସେ ।୩୮।

ଉପପତ୍ତି ପ୍ରିୟବତୀ ଯୁବତୀଙ୍କ ବୋଲଇ ଏକାନ୍ତେ ଦେଖି ।
(୧୧)ରଥବନ୍ଧରେ ତୋପ୍ରଶଂସା ଶୁଣିରେ କୋମଳ ଅଙ୍କଲୁସୁଖୀ ।୩୯।
ସୁମାମଣି ତୁ ପେ ମୋର ଶୁଦ୍ଧଦାତା ସଜନ ସ୍ୱଜ ପିତାଙ୍କ ।
ସୋମମୁଖି କ୍ଷତ କଣ୍ଟକର ଦୁଇମନେ ଛେଦ ଅନେକ ।୪୦।
ତୁ ପସ୍ ଯୋଗୀନ୍ଦ୍ର ମୋହ୍ନୀ ଗୁଣବତୀ ଶରଣ ଈଶ ପରର ।
ଶିଷ୍ଟ ଉପମା ତୁଲେ ସବ ଉମାକୁ ବାନ୍ଧବୀବର ଅବର ।୪୧।

ଚକ୍ରବନ୍ଧ (୧୨)

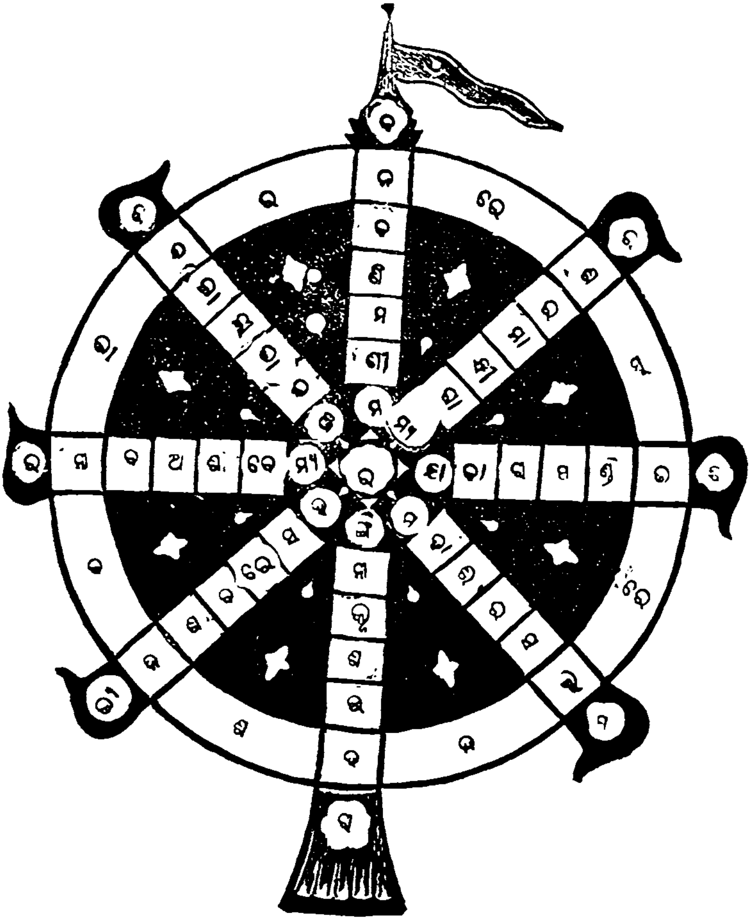

ବେନି ନାୟକ ପ୍ରିୟାକୁ ବୋଲେ ଧର ଚକ୍ରକୁ (୧୨)ଚକ୍ରବନ୍ଧରେ ।
ଏଥୁଁ ଯାହା ସରଳ ହେବ ଧନ ପ୍ରଦାନ କରିବୁ ଖରେ ।୪୨।
ରମଣୀମଣି କନକ-ରମ୍ୟାଙ୍ଗୀ ମାରଣର ଉକ୍ଷାକାଙ୍କ୍ଷୀ ।
ସତ୍ୟ ତା ହରସହାସ୍ୟ ଇନ୍ଦୁ-ବଦନା ଭୃଙ୍ଗଚ୍ଛଦାକ୍ଷୀ ।୪୩।
ରହସରେ ବଶ ନିତ୍ୟ ଲାସ୍ୟବେଶ ଅକଳଙ୍କ ରଞ୍ଜନତା ।
ଲୀଳାବତୀବର ନରେଶପୁତା ରେ କୁନ୍ଦଦନ୍ତୀ ବନିତା ।୪୪।

—୦—

ପଞ୍ଚକୋଣ୍ୟ ବନ୍ଧ (୧୩)

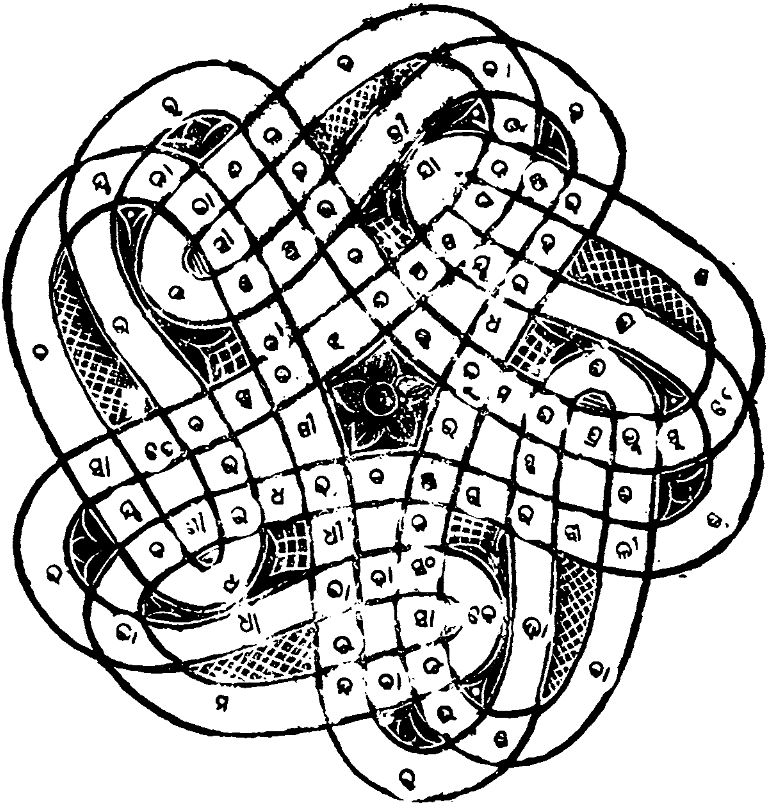

ସଂଘନଗମୀ ପାବାକୁ ଉଦ୍ଦେଶିବାକୁ ବେନି ସାଧ ଥିଲ ଚାଉ ।
(୧୩)ପଞ୍ଚ ମସ୍ତ୍ୟ ବନ୍ଧେ ଛନ୍ଦ ଗୀତ ସାର ଶ୍ରୀସମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଧ୍ୟାଉ ।୪୫।
ଦଶସିର ଗ୍ରୀବାହର ଲୁରଧନ ଭଞ୍ଜନ ସଂସାର ଦେଣ ।
ବାଳ ବହୁଳ ଚମ୍ପକ ଦାସବନ୍ଦରତା ଧୀର ଶୀତବାସ ।୪୬।

Digitized by srujanika@gmail.com

ସୀତାନାସ୍ତୃତ ସଂସ୍ତୃତଥର ଭବଭସ୍ତ୍ରଲ ହରବଳ ।
ହନୁମନ୍ତ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରବେଶ ରଞ୍ଜନ ଦା ପ୍ରସୂର ଭାବେ ଶୂଳୀ ।୪୭।

ଯୁଗଳ ନାଗବନ୍ଧ (୧୪)

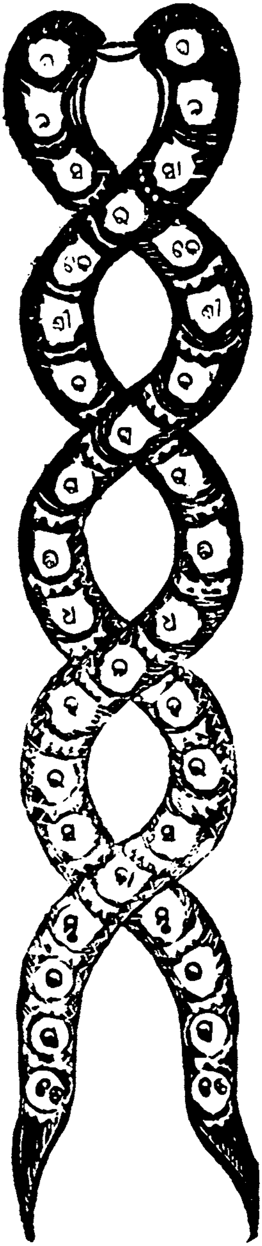

ଯାର ସଜତର ଧରଣୀତରତା ମନ୍ଦବାର କ୍ଲେଶଦାତା ।
ଧାତା ରସାଦେବ ହୃତ ଫଳ ଅପସନ ଦୂର୍ବାଦଳଜ୍ଞାତା ।୩୩

—o—

ଗଳମତ୍ସ୍ୟ ବନ୍ଧ (୧୫)

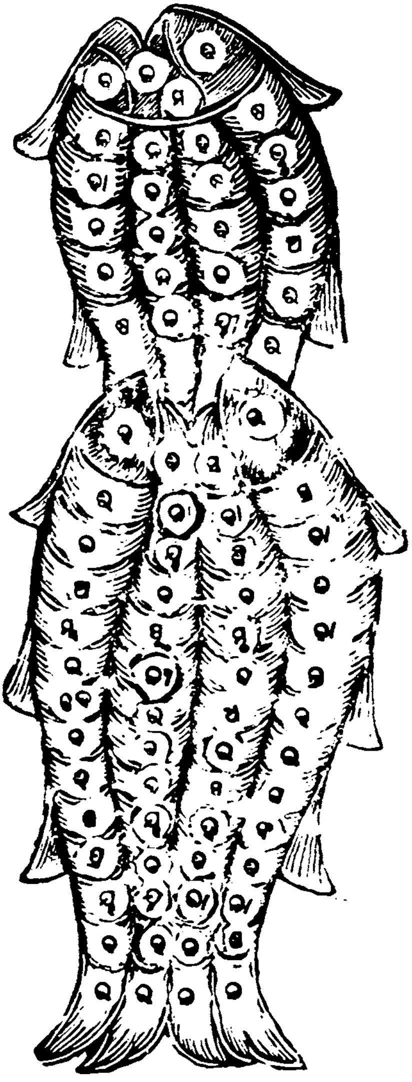

ନବୀନା ଅବଳା ଶାଣରେ ପ୍ରବେଶ ତାପିତ ଫୁଲ୍ ସଂଯୁକେ ।
ମଧୁରକର ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାଶଇ (୧୪)ଯୁଗଳ ନାଗବନ୍ଧେ କେ ।୪୯।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଘନସାରବେଣୀ ଜଷ୍ଣଗତି ଧନ ହରସଦାମୃତ ଖଣ୍ଡେ ।
ଘନସାରବେଣୀ ଜଷ୍ଣଗତି ଧନ ହରସଦାମୃତ ଖଣ୍ଡେ ।୫୦।

—o—

ସଖୀଙ୍କୁ ଦେଖୁ ଚହ୍ଲୁଛୁ (୧୫)ଗିରିମନ୍ତ୍ରେ ତନି ସଗେ ତମ ଗୀତ ।
ହର ହର ଦୁର୍ଗାସୁତ ହେଉଅଛୁ ବୃଂହ ଦେଇକର ରତ୍ନ ।୫୧।
କଣ୍ଠଭୂଷ ଅଚ ହ୍ରସ୍ୱ ଚାଳି ଚାନ୍ଦ୍ର ହରଗଜବଦନାସନ ।
ମନ୍ମଥ-ବିଜୟୀ ସଦାଶିବ ମୃଗଧର ଷଡ଼ୁଣ୍ଡତାନନ ।୫୨।
କନକବଦନ ବନାଯୁକପୂର୍ଣ୍ଣ ଭବବନ୍ଧୁଚନ୍ଦ୍ର ହର ।
ବଳଦାନେ ତୋଷ ହବତ ଅମ୍ବର ଦେବ ଜଣ ପ୍ରିୟକର ।୫୩।

—o—

ଷଡ଼ସ୍ୱରେ ବୁଝା ଆଗେ ଅନୁସ୍ୱରେ ପଦଚ୍ଛେଦ କେ ପୁରୁଷ ।
ଭବବନ୍ତୀ ଭାବ ଭାବନା କରଣ କହେ ଭବଗର୍ଭ ଭସ୍ତ ।୫୪।
ହା ହା, ସେ ସୁଦତୀ ସ୍ୱେଦାଧୀନା ଭବଦାଇଷଣେ ରସମାନ ।
ସାର ସାରସାକ୍ଷୀ ଜଣବଧନ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ କହେଁ ତୋଷମାନ ।୫୫।
ଚମ୍ପା ଶମ୍ପାଗୋଷ୍ଠୀ ହଂସବତୀ ସ୍ଥିତିନିଧି ସେ ମୋ ପ୍ରାଣସର ।
ସାଧୁ ବଧୂ ଦାସୀ ହଂସବତୀ ଧୀରଗତି ମେରୁ ବାସବାସ୍ତ ।୫୬।
ବଙ୍ଗଳାଣୀ ସମବେଷ୍ଟା ଭୃଟିଅଷ୍ଟ ମାଳବ କାମୋଦୀ ସାର ।
ନଳିନୀଗନ୍ଧା ଯେଣ ଷଡ଼ସ୍ୱରେ ବୁଝିବ ସେହୁ ଚତୁର ।୫୭।
ରାମକୃଷ୍ଣ ଗୋବିନ୍ଦ କୁଟେ ଜପନ୍ତି ଭକ୍ତ ଜ୍ଞାନୀ ଜାନକୀରେ ବହନ ।
ରାଘବ ଗରୁଡ଼େ ସୀତାସ୍ତନ ତାପସଙ୍କ ଛଳ ହର ।୫୮।
ରାମ ସେ ନାହିଁ ପାଦକୁ ଭୂମିରେ ଅବତାର ହୋଇ ସେ ବହର ।
ରାମ ଚରଣ୍ଡ ରତନ ଚାମରରେ ଜପଲବ୍ଧ ଭାବ ହର ।୫୯।

— — —

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏ ଅନ୍ତେ ଶୁଣ ସୁମନ୍ତ । (୧୬)ଶୂଳବନ୍ଧେ କହେ ଦୂତୀ ।୧।
ହାରସାର ସ୍ୱରତାର । ତା କର କର ଧୀର ।୨।

ଶୂଳବନ୍ଧ (୧୬)

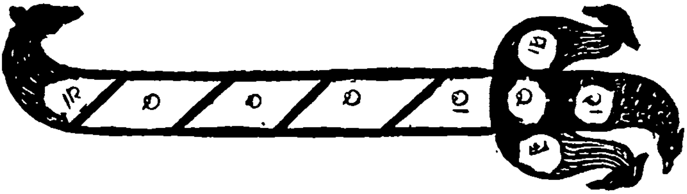

ଶୁଣି ସେ ପୁରୁଷ । (୧୭)ଖଡ୍‌ଗେ ବନସ୍ତ୍ରେ କହିଲ ।୩।
ହରଷର ଦର ହର । ହରଷର ପୁର ମୋର ।୪।
ଭର ବୋଧ ଶୁଦ୍ଧମନ । ଧନ ମୋ ନ ଲେନ ମନ ।୫।

ଖଡ୍‌ଗବନ୍ଧ (୧୭)

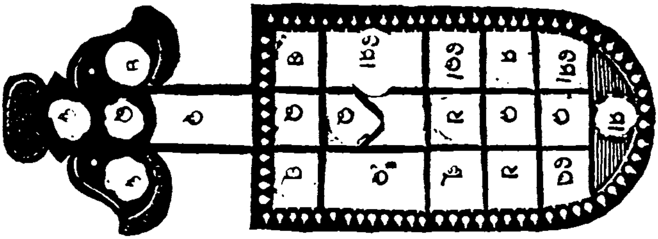

ମୁରଜ ବନ୍ଧ (୧୮)

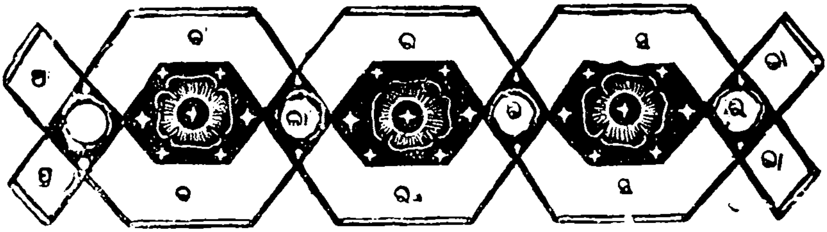

ପ୍ରଶଂସି ତାହାକୁ ପୁଣି । (୧୮)ମୁରଜେ କହିଲ ବାଣୀ ।୬।
ଅବଳା ରକ୍ତ-ସରତା । ପ୍ରବଳା ଯୁକ୍ତ-ସରତା ।୭।

Digitized by srujanika@gmail.com

ସୁଫଳେ ଅଙ୍ଗୀକୃତ ଚାଷୀ । ପଣ ବନ୍ଧୁଳ (୧୯)ମୂରଜ୍ଞ ।୮।
କାମଦା ରତ ଦାସର । ଦ୍ରୁମଦା ଶୁଭ ଦାସର ।୯।

ମୁରଜବନ୍ଧ (୧୯)

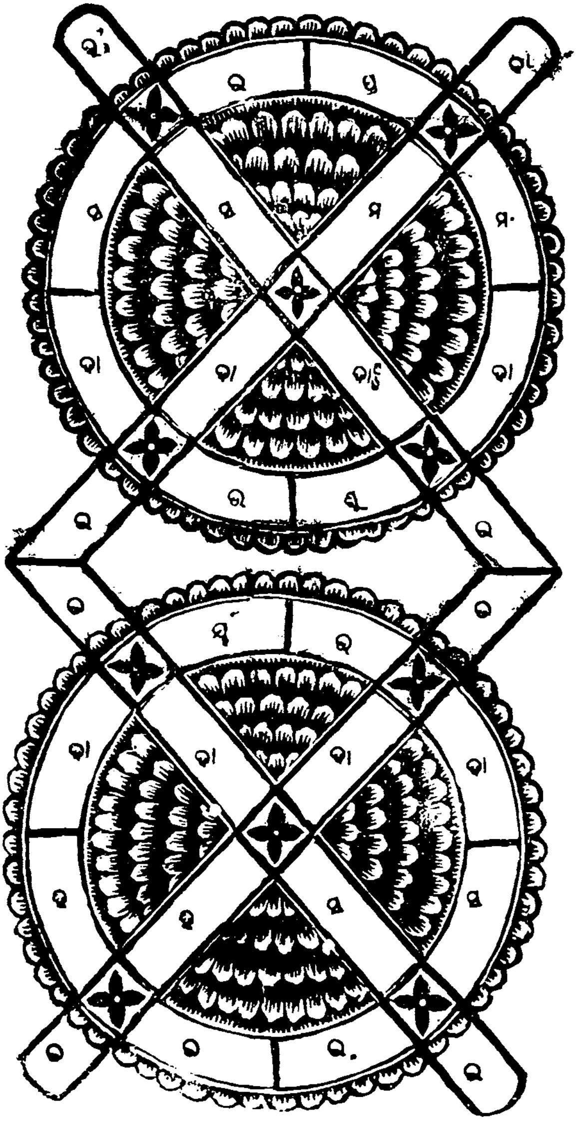

ରସଦା ଭସ୍ମଦା ହୃତ । ଭ୍ରୂ ସଦା ରତଦା ହୃତ ।୧୦।

—o—

ବାଲା ଯାଉଁ ଯାଉଁ ରସେ । (୨୦)ପରଶୁ ବନ୍ଧେ କେ ସ୍ପର୍ଶେ ।୧୧।
ପ୍ରୀତି ବଡରସ ବଶ । ତୋଷ ବସ ଯଶ ଅଶ ।୧୨।
ଭାବ ଭାସ ନାସ ନାହୁ । ରହୁ ରହୁ ଗୃହଁ ଗୃହଁ ।୧୩।

ପରଶୁବନ୍ଧ (୨୦)

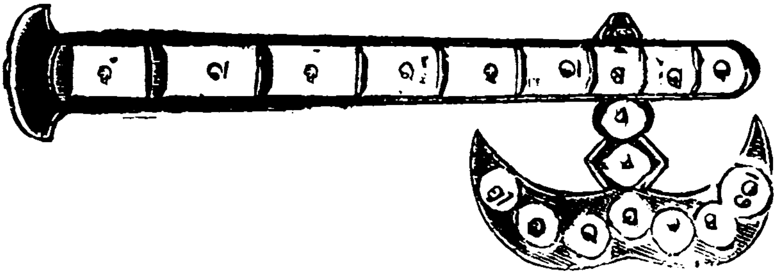

ପୁଣ ସ୍ତନଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସି (୨୧)ପୁଚ୍ଛବନ୍ଧରେ କେ ଭାଷି ।୧୪।
ଗୋରପର ନାରକେଳ । ତାଳଫଳ ତୁଲ ମୂଲ ।୧୫।
ବେଲ ସଙ୍ଗ ଶଙ୍ଖ ଜତି । ଶ୍ରୀଫଳ ସଂପୁଟ କୁଚ ।୧୬।

ପୁଚ୍ଛ ବନ୍ଧ (୨୨)

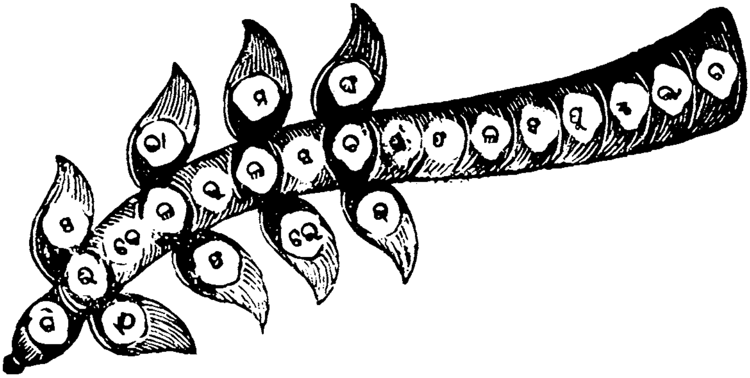

ବାଳାକୁ ପ୍ରଶଂସି ପୃଚ୍ଛି । (୨୩)ମତ୍ସ୍ୟବନ୍ଧେ କହେ ବାଣୀ । ୧୭।
ରମା ରତ ଅସଦୃଶ । ଅଙ୍ଗକାନ୍ତି ଭାସହାସ ।୧୮।
ନଳିନୀ ବାହିନୀ ଧନୀ । ଶିବା ସମ ସତ ମାନ ।୧୯

ମତ୍ସ୍ୟବନ୍ଧ (୨୩)

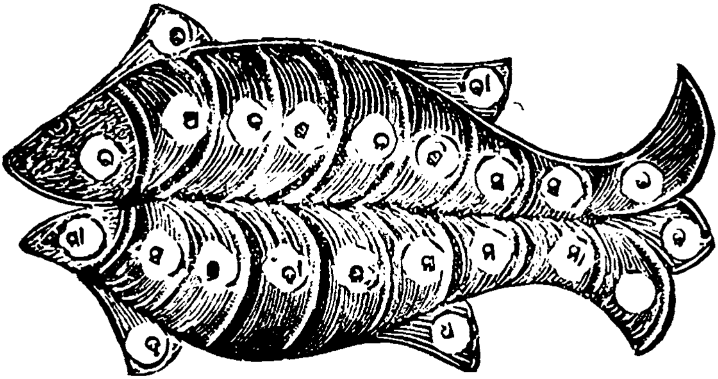

ପଥେ ଦେଖି ରସବନ୍ତୀ । (୨୪)ଶଙ୍ଖରେ କେ କହେ ସ୍ତୁତି ।୨୦।
ଲୀଳା ଶୀଳା ଗଳାମାଳା । ବାଳି ଅଳୀ ଖେଳା ଖେଳା ।୨୧।
ଢୋଳା ଢୋଳା ଢୁଳା ତୁଣ୍ଡ । ଗୁଣ୍ଡି ରଣ୍ଡ ରଣ୍ଡ ସଣ୍ଡ ।୨୨।

ଶଙ୍ଖବନ୍ଧ (୨୪)

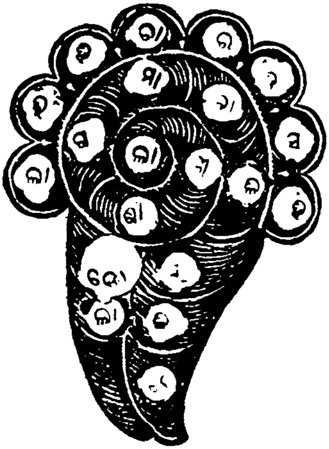

—o—

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚେଲାଞ୍ଚଳ ଧର ପୁଣି । (୧୫)ଷୋଳଦଳ ପଦ୍ମେ ଭଣି ।୨୩।
ଅସ୍ତ ଅସ୍ତ ପ୍ରାଣ ବସ୍ତ । ଧ୍ୱସ୍ତ ରସ୍ତ ଭ୍ରସ୍ତ ଭ୍ରଷ୍ଟ ।୨୪।
ଦ୍ୱୋଷ ଲେଶ ବୃଷ ତୋଷ । ଈଶଦ୍ୱେଷ ନାସ ନାଶ ।୨୫।

ଷୋଡ଼ଶଦଳ ପଦ୍ମବନ୍ଧ (୧୫)

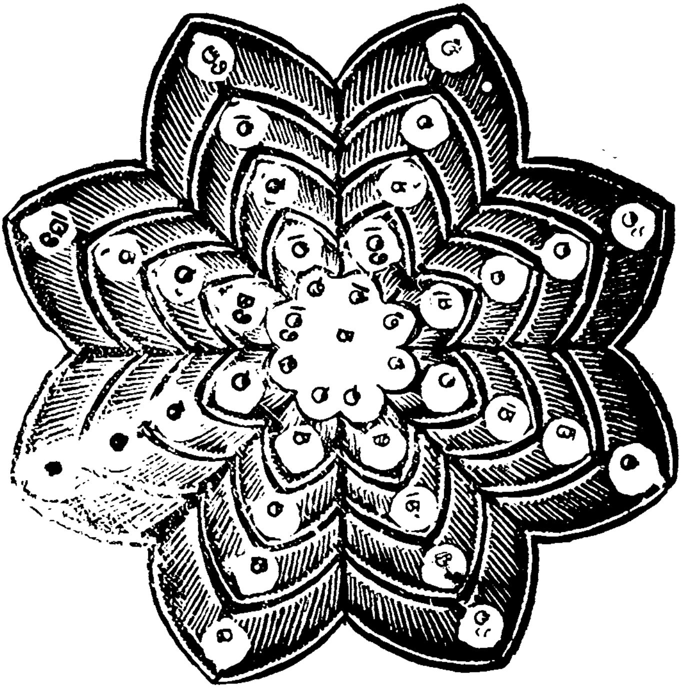

ଶିବବନ୍ଧ (୧୭)

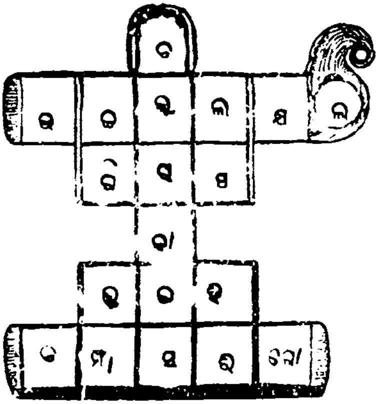

(୨୭)ଶିବବନ୍ଦେ ପୁଣି ସେହୁ । ରମଣୀଙ୍କ ସ୍ତୁତି ବହୁ ।୨୬।
ଚମ୍ପା ଶମ୍ପା ସବ ଗୋପୀ । ସତ ଦ୍ରୁତ ଦ୍ରୁତଚାପୀ ।୨୭।
ଗିରିପର ଗଡ଼ କୁଚ । କୁଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷୁଚ ।୨୮।
ସ୍ତୁତି କରେ ଗାଇବାକୁ । (୨୮)କବାଟେ ହର ହରଙ୍କୁ ।୨୯।
ହରଂସର ଦାଶରଥି । ରମାଧବ ବୀରରଥୀ ।୩୦।

କବାଟବନ୍ଧ (୨୮)

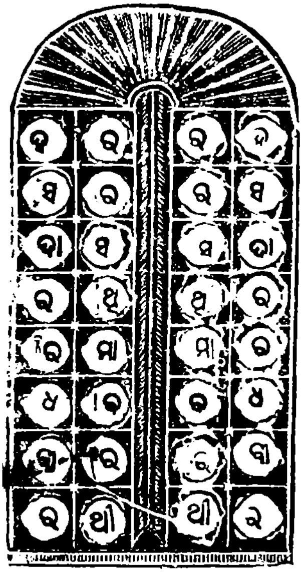

ଗୀତ ପତ୍ରେ ସୁରୁସକୁ । ରଶ୍ମି ଦୂତୀ ପବଲାକୁ ।୩୧।
(୨୯)ଅଷ୍ଟଦଳ ପଦ୍ମେ ବନ୍ଧୁ । ବାନ୍ତେ ମନ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇ ।୩୨।
ରସାସାର ରସସର । ରତତର ରତାତାର ।୩୩।

ଅଷ୍ଟଦଳ ପଦ୍ମବନ୍ଧ (୨୯)

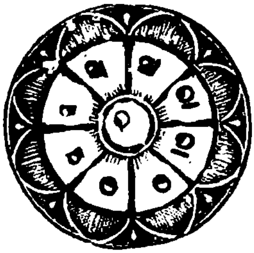

—୦—

Digitized by srujanika@gmail.com

ପୁରକୁ କରୁଛ ସକ୍ତ । ଲଙ୍ଘି ସନମତ କାନ୍ତ ।୩୪।
ପୁରକୁ ଗମନ୍ତେ ବାଳା । (୩୦)ଦୋପୁର ପଦ୍ମ କହୁଲା ।୩୫।
ଭମା ସମା ରସା ଭୂଷା । ରତପଡ ରସାଳସା ।୩୬।
ରହ ଗୃହେଁ ରସ ହ୍ରାସ । ଭଷ ରଷ ରସ ଦାସ ।୩୭।

ଦୋପୁର ପଦ୍ମବନ୍ଧ (୩୦)

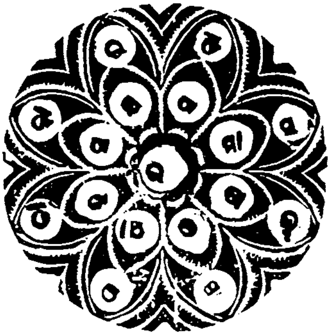

—o—

ପ୍ରିୟାକୁ କୋଳେ ବସାଇ । (୩୧)ଅବୃତ ପଦେ କେ କହି ।୩୮।
ପ୍ରମୁଦା ପ୍ରିୟତୁ କହ । ମୁଁ ତ ଅତ ରତରହ ।୩୯।
ହେ ପ୍ରିୟୁଦା ରତ ନାହି । ତେ ଧନେ ବା ନାଣହିଁ ।୪୦।
ଦଂଶକୁ ସେ ମାର ଅହି । ତୋ ଭାର ଷରସ ନାହିଁ ।୪୧।
ଜୀବ ସତତ ଭାରହି । ସତ ତବ ବଣ ସହି ।୪୨।
ମୁଁ ତ ପ୍ରୀତି ସମ୍ଭବତ । ଦଅ ଅଧରୁ ରସତ ।୪୩।
ପ୍ରୀତି ଦାନେ ସେବ ତବ । ଅସର ବାମାର ତବ ।୪୪।
ତୁ ବଣନା ରସ ଭାଷ । ଦ୍ୱର ନାଣ ଅନାରସ ।୪୫।

—o—

ପୁଂସ ଅଙ୍ଗେ ଶକ୍ତ ଗୃହେଁ । କୁପିତା କେଉଁ ସୁମୁଖୀ ।୪୬।
ଚତୁର ଅତୁର ହୋଇ । (୩୨)ଚକ୍ରବନ୍ଧ ବନ୍ଧେ କହି ।୪୭।
ରହେ ଚୁର ମୋ ଶୋକକୁ । ଷାରସନ୍ଧି ତୁ ନେକକୁ ।୪୮।
ଅସ୍ତ ସମ୍ବର ପର । ଧନ ତୋଷ ଦୟା କର ।୪୯।
ରଖ ଦୀନାଭବସ୍ତଳା । ଅବଳା ରତନେ ଲୀଳା ।୫୦।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଆବୃତ ପଦ୍ମବନ୍ଧ (୩୧)

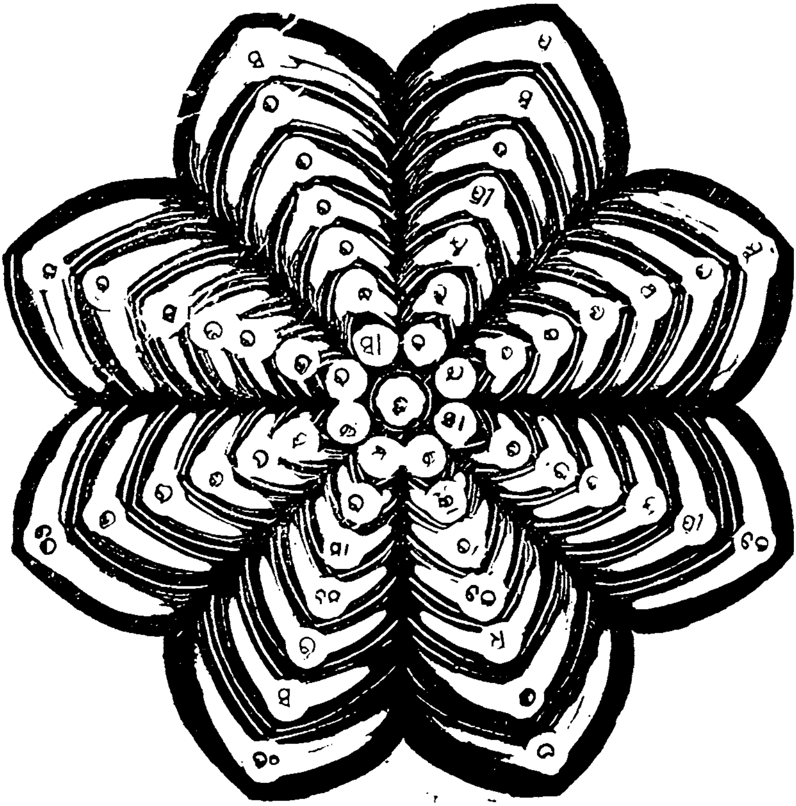

ମୀନାକ୍ଷୀ ଭୁଙ୍ଗ ଉରଜା । ଏବେ ମୋ ଅଙ୍ଗି ଦେନ ଯା ।୫୧।
ନାବ ଅଶ୍ୱ ହସ୍ତୀ ଗଢ । ଗଢ ବୁଝି ସେ ନିପୁଢ ।୫୨।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚତୁରଙ୍ଗ ବନ୍ଧ (୩୨)

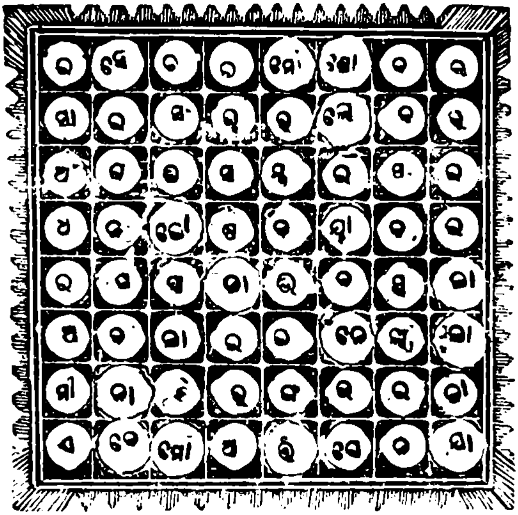

ବର୍ଷେଣ ମାନିନୀ ଚିତ୍ତ । କେ ବହୁଛୁ (୩୩)ଅନ୍ତଗତ ।୫୩।
ଗଜଗତି ଭୀରୁ ଝଷ । କର ନାହିଁ ମୁଁ ତ ଦୋଷ ।୫୪।
ତେଜ ଅତ ଗୁରୁ ବେଷ । ତାର ସହୁ ସତ ଦୋଷ ।୫୫।

ଅଶ୍ୱଗତବନ୍ଧ (୩୩)

ଗ	ଜ	ଗ	ତି	ଭୀ	ରୁ	ଝ	ଷ
କ	ର	ନା	ହିଁ	ମୁଁ	ତ	ଦୋ	ଷ
ତେ	ଜ	ଅ	ତ	ଗୁ	ରୁ	ବେ	ଷ
ତା	ର	ସ	ହୁ	ସ	ତ	ଦୋ	ଷ

—o—

Digitized by srujanika@gmail.com

ଧଭ ଗର ଧର ଷିଭ । ଷିର ଜଭ ବାର ସାର । ୫୬ ।
ସାର ହାର ଉର ଚାର । ତାର ସୁର ଦର ହର । ୫୭ ।
କବାଟେ(୩୪) ଗୋମୂତ୍ରବନ୍ଧ । (୩୦)ସିଂହାବଲୋକନ ଛନ୍ଦ ।୫୮।
ଗଦା (୩୨) ଗୁଚ୍ଛ (୩୫) ଅଶ୍ୱଗତ । ବଳଭଦ୍ରେ ଭଟର ସ୍ତୁତ ।୫୯।

କବାଟବନ୍ଧ (୩୪)

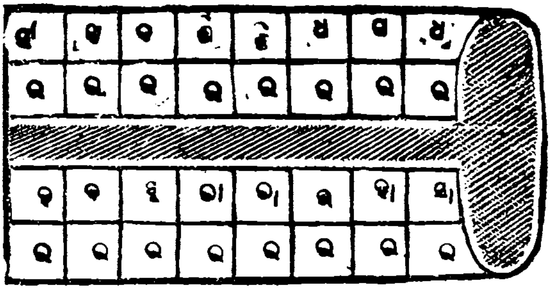

ଗୁଚ୍ଛବନ୍ଧ (୩୫)

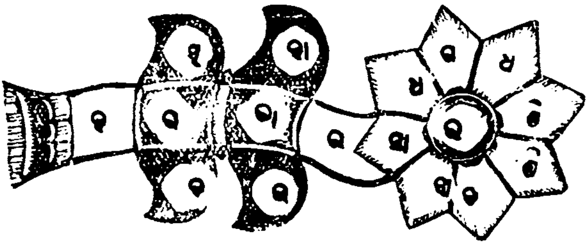

ଗଦାବନ୍ଧ (୩୨)

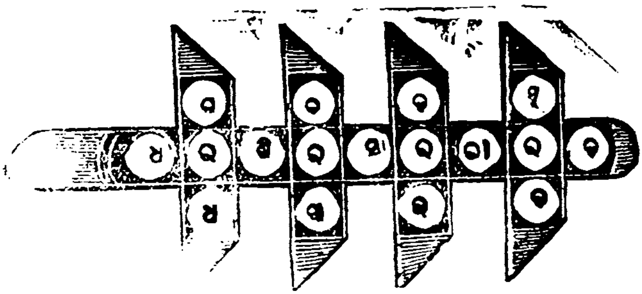

—o—

Digitized by srujanika@gmail.com

ସିଂହାବଲୋକନ ବନ୍ଧ (୩୬)

ସା	ଗା	ର	ଣି	ଣି	ଧ	ପ	ଧ
ର	ର	ର	ର	ର	ର	ର	ର

—o—

ଡମ୍ବରୁ ବନ୍ଧ (୩୮)

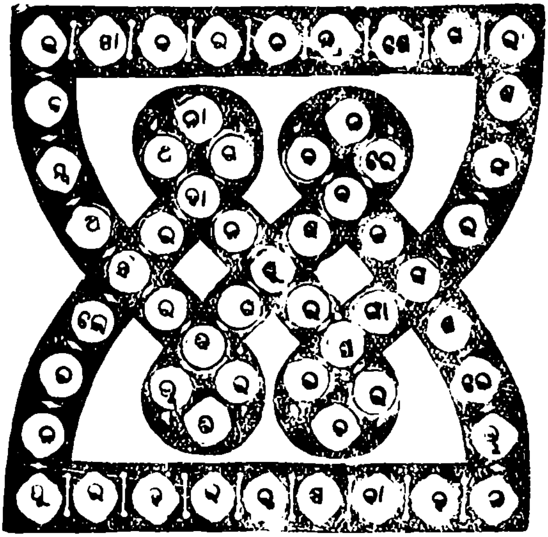

ଡମ୍ବରୁବନ୍ଧରେ ବେନ୍ଧୁ । ଶିବ ସ୍ତୁତି କରେ ରନ୍ଧୁ । ୬୦ ।
ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଶଙ୍କର । ଗଙ୍ଗା ଶୋଭିକର ଶିର । ୬୧ ।
ଶୂନହାଥ ନାଗହାର । ତ୍ରିଲୋଚନ ପୁର ହର । ୬୨ ।
ବୃଷବାହନ ଭୂତେଶ । ଗଜ ବଦନରେ ବଶ । ୬୩ ।
ସୁଖବର୍ଦ୍ଧିତଳ ଗାତ୍ର । ତ୍ରିଅମ୍ବକ କୃପା କର । ୬୪ ।
ଯୋଗୀଭା କରେ ପ୍ରମୋଦ । ବଳ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଶିର ଛେଦ । ୬୫ ।
ସମୁଦ୍ର ମନ୍ଥେ ଜଗତେ । ରହଲୁ ହର ସଙ୍ଗରେ । ୬୬ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ମଣ୍ଡିତ ନାଗେ ସମୁଦ୍ର । ନାଗ ପରେ ବଳଭଦ୍ର । ୨୭ ।
ଲବଣ ସେ ସ୍ମର ସ୍ମର । ରୂପଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ କାମ । ୨୮ ।

—o—

ରାଗ—ନଟନାରାୟଣ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ମେଧା ବନ୍ତେ । ରଚିତରେ ଲବଣ୍ଡ ଚହ୍ନଡ ଗୀତେ । ୧ । କେଉଁ ପୁରୁଷ ଗୃହୁ କହୁଛୁ ମୋ'ଦେ । ପ୍ରାଣ ପ୍ରିୟତମାଙ୍କୁ ଶକଟ ବନ୍ଧେ । ୨ । ଉମା ସମା ସମା ବାମା ଭବ ଦାବ । ଦାନେ ଘନେ ଚୂତ ଭୁତ ସତ ତବ । ୩ । ଭବ ମୋହୁ ତାହୁ କାହୁଁ ନାହୁଁ ନାଶ । ଦୁଃଖ ସୁଖ ଶ୍ରେଣୀ ବାଣୀ ଭାଷ ଲାଷ । ୪ । ବଳି ଘନ ପୁର ସ୍ମର ଶର ଦର । ଭରସାହୁ କାହୁଁ କାହୁଁ ସାର ସାର । ୫ ।

ଶକଟବନ୍ଧ (୩୧)

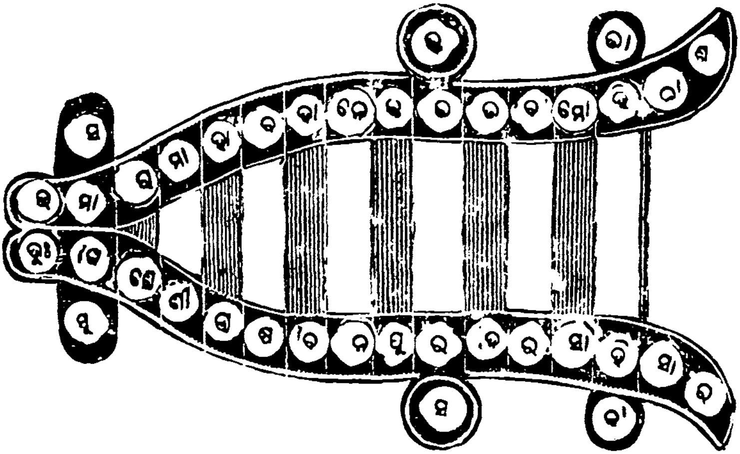

Digitized by srujanika@gmail.com

ତହୁଁ ଭେଉଁ ରସିକ ଅନନ୍ଦ ହୋଇ । ବଜ୍ରବନ୍ଧେ ଏମନ୍ତ ବାନ୍ଧୁ ଛୁ କହୁ ।୬।
ସରମଣି ସୁରମଣୀ ମୋ ରମଣୀ । ହେ ତରୁଣୀ ରତରୁଣୀ କୃତରଣୀ । ୭ ।
ବାଲାମଣି ଲୀଳାମଣି ମାଳାମଣି । ବୀଣା ବାଣୀ ଜଣା ଶୁଣା ବାଣୀ ବାଣୀ ।୮।

ବଜ୍ରବନ୍ଧ (୪୦)

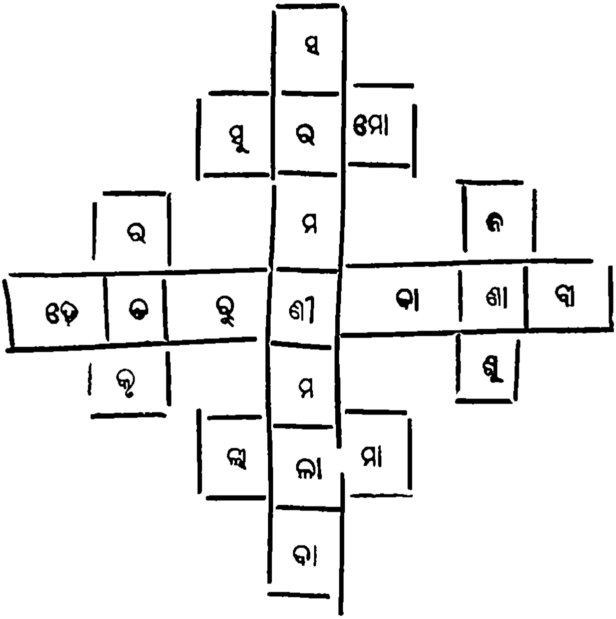

—୦—

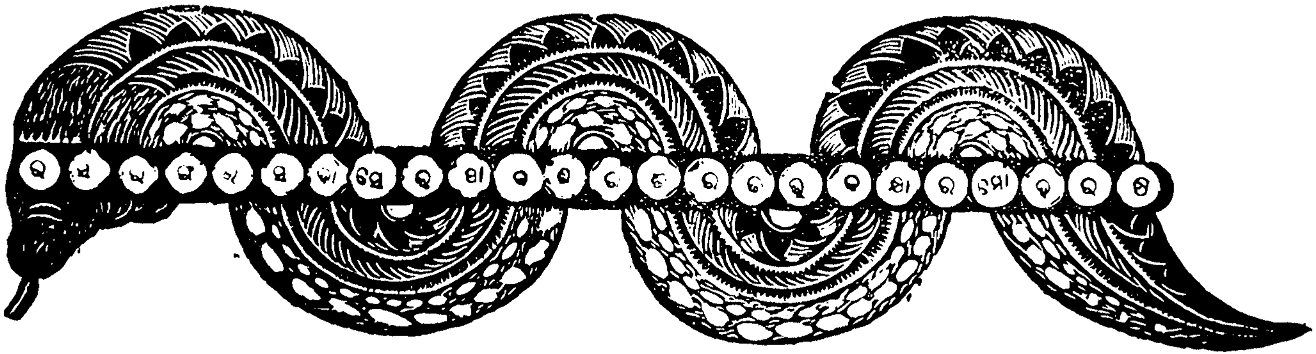

ନାଗନାଡ଼ବନ୍ଧ (୪୧)

କେଉଁ ପୁଂସ ପଥେ ଦେଖି ନୃମାମଣି । ସ୍ନେହେ ନାଗନାଡ଼ବନ୍ଧେ କହେ ବାଣୀ । ୯ । ରସରଙ୍ଗ ରସଦା ସେ କୃଶା ବଶ । ରଢ ରଢ ତୁ କଷାର ମୋ ଡକଷ । ୧୦ । ରସେ କୃତ କୁ ସଦା ଶାନ୍ତ ମୋର । ରସବନ୍ତ କହ ଗିର ସ କ୍ଷାର । ୧୧ ।

କେତୁ ବଦେଶେ ରହୁ ଦଇବ ବଶେ । କୂର୍ମବନ୍ଧେ (୪୨) ବାଳାର ଚନ୍ଦ୍ରଭ ଘୋଷେ । ୧୨ । ହା ହା ହା ହା ରସା ସାର ଶୋଭାଧାଶ୍ରୀ । ପୂରହର ଘର ଘୋର ଦର ହ୍ୱାଶ୍ରୀ । ୧୩ । ଜୀବନ୍ତର ଧୀର ମୋର ବରନାଶ୍ରୀ । ଭଳ ଧନ

ଘନ ପୀନସ୍ତନ ଭାର ।୧୪। କାମ ପ୍ରେମ ଧାମ ହେମସମ ଗୋରୀ । ମନ୍ଦୋଦରୀ ଶମ୍ଭାଧରୀ ସୁଖକାରୀ । ୧୫ ।

କୂର୍ମବନ୍ଧ (୪୨)

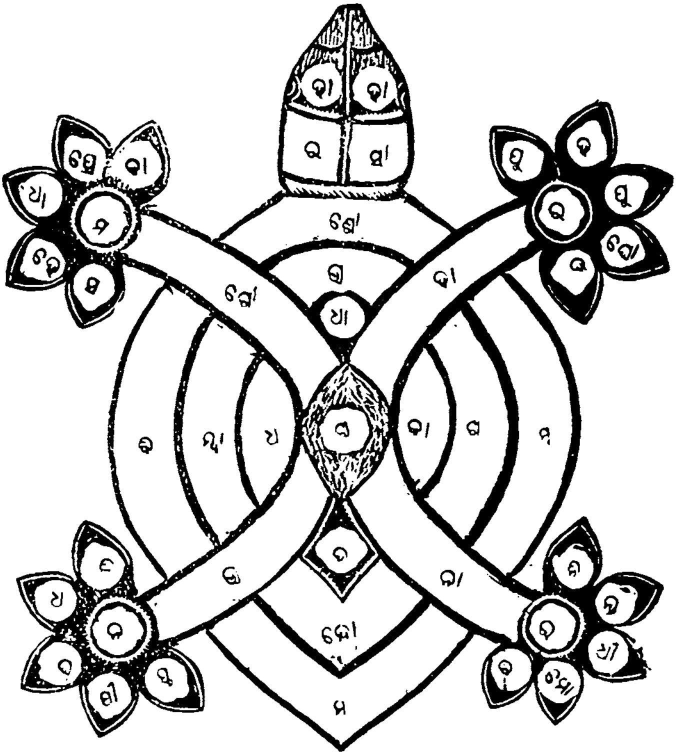

ଦନ୍ତେ ସରପନ୍ତେ ରନ୍ଧୁ କାମ୍ବଖଣ୍ଡେ । ପୁଣି ଭାବନା କରେ ଗୋମୂତ୍ରଛନ୍ଦେ ।୧୬। ଧା ଧା ଦ୍ୱାରଦ୍ୱାସୀ ତର ଭାବ ସିନ୍ଧୁ । ସାଧ୍ୱୀ ଧର ଭୁଷୀ ମୋର ଜୀବବନ୍ଧୁ । ୧୭ ।

ଗୋମୂତ୍ର ବନ୍ଧ (୪୩)

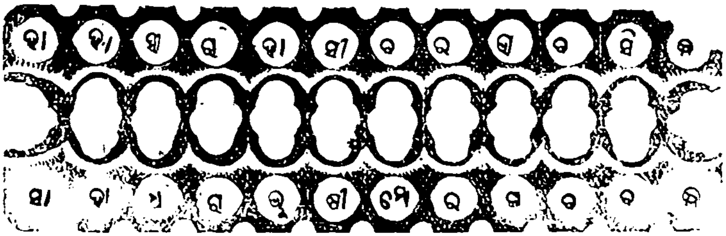

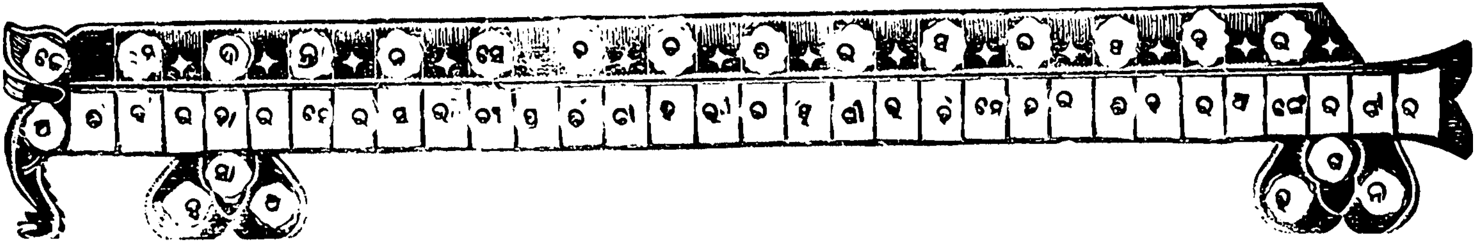

ବୀଣା ବନ୍ଧ (୪୩)

ଦେଖିଁ ଚତୁର ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ପୃହା ଶରୁକ ଧର । ବୀଣା ବନ୍ଧେ କହୁଛୁ ବନସ୍ଥ କର ।୧୮। ଅଛ ଛୋଟ ମୋଦନ୍ତ୍ରା ଦରହାସା । ଦୁଅ ସାହା ଉଷେ ଚୋଷେ ରସା ରସା ।୧୯। ଭବ୍ୟ ସେବ୍ୟ ପ୍ରୀତିବତୀ ଗୃହଁ କହୁ । ରୁ ତ ଶତ୍ରୁ ସୁଖୀ ଉଣ୍ଡି ତୁହୁ ସହୁ ।୨୦। ମୋହୁ ଚହୁ ଉଚ ଅଚ ଦରହର । ଅଙ୍ଗେ ରଙ୍ଗେ ଉଖ ଚୁ ନଖର ଗାର ।୨୧।

———

ପରବାସୁ ଅସି ବେଢ଼ି ପୁଂସବର । ରବାବନ୍ଧେ କହିବ ଏ ବନମୁ ଗୀର ।୨୨।
ଘୁଡ଼ଗଲ ଥିରେ ଥିଲ ମଲ ମଲ । ସୁଗୀ ସଖୀ ସଖୀ ବୁଲୁଁ ଦୁଃଖୀ କଲ । ୨୩ ।
ଦୂତ ପେଷିଥିଲ ଦେଇ ମୁଁ ପତର । ନ କହିଲ ଦୁଃଖ ମୋର ଯେ

ରବା ବନ୍ଧ (୪୪)

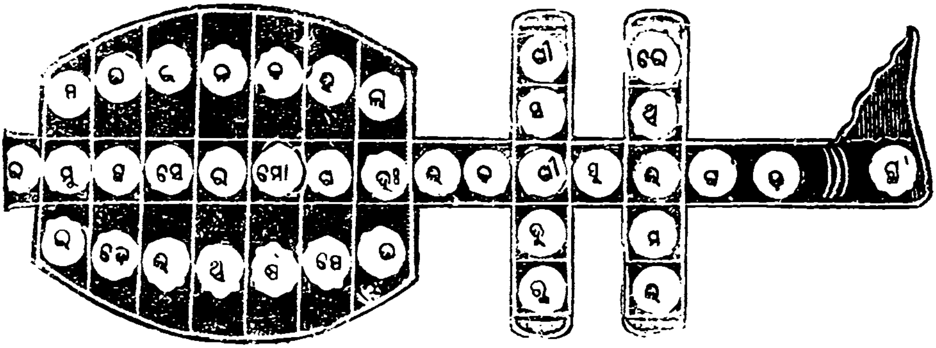

ଘମ୍ପର । ୨୪ । ପୁଣ ସଖୀକୁ ଗୃହୁଁ ଏମନ୍ତ ଭାଷେ । ପ୍ରିୟା ଗୁଣ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟକ
ବନ୍ଧେ ତୋଷେ । ୨୫ । ନବଘନ ବେଣୀ ନତଜନ ଧାମୀ । ପ୍ରେମଶୀଳା
ଗଜ ଗାମୀ ଉତ୍ତମା । ୨୬ । ବେଢ଼ି ନଗର ନାଗରୀମାନ ଗୃହୁଁ ।

ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟକ ବନ୍ଧ (୪୫)

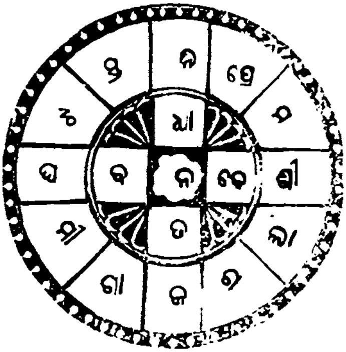

ଭାବସାଦନଳରେ ବନମୁ କହୁ । ୨୭ । ରସ ରହସରେ ରେ ସହର ସର ।
ରମାସୁତ ହେବ ବହେତ ସୁମାର । ୨୮ । ରଖ ବୁରଧନ ନ ଧର ଦୁଃଖର ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ରତ ଏକା ରତ ତରକାଏ ଗାର । ୨୯ । ଚନ୍ଦ୍ରକରେ ମୁକୁଟ ବସ୍ତ୍ରକମାନ । ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ସଦାଶିବର ଶୋଭନ । ୩୦ । ସ୍ୱମ ଶାନ୍ତ ବାମଦେବ ମନେ ଗୁଣି । ଜଗଭନ୍ଦ୍ର ସାରବର ଗ୍ରନ୍ଦ ଭଣି । ୩୧ । ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଏକାନ୍ତେ ଦେଖି

କାକପାଦ ବନ୍ଧ (୪୭)

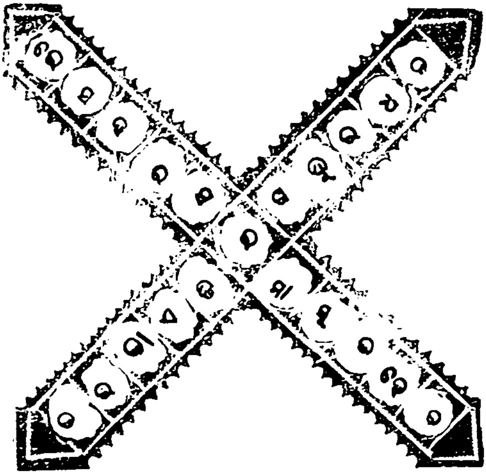

—o—

ରାଗ ମାଳବ

ରସବତୀ । ମାଳାବନ୍ଧେ ପ୍ରକାଶିଲ ଏମନ୍ତ ବନିତ । ୧ । ଶତ ଶତ ବାଳା ଧାଳୀ ଲୁଣାଲୁଣାଏସ୍ୱୀ । ଧର ମାନ ମାନ ଦମ୍ଭ ଦମ୍ଭ ହର ହର । ୨ । ମଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଧୀର ଧୀର ଧର ରଚ ରସ । ରସକଳା କଳାଭର କର ବସ ବସ । ୩ ।

ମାଳା ବନ୍ଧ (୪୮)

ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ ଏକ ନାରୀକୁ ଦେଖି ପୃଂଶ । ବୃଷବନ୍ଧେ କହୁଛୁ ତା ଶୋଭା ଦୁତୀପ୍ରାଣ । ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ଶାମା ସ୍ୱମା ସ୍ୱମା ସତ ସ୍ୱମା । ବାଳାଲୀଳା ବାସ ବେଶ ବାସ ସ ସୁଷମା । ୫ । ନୟନ ମାରଇ ଶର ରସା ରସା ରସେ । ହାସେ ଦାସେ ଦୁଃଖ ଦୁଃଖେ ବଧୂବର ବଶେ । ୬ । ଦୂତୀକୁ ଏକାନ୍ତେ ପୃଚ୍ଛେ କେବଣ ପୁରୁଷ । ବିଶାଖା ବୃଷବନ୍ଧେ ସେ କହେ କନ୍ୟାରସ । ସରସ ହୃଦ ବଢ଼ତ ନବନଭେ ସେବେ । ସେ ରସେ ନଦୀ ସମାନ ଯେନ ଦେବ

Digitized by srujanika@gmail.com

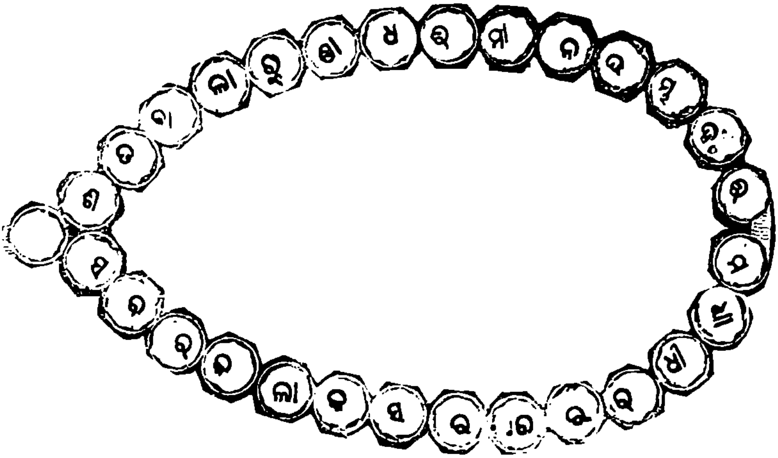

ଭବେ । ୮ । ବିଶେଷେ ସେ ସ୍ମରସଦନ ସରଳା ଉଲ୍ଲାସ । ବିଧି ବିଧି ବଢ଼ିବେ
ହେବ ବିଳାସ ରସ । ୯ । ଯଦବଦନେ କେ ଖଣ୍ଡିତା ପଣ୍ଡିତାଙ୍କୁ । ତା

ନିଶାଖାବୃକ୍ଷ ବନ୍ଧ (୪୮)

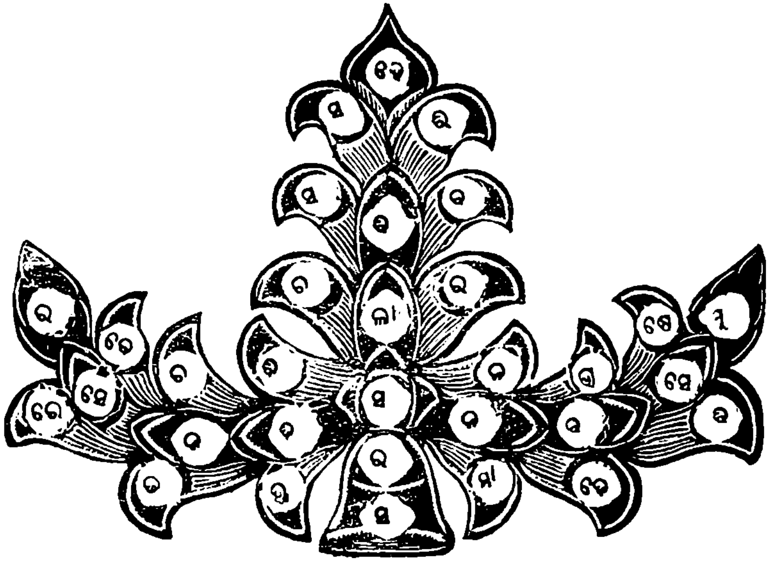

ପ୍ରିୟସଖୀ ବୋଧୁଛନ୍ତି କହୁ ଏ ଗୀରଙ୍କୁ । ୧୦ । କାଶୀବାସୀ ଦେଖି ରଙ୍ଗେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଭଷି ତାର୍ପ ତାର । ଧନ୍ୟେ ଦୟା ସନ୍ତୋଷରେ ଉସରେ ବହର । ମାନ ମାନ
ମାନିନୀ ପଛକୁ ପକା ପଡା । ସ୍ୱଭାପତ ମୃଟୀ ଦରଷଦନ୍ତ ରସିକା । ୧୨ ।

ଯମଦର ବନ୍ଧ (୪୯)

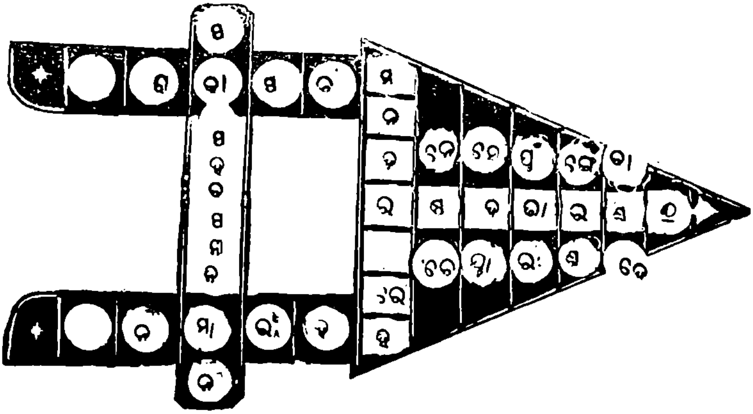

ଫଳକବନ୍ଧେ ତଳକ ଶୋଭନୀକ ଦୃଷ୍ଟି । ନାୟକ ପ୍ରାର୍ଥିକ ବଦେ ପ୍ରବୋଧ ଭାରତୀ । ୧୩ । କର ରକ୍ଷା କକ୍ଷାରେ ତୁ କର ସେବକ ସେ । ସ୍ୱେଷ କଲେ କି ଗତ କହନ୍ତ ଶୋକ ଧ୍ୱଂସେ । ଏକତ୍ୱ ହୋଇଣ କାଂକ୍ଷା ପୂର୍ଣ ତୁ ତରବ । ନିମିଷକ ଯୁଗ ମନ୍ଦାଶୋଭ ଧ୍ୟାୟେ ଭବ । ୧୫ । ବାଳା ବୋଧ କହନ୍ତ

ଫଳକ ବନ୍ଧ (୫୦)

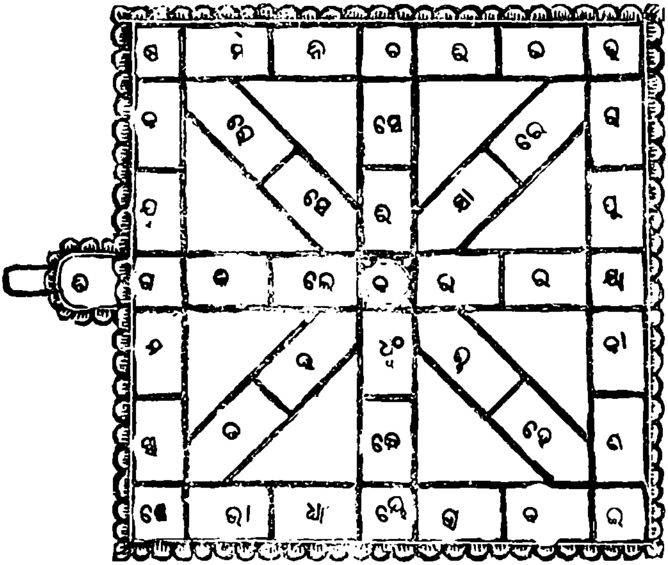

Digitized by srujanika@gmail.com

କିଙ୍କିଣୀ ବନ୍ଧେ ପୁଣି । ସେହୁ ପ୍ରିୟସଖୀ କହୁଅଛନ୍ତି ମୃଦୁବାଣୀ । ୧୬ । ଦହ ତାପ ରସୁରଙ୍ଗବତୀ ତୋ ପ୍ରିୟ ସେ । ରସ ସତ ରଖ ସେ ରହନ୍ତିର ଅଛ ବଶେ । ୧୭ । ଦରହସି ତାର ପତ ରସ ସୁଖ ରସେ । ଗାରବ ହତରେ ତୋ ଅପ୍ରୀତ ଅବଶେଷେ । ୧୮ । କେଉଁ ପୁରୁଷକୁ ଭୁଷିଥିଲ କେଉଁ ନାରୀ ।

କଙ୍କଣୀ ବନ୍ଧ (୫୧)

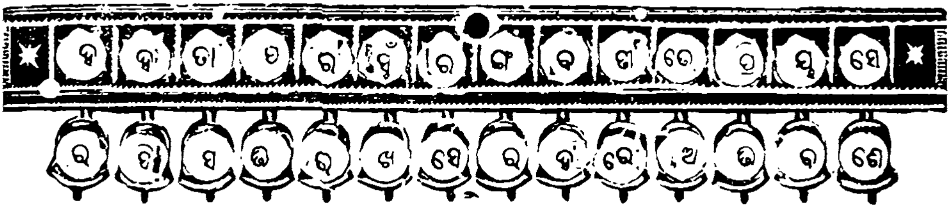

ଲଗୁଡ ବନ୍ଧେ ସେ ତାରେ ବିନୟ ବିସ୍ତାର । ୧୯ । ସ୍ୱଭାବର ସଦା ଦାସ ସଦ୍ଧ ହସ ସନ୍ଧ । ହୃଦ ତକୁ ତ୍ରୁ ତୋ ତୋଷତ ତେଜ ଜୀବ ବନ୍ଧୁ ॥

ଲଗୁଡ ବନ୍ଧ (୫୨)

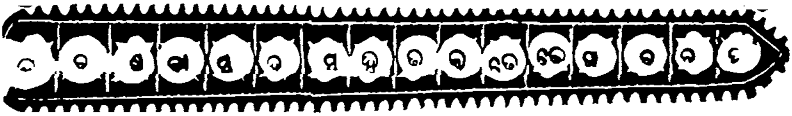

ତେ କହେ ଗୁଚ୍ଛେ କି ପାଦେ ମିଳେ ପ୍ରୀତ୍ୟା ବଧୂ । ଶୁଣ ପ୍ରାଣ ଧାଣ ପୂଣ ଗୁଣ ବାସ୍ତନ୍ଧୂ । ୨୧ । ଏଣୀ ଯଣୀ ବାଣୀ ଶ୍ରେଣୀ କଣ ବାସନଧୂ । ନାଡ ନାଡ ପ୍ରଡ ପ୍ରଡ ପ୍ରୀଡ ବାସ୍ତନଧୂ । ୨୨ ।

କିଶାଖାଗୁଚ୍ଛ ବନ୍ଧ (୫୩)

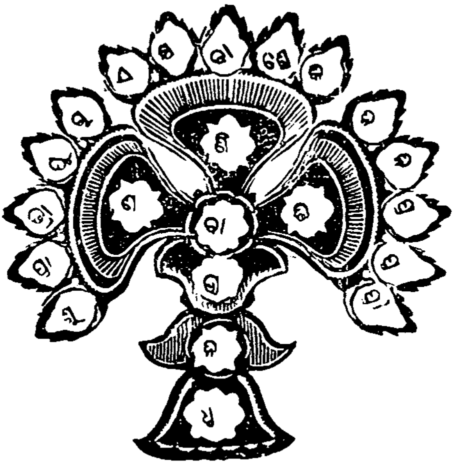

କ୍ଷିତୀପ୍ସାଚନ୍ଦ୍ରମା ରୁଚିହାସେ ସୁରଦନ । ଦର ଶାରଙ୍ଗ ଯା ଅରୁ ଗଦା କରେ ଲୀନ । ୨୩ । ଯେଉଁ ସ୍ୱମ ବୋଲେ ଧସ୍ତସୁତା ସୁରଞ୍ଜନ । ସେ ଉପଇନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜର ଦୁଃଖ ବଭଞ୍ଜନ । ୨୪ ।

—୦—

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ କେତୁ ରସିକବର । ପ୍ରେୟସୀକୁ କହଇ ଗୃହୁଁ ଉଠି-ବନ୍ଧର । ୧ । ମନକୁ ପ୍ରମୋଦ ମୋର ରେ ମନୋରମା । ଦାସକୁ ସମ୍ଭାଳ ବନା ଡରବ ସମା । ୨ । ମୂଳ ମୋର ଧନୀ ଦୟା ପସବ ହସି । ଏତି କାମିନୀ ହୃଦୟେ ସୁରୀର ଭ୍ରଷ୍ଟି । ୩ । କାନ୍ତା ନ ଧର ପାପ ଭାବେ ମୁଁ

ସ୍ତୋତ୍ରକ । ଲଭେ ରଙ୍ଗ ନା ଭକ୍ତଭ୍ରବତ୍ସଳ ଶୋକ । ୪ । ଗତ ତୋ ହଂସ ନାହ୍ନି ଭୁ ସାହୁ ରଚନା । କୀର୍ତ୍ତି ନୀତ ରବ ତଳରେ ନିତମ୍ବିନୀ । ୫ । ତୈଲଙ୍ଗ ବଙ୍ଗ ଖୋରଠା ଦେଶୀ ସଂସ୍କୃତ । ଏ ପଞ୍ଚପ୍ରକାରେ ଭାଷା ଏଥୁଁ ଉଦ୍ଧୃତ । ୬ ।

ରଥବନ୍ଧ (୫୪)

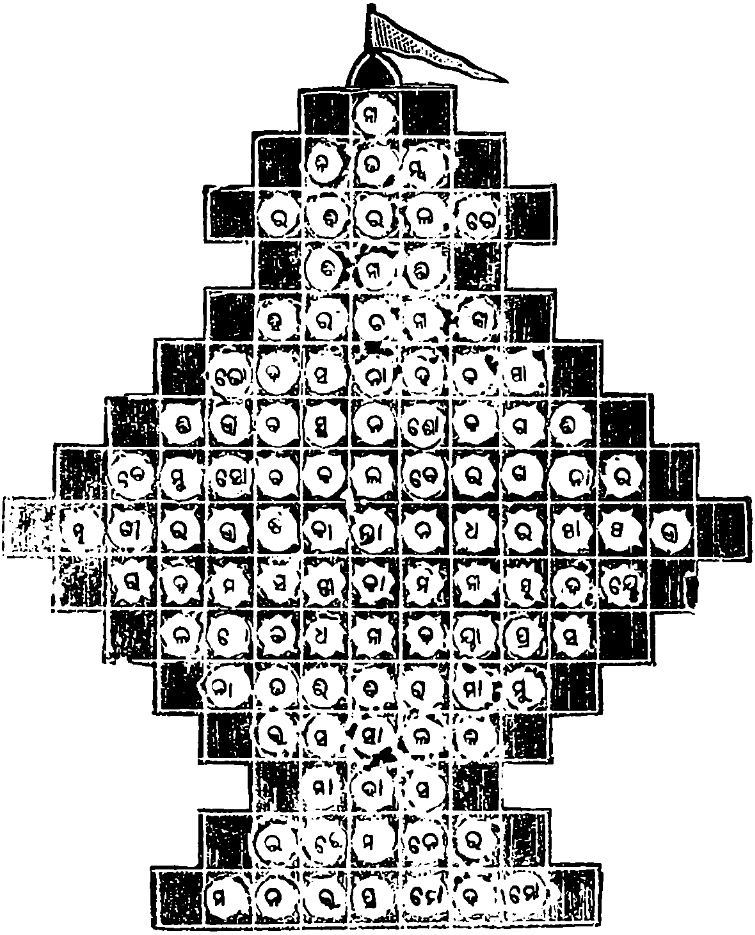

Digitized by srujanika@gmail.com

କେଉଁ ପୁଷ୍ପ ମଦନେ ହୋଇ କାତର । ତରୁଅଗ୍ର ବାନ୍ଧେ କହେ ବନସ୍ଥ ଗୀର । ୭ । ଧାର ତାର ଧୀର ହର ବରଯ ବସ । ରସ ଦାସ ସରହା ସାଧ ସାଧାରସ । ୮ । ଚିତ୍ରକ ଧରଣ ପ୍ରାଣ ପ୍ରିୟତମାର । ଖଡ଼ଗବନ୍ଧରେ ପ୍ରକାଶେ

ତରୁଆରୀ ବନ୍ଧ (୫୫)

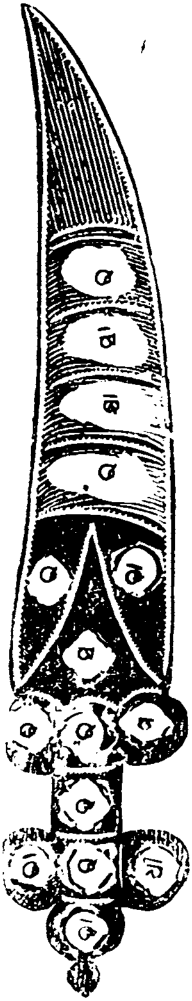

ଗୃହ୍ନ ନାଗର । ୯ । ଗୃତଦ୍ଧ ମୋ ମନ ତୁ ଘନର ସମାନେ । ନିଜ ଜନେ ଏ କି ଅଘନର ସମାନେ । ୧୦ । କିଣ ଘନର ସମାନେ ପ୍ରାଣ ତୁ ସତ । ସୁନ୍ଦର ରତନଧନ ତବ ଭାବତ । ୧୧ । ସତ୍ୟରେ କର କାବେଣି ଧୁଣି

ତୀର ବନ୍ଧ (୫୬)

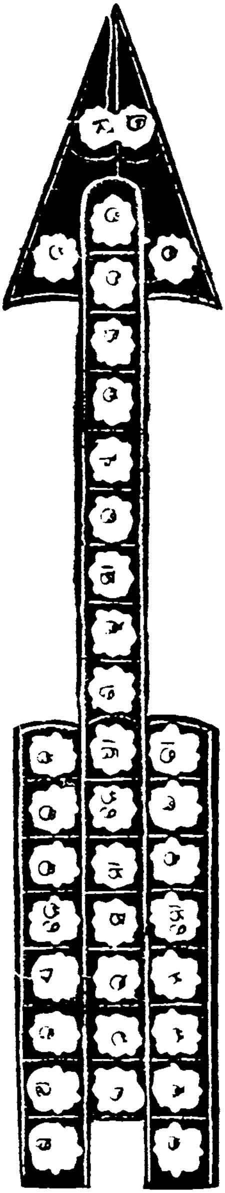

ଶନୟୀ । ହୋଇ ସୁଗନ୍ଧକ କାନ୍ତବନ୍ଧରେ ଭନ୍ଧୁ । ୧୨ । ଝେଭ ଝେଭ
ସ୍ତ୍ରୀଭ ଘନ ଅଳି ଅନନ । ମାନ ନ ଧର ସଦା ତୁ ଦାସର ଧନ ।

ଖାତବନ୍ଧ (୫୭)

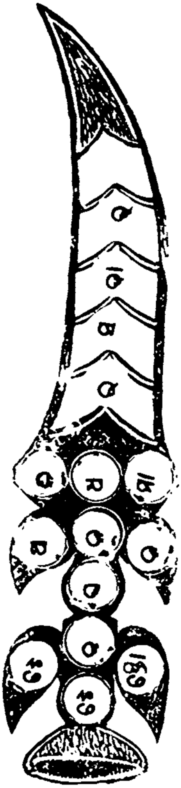

—୦—

ଧନୁବନ୍ଧେ ଯେଉଁ ପ୍ରଂସ ପ୍ରିୟାକୁ ବୋଲଇ । ଯା ହେବ ପ୍ରକାଶ ତାହା ଭରିବୁ ତୁ ସହ୍ନ । ରେ ତୁ ମନମଥ ରଥ ଶତ୍ରୁ ଶନ୍ତନ । ତପ ଦେହ୍ମା ମୋହ୍ନ ରତ୍ନ ରତ ପତନ । ୧୫ । ସ୍ତ୍ରୀନ ଅଙ୍କ ଅବ୍ଜ ମୂର୍ଦ୍ଧାଁ ତୋଃପ ଭାବରେ । ଜୀବ

Digitized by srujanika@gmail.com

ରଷାଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ଡାରଣ ତ୍ରୁ ରେ । ୧୬ । ଲକ୍ଷାବନ୍ଧେ ଦରପରେ ଭେଉଁ

ଧନୁର୍ବନ୍ଧ (୫୮)

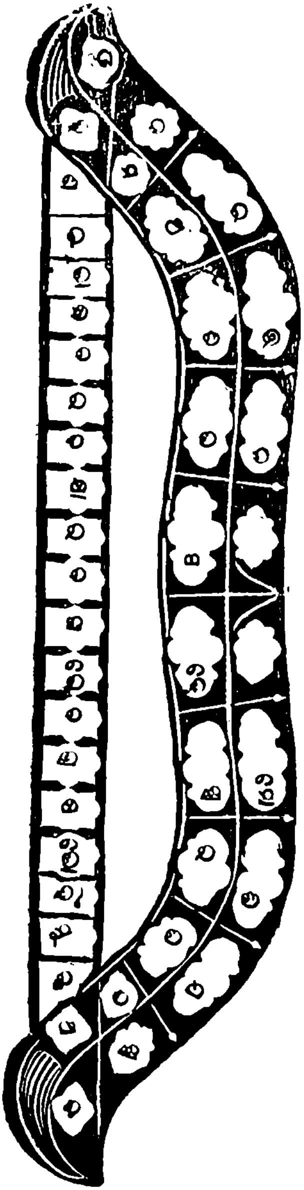

Digitized by srujanika@gmail.com

ସ୍ୱରୂପ । ପ୍ରିୟାରେ ପ୍ରଶଂସା କରୁଅଛନ୍ତି ପ୍ରକାଶ । ୧୭ । ଫୁଲଶର ଶର ସତ
ନୟନ ଧନ । ସ୍ୱିନ ମୀନ କଞ୍ଜ ପୁଞ୍ଜ ଖଞ୍ଜନ ମୀନ । ୧୮ । ମାନ ମାନ ମାନ

ଲତାବନ୍ଧ (୫୯)

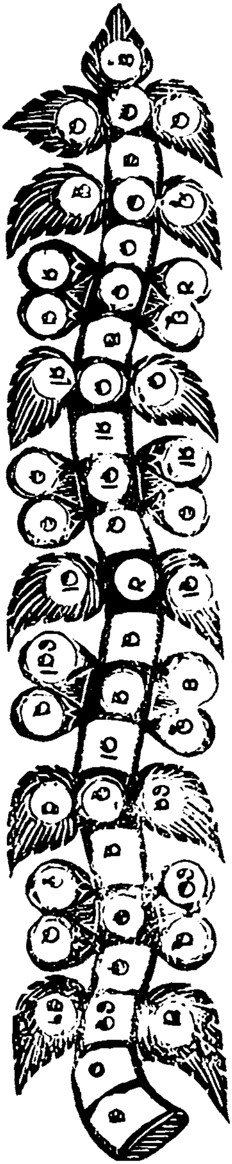

Digitized by srujanika@gmail.com

ମହାଦ୍ଭୁତ ଛୁଟିଲୁ । ଧରି ହାରି ଦେଖି ତୋର ଚୋରି ପୁନାରୁ । ୧୯ । ନାରୀ ନାହିଁ ସମେ ସତେ ସଖି ସଦୃଶ । ବହୁ ଗୃହିଁ ରହୁ ହେବ ଅବଶ୍ୟ ବଶ । ୨୦ । ଅଗେ ବସି ବାଳାର ରସିକ ଚେତନ । ପାଶବନ୍ଧେ କହୁଅଛୁ ଗୃହେ ବଚନ । ୨୧ । ନାହିଁ ମୋ ରକ୍ଷ କାହିଁ ତୋହ ବହ୍ନିନରେ । ଚନ୍ଦ୍ରହାସୀ କୃପାଳୁ ଉଦ୍ଧରହୁଁ ବାରେ ॥ ପରମାନନ୍ଦ ଦାଇନ କନ୍ଦ କୁ ମ୍ରନା । ପାଇଁ ରସ ବଶ ମନୋରମା ମୋହନ । ୨୩ । ନ ଧର ଅନ ଭରସା ତୁ କଞ୍ଜମୁହିଁ । ଅପରାଧ ଜବ କହୁ ଅନର ନୋହୁ । ୨୪ । ଅଜ ନୋହ ସାରସାକ୍ଷି ସେଷ ଭରତା । ଦେଉ ଗତ ବାନ୍ଧବ ସାନନ୍ଦ ଷମତା । ୨୫ । ବକ୍ଷବଳ ଧ୍ୱଂସି

ପାଶବନ୍ଧ (୬୦)

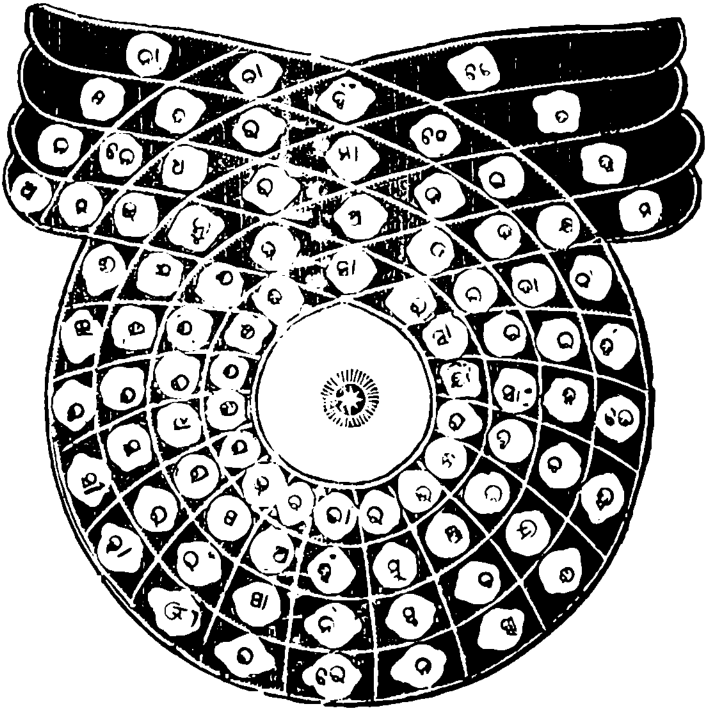

Digitized by srujanika@gmail.com

ର	ର	ମା	ଭ	ର	ଡ	ସା	ଢ଼ଂ	ଲ	ବ	କ୍ଷ	ର	କ୍ଷ	ଭ	ଲ	ସି	ଧ୍ବ	ସି	ସା	ଢ	ର	ଙ୍ଗ	ମା	ର	ର

ଅଜସ୍ରୁଘ (୬୧)

ସାଢରଙ୍ଗ ମାଭର । ରମା ରସା ଧବ ରକ୍ଷ ଲସିତ ଭର । ୨୬ । ଅଙ୍କୁ
ଅଙ୍କାଯୁଦ୍ଧରେ ଏକ୍ଲୁପେ ସ୍ଫୁତ । ଭବ ଭୂପଲନ୍ଦ୍ର ଧୀରବର ଭୃପତ । ୨୭ ।
ପାଦକେ ଲେଖି ପାଦକେ ବୃଂ ବୋବଢେ । ଏମନ୍ତ ଦୋଭଣ ଏହୁ ବନ୍ଧହୁଁ
ପଢେ । ୨୮ ।

ରାଗ କେଦାର । ଚକ୍ରକେଳି ବାଣୀ ।

ନବ ସଙ୍ଗ ନାଗ୍ରୀଙ୍କି କେଉଁ ଫାଂଧ । ବସି ଭାବନା କରେ ନାଗପାଶ ।୧।
କରକରନା ସାରସଗମନା । ମହୀମଣ୍ଡନକାରୀ ସେ ସୁମନା । ୨ ।
ଚନ୍ଦ୍ରବଦନୀ ହୀରକରଦନୀ । ଘନୀଭୂତ ରସଧାତ୍ରୀ ମାନିନୀ । ୩ ।
ସତ କି ସୁନ୍ଦର ଭ୍ରୂବାସ୍ତରଣୀ । ରମଣୀଙ୍କ ରତ୍ନ ସାର ତରୁଣୀ । ୪ ।
ମଞ୍ଜୁ ଲଭ୍ରବଳିତ ସୁମଧ୍ୟମ । ହା ନାଗର ଧନୀ ବାଣୀ ସୁରମ୍ୟ । ୫ ।

ନାଗଫାଶ ବନ୍ଧ (୬୨)

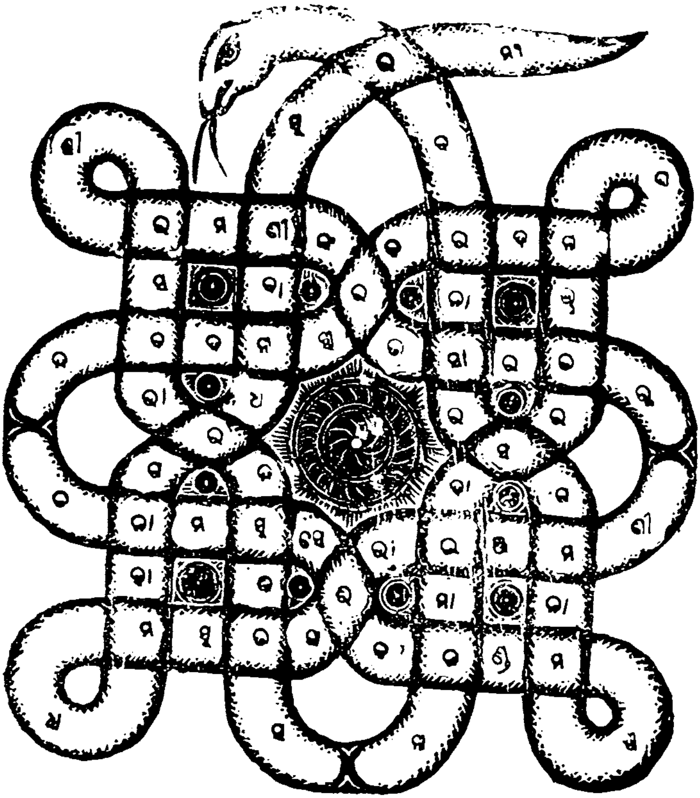

Digitized by srujanika@gmail.com

କେଉଁ ପୁରୁଷ ଲଭ କାମ ଦୁଃଖ । ମହାପଦ୍ମବନ୍ଧେ ଲେଖଇ ଲେଖ । ୬ ।
ସବ ନାହିଁ କାଲେ ନାହିଁ ନାଶ । ସଦା ତୋ ମୃଦହୃଦ ମୁଁ ତୋ ଦାସ ।୭।
ସ୍ତୁପା ଏରରେ ରଖ ପାରୁଷ । ସହରସ ସ୍ତ୍ରଦ ପ୍ରସାର ହସ । ୮ ।
ଶରଣ ନାହୁ ଦେହୁ ନାଶ ରସ । ସରସବତୀ ଅତୀବ ସରସ । ୯ ।
ସତୀ ରହୁ ଦର୍ପ ଦହୁ ବତୀଶ । ସନ୍ତୋଷେ ରସି ଯୋଷା ରସେ ତୋଷ ।୧୦।

ମହାପଦ୍ମବନ୍ଧ (୬୩)

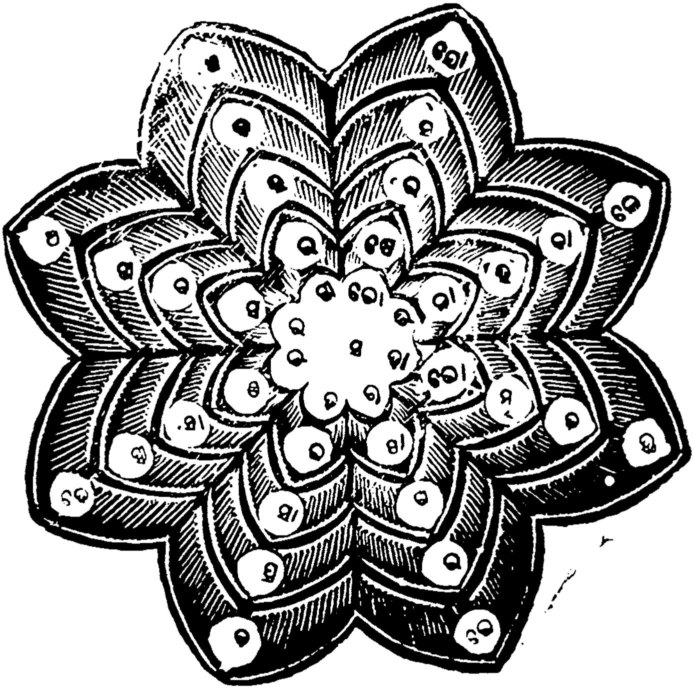

Digitized by srujanika@gmail.com

ସଖି ଅଗରେ ପ୍ରିୟା କୋପ ଜାଣି । ମହାଚକ୍ରେ କେ କହୁଁଛନ୍ତି ବାଣୀ । ୧୧ ।
ସବୁହସର ନିରୁଦ୍ଧଜନିବାସ । ସଦା ନ ଧରୁ ଗୃମାନ ମାନସ । ୧୨ ।
ସନମାନ ମାନଭାଗି ନାଗିଣ । ସବ ନାଗି ଭାର୍ତ୍ତୁଁଙ୍କୁ ଅସଦୃଶ । ୧୩ ।
ସଦୃଶ ଅଛୁ ଲୁବ ସେତ ହାସ । ସହାଉ ସେ ବଦେ ଶିଷ୍ୟା ଯା ସେଶ । ୧୪ ।
ସସେଜାଷା ସିନା ନିଦାଜା ଯଣ । ସଜନା ଦ ନା ପୂରସ ହରଣ । ୧୫ ।

ମହାଚକ୍ର ବନ୍ଧ (୨୪)

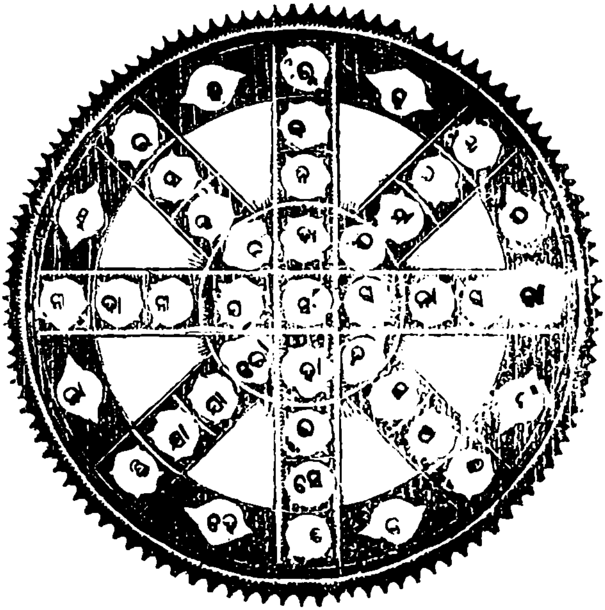

———

Digitized by srujanika@gmail.com

ସୁନ୍ଦ ମଧୁରଙ୍କେ ଭେଟିଁ ପୁଚ୍ଛନ୍ତ । ଭଟେହ ଗବାକ୍ଷବନ୍ଧେ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରାଣ । ୧୬ ।
ସତ ପ୍ରାପତ ଅନାଇ ଶଙ୍କର । ସୁପ୍ରମାପୁର ପ୍ରମୋଦଦା ମୋର । ୧୭ ।
ବାଳା ଦେଇ ଭାବ ଭର ହରଣ । ଅନା ଶ୍ରୀଦେ୍ର ରସ ରସ ବର୍ଣ୍ଣ । ୧୮ ।
ସୁରସଦା ବନ୍ଧୁ ପଦ୍ମନୟନା । ହା ହା ହାସେ ତାର ତାପ ନାଶନା । ୧୯ ।
ସଦା ସୁଖୀ ବାମା ଅଙ୍ଗ ସୁଚ୍ଛନ୍ଦା । ପ୍ରାସେ ମୋର ଦେଖ ଶିଖାପଦେହା ୨୦ ।
ତତ୍ତ୍ୱ ରସ ଭାବ ଭର ବନୀତା । ନାଶ ମୋର କଷ୍ଟ ରତ ପଣ୍ଡିତା । ୨୧ ।
ସର୍ବଦା ରହସ୍ୟ ବଶ ନବୀନା । ରସ ଭସ ସଦା ସଖି ନାଶନା ୨୨ ।

ଗବାକ୍ଷବନ୍ଧ (୬୫)

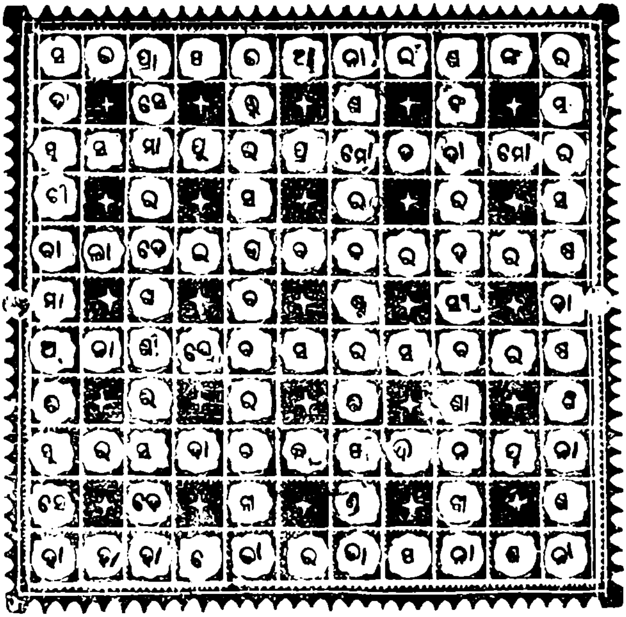

ମାନ କହିଥିଲ କେତୁ ନାୟକେ । ତାକୁ କଠର କେ ବନଯୁ ସ୍ୱସ୍ତିକେ ।୨୩।
ଯୋଷୀ ଶରଣ ଭୂଷୀ ଷଣୀ ଦାସୀ । ସତ ରତ ସରସୀ ଦୁଃଖୀ ରୂଷି । ୨୦ ।
ରଷାକର କଷା ରସା ରସାର । ସାର ଜରସା ମୋଦାମୋହ ମୋର । ୨୫ ।

ସ୍ୱସ୍ତିକବନ୍ଧ (୯୨)

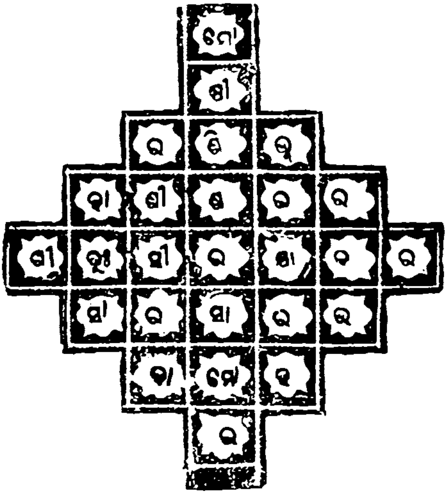

—o—

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏତ ବନସ୍ଥ ଶୁଣ ପ୍ରଣଦେବ । ସେହୁ ସ୍ୱସ୍ତିକବନ୍ଧେ କଲ ଛନ୍ଦ । ୨୬ ।
ଭବ ଦୟା ନ ମୂର୍ଖ ପର ଠିକ । କଲ ହରିସୁତ ସ୍ନାତ ଲଦକ । ୨୭ ।
ଭର ଭର୍ମକ ଦାମକୁ ନାସ୍ତିକ । ଭଣେ ବେଢ଼ାଇ ଖୀନ୍ଦ୍ରେ ନାଶି ଶୋକ ।୨୮।

ସ୍ୱସ୍ତିକ ଚନ୍ଦ୍ରକେଳବନ୍ଧ (୨୭)

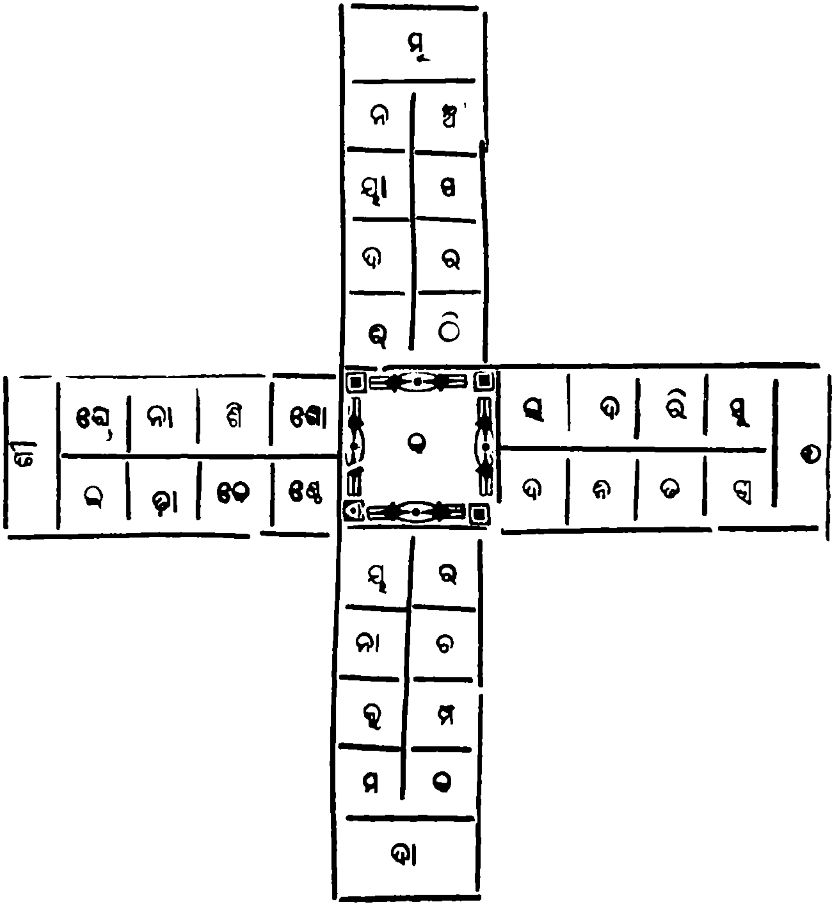

ବସି ପଲଙ୍କେ ଜାନୁରେ ବସାଇ । କେ ପ୍ରିୟାକୁ କହେ ଛନ୍ଦେ ହସାଇ ।୨୯।
ତୁ ତ ଶୋଭାସାର ଏକା ସଂସାରେ । ସଦା ପ୍ରଶଂସିତ ଗୁଣିମୁଖରେ । ୩୦ ।
କେଶ ନବଘନ ଛପଦଜିତ । ଦେଇ ଭାଳୁ ସଦା ଅକ୍ଷିନିଧି ତ । ୩୧ ।
ମୋତ କୁନ୍ଦକୃଶ ଦଶନ ପନ୍ତି । ଦୁଃଖଦାୟୀ ମୋର ବାରଣେ,ଗତ । ୩୨ ।
ନାଭିଁ ତୋ ସଦୃଶ ଚନ୍ଦ୍ରଦୟରେ । ପୁଣି ଦୟା ଅରହ ଖୋଲ ତୋରେ ।୩୩।
ହେବେ ଶୂର ଅଠର ଦେଖିକର । ଦାସ ବଂଶଲୁକା ଦେଲେ ପ୍ରସୂର ।୩୪।
ତୋରେ ବାଇଶ କି ହେଲ ମଦନ । ସଢ଼ବର୍ଣ୍ଣ ବସ୍ତୁର ଭର ଧନ । ୩୫ ।

ଛତ୍ରବନ୍ଧ (୬୮)

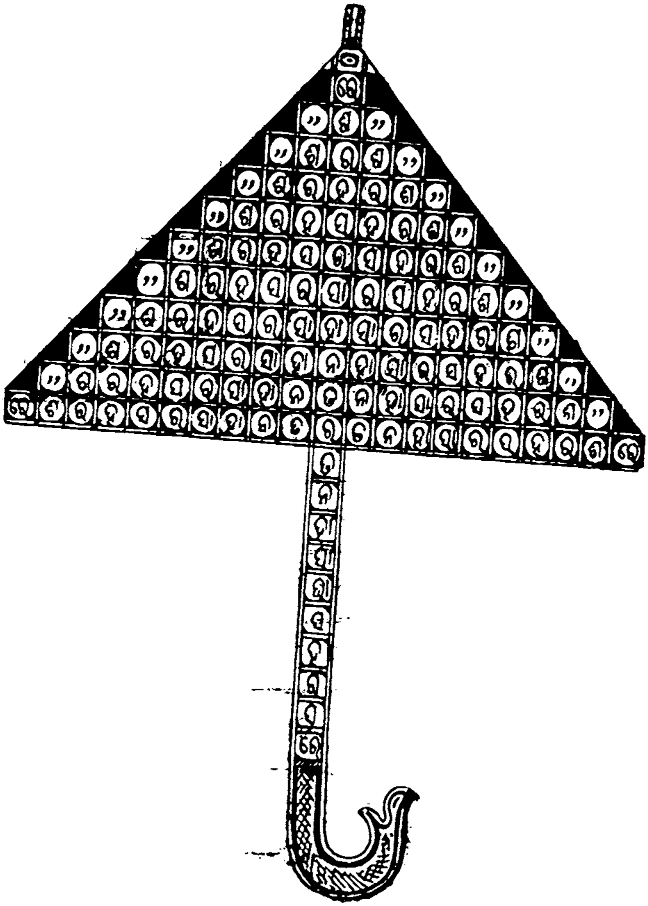

Digitized by srujanika@gmail.com

କୁତ୍ତୀ ଜଗତୀବନ୍ଧେ କହେ ପୁଂସେ । ମୋ ସଖୀ ନିଜ ଲଭ ଭାଗ୍ୟବଶେ ।୩୬।
ସୁହୃଦୟା ଦୟାଳୀର ସ୍ନେହୋଦୟା । ଭବସିନ୍ଧୁ ସିନ୍ଧୁର ଗତି ପ୍ରିୟା । ୩୭ ।

ଜଗତୀବନ୍ଧ (୬୯)

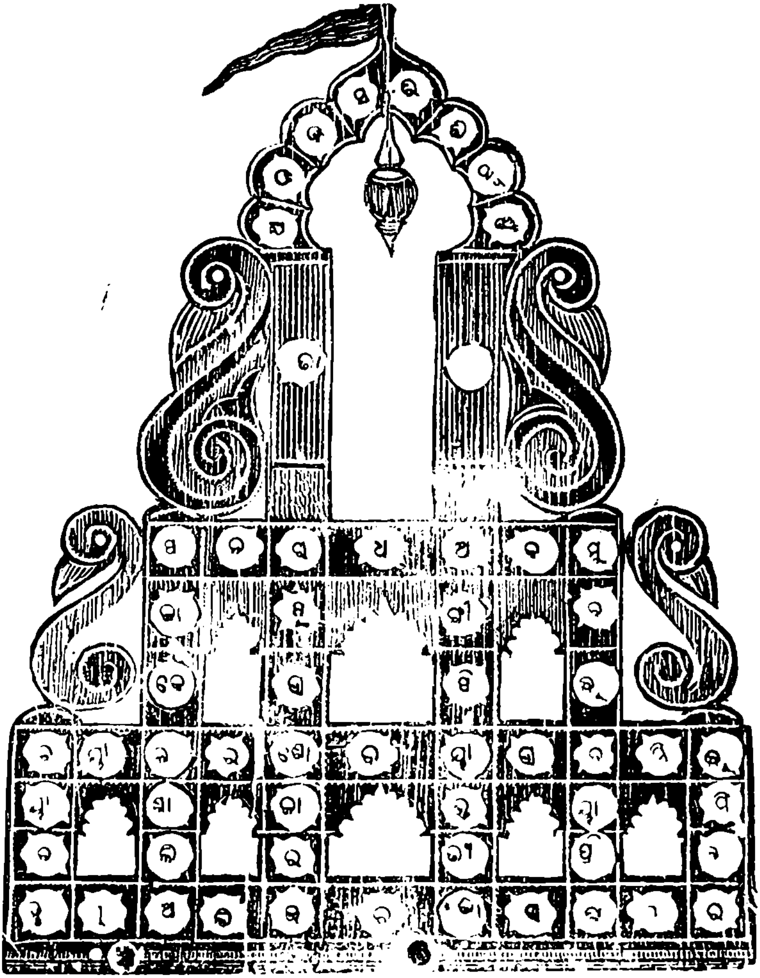

ବନ୍ଧୁ ହେବୁ ବ ଅଂଶୀ ନୃପଜା । ହେଲ ଶାଳୀ ଅଳ ଜଗ ଜନକା । ୩୮ ।
ଶୋଭିତହେତା ଆନନ୍ଦ ସବନ୍ଧ ! ପୂର୍ଣ୍ଣଅଙ୍ଗୀ ପ୍ରିୟା ଭୃତ୍ୟ ତା ହିତ । ୩୯।

—୦—

Digitized by srujanika@gmail.com

ସଦ୍ମୁଖ ଦର୍ଶନେ ଦେଖୁଁ ପଛ । ସଦ୍ନନ୍ଦନ ହରକି ଭରେ ମୁକ୍ତ । ୪୦ ।
ନଳିନନାଭ ବନଦବରନ । ନବୀନକଞ୍ଜ ଅନନ ଶୋଭନ । ୪୧ ।
ନୟନ ପନ୍ଦ୍ରଜନ ସୁଖସ୍ଥାନ । ନମ ନର ଅପଲ ବିନାଶନ । ୪୨ ।

ପଦ୍ମଛନ୍ଦବନ୍ଧ (୭୦)

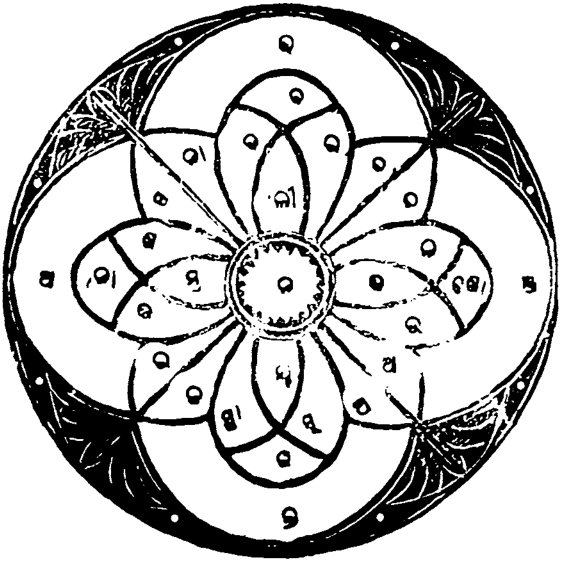

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦେଖ ଦବକି ଶାସ ଦେ ଭୁପତ୍ତ । ସେହୁକଣ୍ଠରେ ପରମ୍ପିଲ ହୁଡ ।୪୩।
ରସଦ ରକ୍ଷସି ରକ୍ଷରଭ । ନରଙ୍କ ଦର ପ୍ରିୟ ରବତର । ୪୪ ।
ରକ୍ଷନରତା ସୁର ବନ୍ଦାରଭ । ତାର ରସାର ସୁଦାସ ତାରଭ । ୪୫ ।
ଭରତା ସଦା ସୁର ସାହାସିର । ନବ ଅତନୁ ସୁଦାତା ସାରଭ ।୪୬।

ଶାସବନ୍ଧ (୭୧)

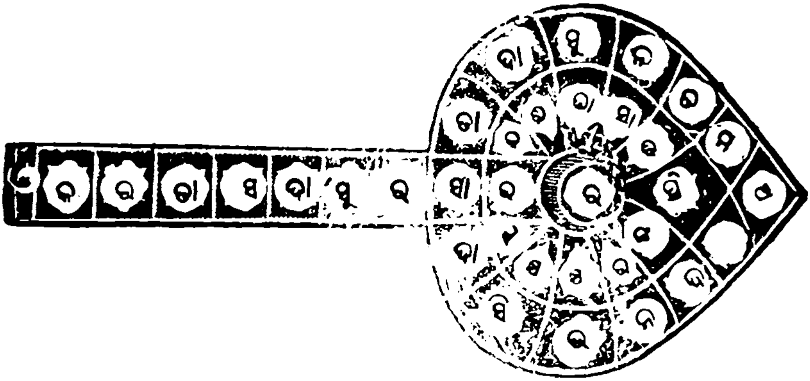

—o—

ମେଷ ଯୁଦ୍ଧରେ ଦେ ସଖ ପଗରେ । ବାଳା ସ୍ପ ହାବଭ ଭଦେ ସଧୀରେ ।୪୭।
ରସଲସ ଭାଣୀ ରସାର ହର । ରହ ରସା ରସଭା ଶୀଳସାର । ୪୮ ।

ମେଷଯୁଦ୍ଧ (୭୨)

ର	ସା	ଳ	ସ	ଭା	ଣୀ	ର	ସା	ର	ହ	ର	ହ	ର	ସା	ର	ସ	ଭା	ଣୀ	ଳ	ସା	ର

—o—

ବହ୍ନିସବନ୍ଧେ ପ୍ରୀତିନିଧି ପ୍ରାଣ । ଦେବ ପୁଂସ ବନସ୍ତୁ କରେ ପ୍ରକାଶ ।୪୯।
ରହିବା ତ୍ରସର ରସ ପ୍ରକାଶି । ରହି ସାନ୍ଧୁ ଦେଖ ଅଦେହ୍ଯା ସାସି ।୫୦।
ରସ ସର ହତ୍ତ୍ର ସନ୍ତୋଷଭର । ବଉସ ତୋଷ ତ୍ରୁ ହରଷ ସର ।୫୧।
ରସାଳହି ତ୍ରୁ ମୋତେ ନ ସେର । ରସା ସ୍ତୁ ଚତ ଭତ ତ୍ରୁ ଦାସର ।୫୨।

ବହ୍ନିବନ୍ଧ (୭୩)

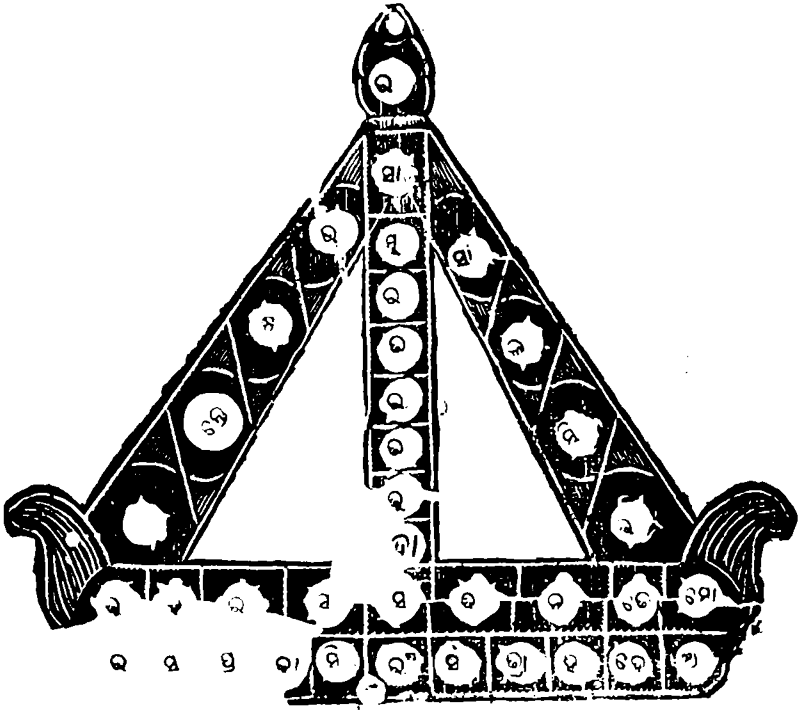

ରସ ବନତେ ମୋତ୍ରୁ ଶୀଳ ଧାର । ରସଦା ତ୍ରୁ ଉନ ଉନ୍ନସୁଂ ଧାର ।୫୩
ସାସେ ଯାହାର ସରତାପ । ସକଳ ଲୋକେ ଯେ ପ୍ରଦୀପ । ୫୪ ।
ସନ୍ତୋଷ ନାଶି ଯେ ଉଦ୍ଧର । ଦରବେନ୍ଧୁ ଭ୍ରଦ୍ଧ ସେ ଟିର । ୫୫
ଅଦ୍ୟାନ୍ତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣ ତ୍ରାନ୍ତେ ନ୍ୟାସବନ୍ଧେ । ଚନ୍ଦ୍ରକର୍ଣ୍ଣ ହରିଦ୍ଭୂତ ପ୍ରବୃଦ୍ଧ । ୫୬

—o—

Digitized by srujanika@gmail.com

ସ୍ୱଗ ସ୍ୱମଦେଶ

ଦେଉଁ ପୁଣ୍ୟେ ଦେଖ ଦେଖି ପ୍ରାଣ ପ୍ରିୟତମାର । ତୁରଙ୍ଗଗତରେ ଏନ୍ତିକେ ସ୍ୱପ୍ନେ ବନସ୍ତ ଗୀର ॥ ରଖ ମୋହନ ସୁକେଶୀ ଧରଣୀ ତୁହ ନ ଶର । ବତରେ ତୁ ରସ ଚନ୍ଦ୍ରମାନନ ତୁଟିରଧର ॥ ପ୍ରସନ୍ନ ଦବେ ସମ ରମା ରସି ଏ ହୃତ ମୋର । ନାଶରେ ବିରହ୍ନୀତା ସୀମା ଦେ ବିଭବ ସେ ସାର ॥ ଖରଶରେ ମ ର ବନାଣି ମୋହନ ତୁ ନ ଧର । ତରୁଣି ମୋହରେ ମାନସ ପ୍ରନତୁ ହର ଦର ॥ ସାରଧନ ପିତ ସ୍ୱର ସେ ବେଦ ଦାନ୍ତୁ ହସର । ମୋତେ ବିଶେଷ ତରର ଶର ସତାର ଏ ଶର ॥ ଦେଉଁ ବଳସ୍ତ ଦର୍ଶନ ଅର୍ଥେ ପ୍ରସାଦେ

ତୁରଙ୍ଗଗତ ବନ୍ଧ (୪)

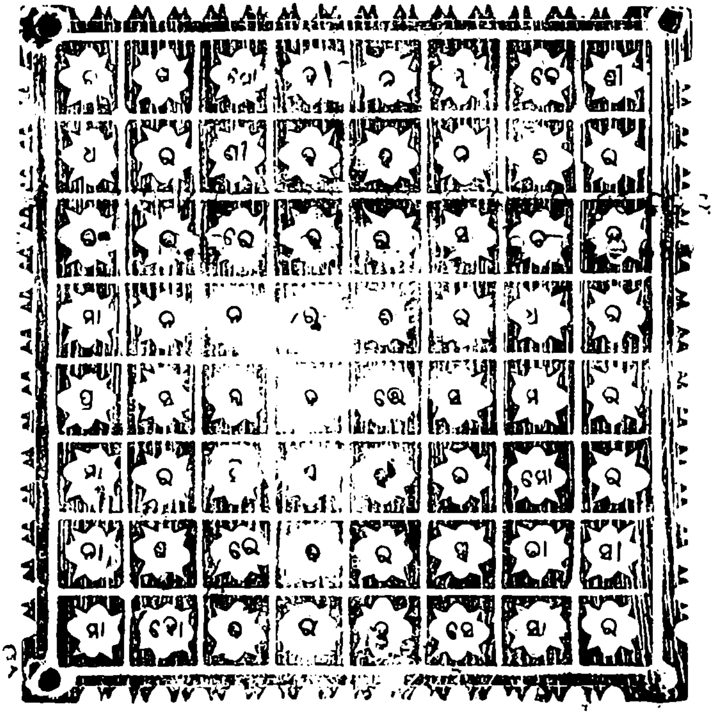

ଯାଇଁ । ସର୍ବତୋଭଦ୍ରବନ୍ଧେ ପ୍ରତିକଣ୍ଠରେ ବାସ୍ତୁକୁ ଗୃହ୍ନି ॥ ହରସର ଭସ ରହ ଭଡ ରସ ସରତର । ଖର ଧର ରଧରସ୍ ରନ୍ଧ ଭସ ସରତର । ୭ ।

ସର୍ବତୋଭଦ୍ର ବନ୍ଧ (୭୫)

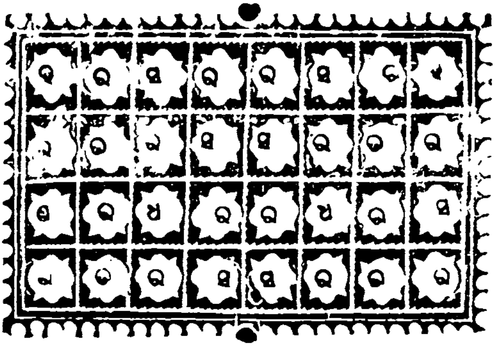

—o—

ନାୟକ ଓଷ୍ଠ ସୁରଞ୍ଜନ ନବ ଅଞ୍ଜନ ଗୃହ୍ନି । ସନ୍ଧ୍ୟାମଧ୍ୟା ମଧ୍ୟା ଅଧୀଶ ହଳ ବନ୍ଧରେ କହୁ ।ମ। ଛୁଁ ନା ସୁନାଭନୁ ତାର ତାର ନୂତନାହୁଁ ସେହୁ । ସେହ

ହଳ ବନ୍ଧ (୭୬)

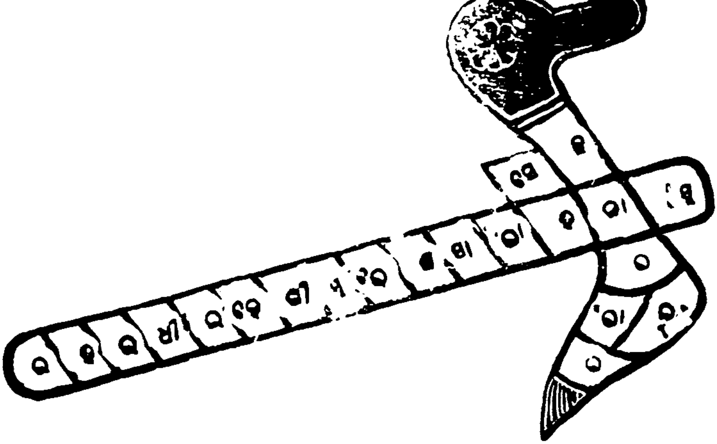

—o—

Digitized by srujanika@gmail.com

ତା ପାଶରେ ସୁଖୀ ହୋଇ ଧୀରହୁ ବରସ୍ତ୍ରୀ ॥ ବଳସ୍ତୁଁ ପୁରେ ଦେଖିବବ ତହୁଁ ଚେଉଁ ସଜ୍ଜନ । ଲଙ୍ଗଳବନ୍ଧରେ ଉତ୍ପ୍ରେକ୍ଷା କରେ ମନସ୍ତ୍ରବନ ॥ ମହାମତ କାଦମ୍ବସ୍ୱରେ କାମପାଳ ସୁସମ । ସୁଷ୍ଟମ ମନରେ ହୋଏ ମଙ୍ଗଳବତ ସିତ

ଲଙ୍ଗଳ ବନ୍ଧ (୭୭)

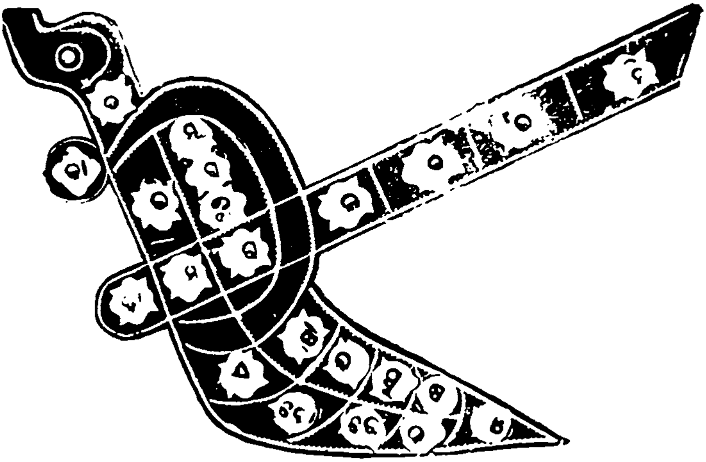

Digitized by srujanika@gmail.com

ବିଳସମ ॥ ଚନ୍ଦ୍ରବିମ୍ବବନ୍ଧେ ସଖୀକି କହେ ବରସ୍ତ୍ରୀନାସ୍ତୀ । ତର୍କି ଅନ୍ତର୍ଲିପି ସୁଶୀତ
ଶ୍ଳେଷ ଗୁମ୍ଫିତ କର ॥ ବଳ ଲୀଳା ତ୍ୟାଜ ଏକାଳେ ନାହିଁ ଗମଣ ଦକ୍ଷ ।
ସ୍ତ୍ରୀତବଳ ଛନ୍ଦ, ସ୍ୱବୁହୁଁ ପିତା କ ଦେବା ଲକ୍ଷ ॥ ନେତ୍ର କର୍ଣ୍ଣ ନୀର କହୁଳ
ହାଛକେ ବହୁଧାସ । ଉତ୍ତ୍ରୁକେ ବରଣେ ବସ୍ତ୍ର ତ୍ରୁ କର ଏ ଦୁଃଖ ଜସ
କୃଶ ହୋଇଲଣି ଶରୀର ଶତ୍ରୁ ମୋହେ ବେଶରେ । ବର୍ଷଣନାହିଁ ଦୁଭ୍ରଁ ତିମି
ଯିବ କୀନାଶ ପୁରେ ॥ ପାଇବ କ ଜାଣ ମାନସ ଅଟୈର୍ଯ୍ୟତା କରଇ । ପ୍ରିୟୁ
ମିଳ ଶେର ଉଚାର ପ୍ରେମପସଙ୍କୁ ଲଭୁ ॥ ତସ୍ୱଇ ଭୂଷଣ କର୍ପୂର ରଙ୍ଗ ଅଗ୍ନି
ସନ୍ନିଭୂଁ । ଅଭିଳାସ ନାମା ଦହନ ହଲେ କ ଜର ଶମ୍ଭୁ ॥ ଭୂଷୁର ଭୂପ ଏ
ସଖୀର ପ୍ରଲାପ ଲକ୍ଷଣା । ବଳ ନାମା ଛଳ ଚତୁର ନାମା ମିଳ ସଜନ ॥

ଚନ୍ଦ୍ରବମ୍ବରଥ ବନ୍ଧ (୬୮)

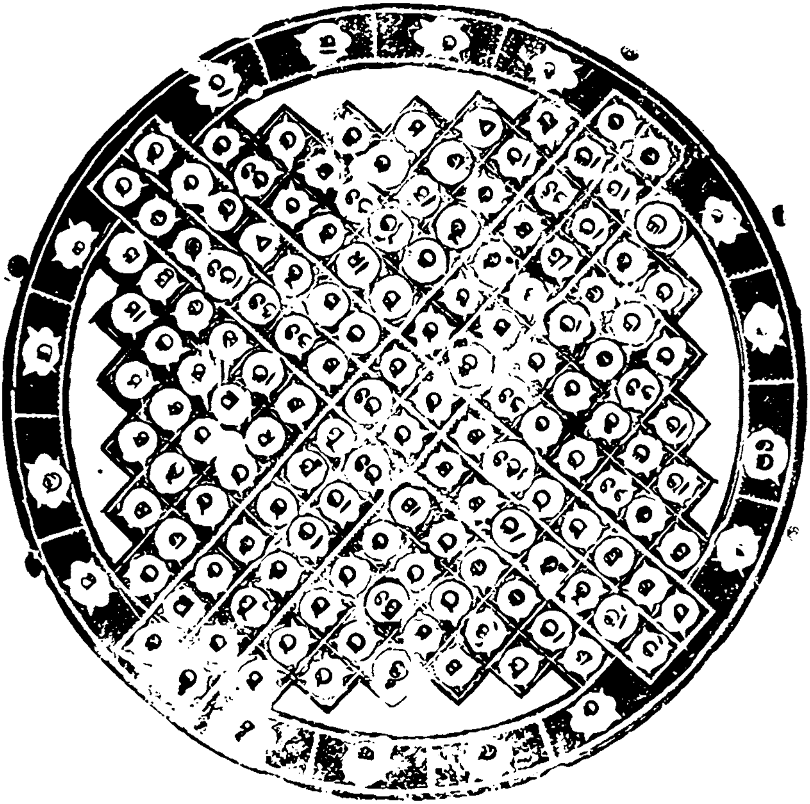

—୦—

ସ୍ନାନ ମଣ୍ଡପେ ଦାଣ୍ଡିବେଶ ଭଲ ଜେଉଁ, ସୁହୃଦ । ଏଥି ବସ ତୋଳ ଅଙ୍କୁଶବନ୍ଧେ ଆରମ୍ଭି ପଦ ॥ ନଳିନୀ ପଦାକ୍ଷ ନନ୍ଦନ ଇଭ ପର ଶୋଭନ । ଜେଉଁ ଭକ୍ତ ଭକ୍ତି କୃତରେ ରତ ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ॥

ଅଙ୍କୁଶ ବନ୍ଧ (୭୯)

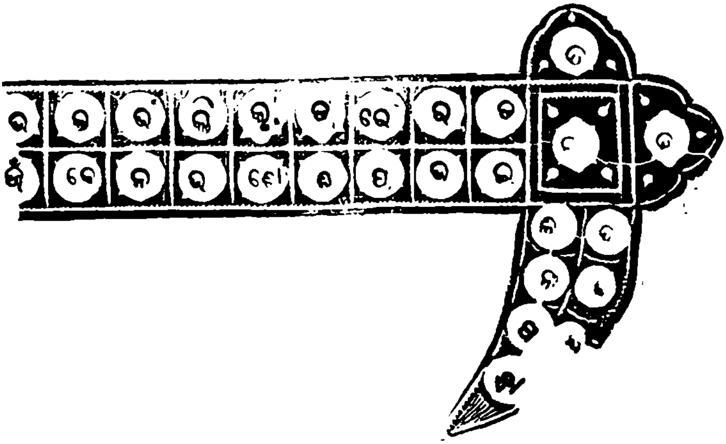

—○—

ଜଉଁ ଯୁବା ଗ୍ରାମା ବଳସ ଦେଖି ଚିବୁକ ଧରି । ହର ପର ଅନ୍ଧେ ଛୁରିକା-ବନ୍ଧେ ବାନ୍ଧ କରି ॥ ରସ ରହସରେ ବନ୍ଧୁରେ ତୋଷକର ବିସ୍ତାରି । ତେଜ ମାନ ଧର ଫରସା ଦେବସାର ମାରର ॥

ଛୁରିକା ବନ୍ଧ (୮୦)

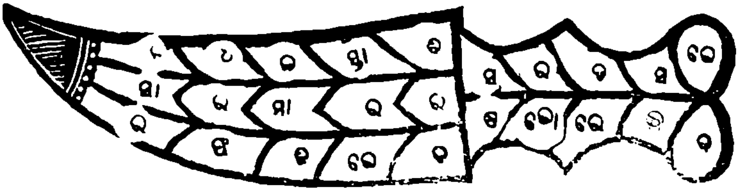

—○—

Digitized by srujanika@gmail.com

ଷର ନାସି ହେଲ୍ଲା ଶକ୍ତିତେ କାହା ପ୍ରତି ବାମାବେ । ନତ କର ଗତ ଭଲ
ସେ ସ୍ୱମ କୁକ୍‌କୁଟବନ୍ଧେ । ତହୁଁଣି ଘୁରଙ୍କ ଉରଙ୍ଗା ମଙ୍ଗା ନ କର ଥିର ।
ସ୍ୱଥିରେ ଥିରେ ଥିରେ ଗଲ ବନ୍ଦେ ବଢ଼ିଣି ଚିର ॥ ବସି ଭ୍ରୁ ହସି ବଞ୍ଚାଇଲେ
ନକ୍ଷ ହେବ ଗୃପତ । କଣା ଗୃହଗଲ ସେ ତୋଷେ ଡାରେ ଦୁଅତ ଉଡ ॥

ଯୁଗଳକୁକ୍‌କୁଟ ବନ୍ଧ (୮୧)

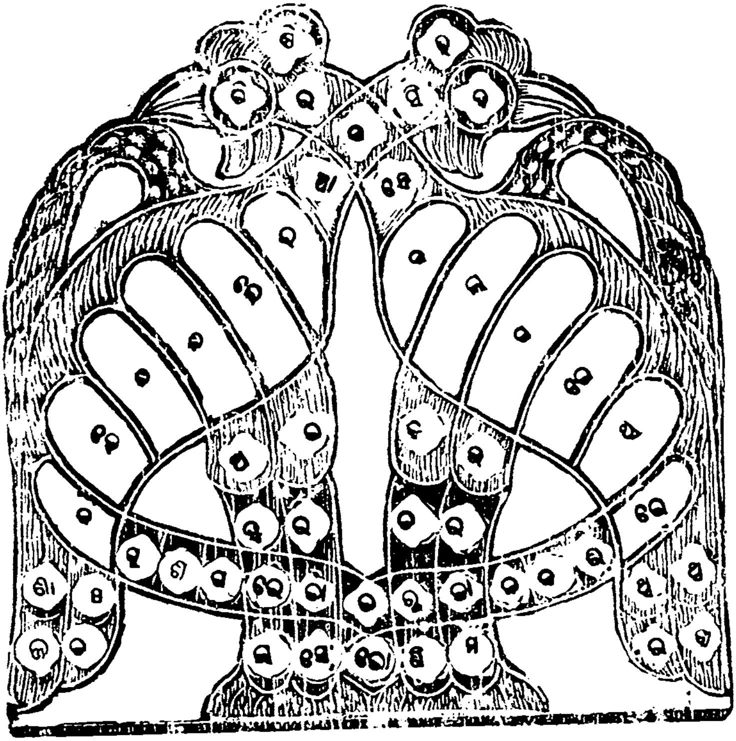

—୦—

Digitized by srujanika@gmail.com

କଳହାନ୍ତରିତା ହୋଇଣ ଥିଲା ଯେଉଁ ରମଣୀ। ପ୍ରିୟ ବୟସୀଙ୍କ କହନ୍ତି ଅଷ୍ଟକୋଣେ ଏ ବାଣୀ। ସଭୁର ସଜନି ଯାଅ ଗେ ଅଙ୍ଗ ମଠ ନ କର। କି କରମ କଲି ଅଣଯା ପାଶେ ନାଗରବର॥ ସ୍ୱେଷକର ଯେନ ଚିତା ଶିଷା ମଲି ଏବେ ନଇଲେ। କମନେ ନଦେଲି ଉତ୍ତର ନାହୁଁ ତା ନ ରଖିଲେ। ୨୮।

ଅଷ୍ଟକୋଣ ବନ୍ଧ (୮୨)

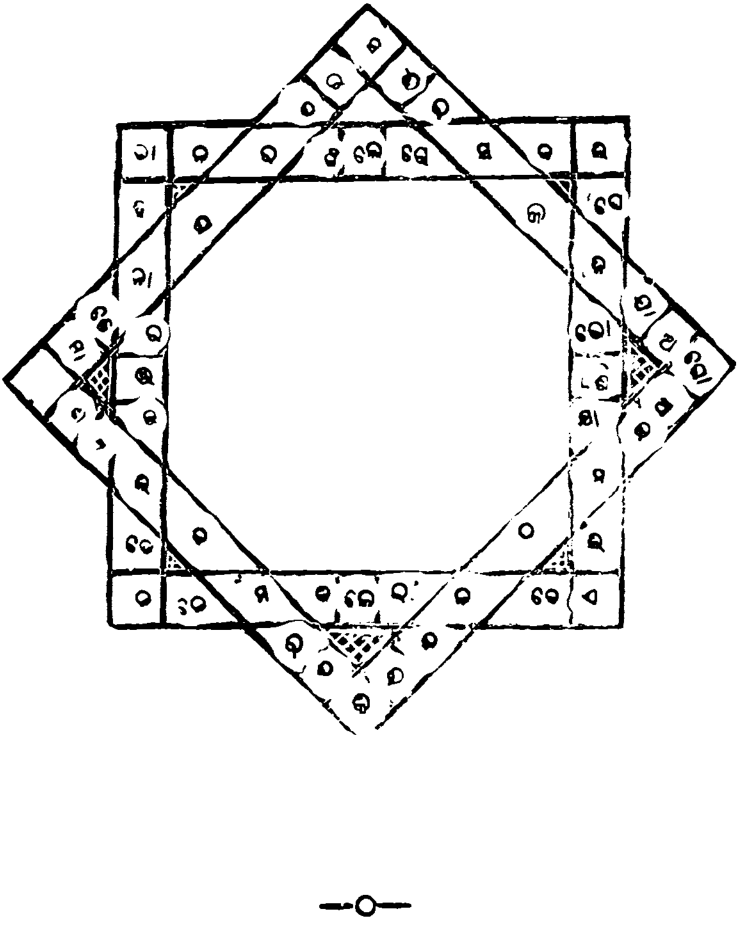

—o—

Digitized by srujanika@gmail.com

ଅଚ୍ଛେଦ ବର୍ଣ୍ଣେ ଦେ ଦୂତୀକି ଡାକି ସୁଖାଇ ମୁଖ । ଗୁମରବନ୍ଧେ ଯନ୍ତ୍ରଲିପି
ରଖି ଲେଖଇ ଲେଖ । ଉଡନ୍ତି ଦୂରେ ଅଙ୍ଗୁରରେ ଯହୁଁ ଥିଲେ ମୁଁ ତୋର ।
ଉଷ୍ଟାଲେ ପାଶେ ମୋତେ ରଖରେ ବା ସେବାରେ ଖର । ୬୦ ।

ଗୁମର ବନ୍ଧ (୮୩)

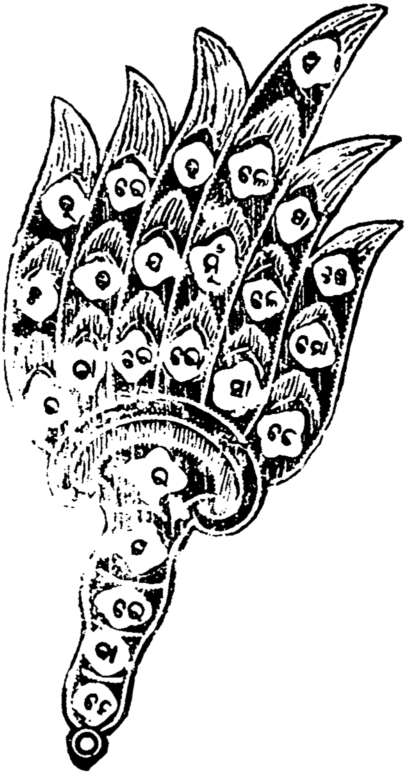

—o—

Digitized by srujanika@gmail.com

ପ୍ରବାସକୁ କେଉଁ ପୁରୁଷ ମନ କରେ ଯିବାକୁ । ବସାଇ ପଲ୍ୟଙ୍କେ ପର୍ଯ୍ୟଙ୍କ-ବନ୍ଧେ ବୋଧି ପ୍ରିୟାକୁ ॥ ଏ ସମାନ ଧନ ଧରାପରେ ଥିରେ ଗାରେ ଅଛି । ଅନ ଅରେ ପର ଧନ ଯିବସ୍ତୁବନ୍ତି ବୋଲଇ ॥ ମୋ ଭରସା ରସାଳସା ସଦୃଶ ନାହିଁ ଏ ନାକେ । ତୋ କେଳି ବାଳା ଭଲ ଏଣୁ ନାଶ ନୋହୁବ ଶୋକେ । ୩୮ ।

ପର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ବନ୍ଧ (୮୪)

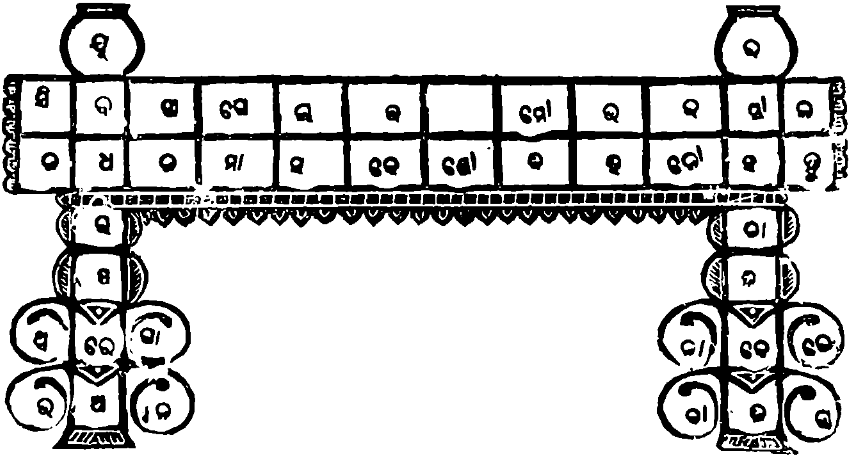

--୦—

ମୁଦ୍ରାକର—ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ନବଭାରତ ପ୍ରେସ, କଟକ—୨

Digitized by srujanika@gmail.com

ବିଜ୍ଞାପନ

ଲାବଣ୍ୟବତୀ	ଟ ୪ ୳
ବୈଦେହୀଶ ବିଳାସ ୧ମ	ଟ ୨ ।
„ ୨ୟ	ଟ ୨ ୳
„ ୩ୟ	ଟ ୩ ୴
„ ୪ର୍ଥ	ଟ ୩ ୮
ରସକଲ୍ଲୋଳ	ଟ ୨ ୳
ରସପଞ୍ଚକ	ଟ ୧ ।
ରସିକ ହାରାବଳୀ	ଟ ୦ ୴
ପ୍ରେମସୁଧାନିଧି	ଟ ୧ ୮
କୋଟୀବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସୁନ୍ଦରୀ	ଟ ୬ ୮
ଛାନ୍ଦ ଭୂଷଣ	ଟ ୧ ୮
ରସ ଲେଖା	ଟ ୧ ୮
କଳା କଉତୁକ	ଟ ୦ ୳
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରେଖା	ଟ ୦ ୳
ବୈଦର୍ଭୀ ଭୂଷଣ	ଟ ୦ ୳
ସୁଭଦ୍ରା ପରିଣୟ	ଟ ୧ ୮
ଅବନା ରସତରଙ୍ଗ	ଟ ୧ ୮
ଚୀତାଭିଧାନ	ଟ ୦ ।

ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ :—

ନାରାୟଣ ପୁସ୍ତକାଳୟ,

ପୋ: ଅ. ଗୁନ୍ଦାମାଚୌକ, କଟକ

Digitized by srujanika@gmail.com